SPRAWOZDANIE KOMITETU

C. K.

TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO GALIC.

za rok 1893.

Nakładem Towarzystwa gospodarskiego galic.

WE LWOWIE.

Z I. ZWIĄZKOWEJ DRUKARNI WE LWOWIE.

1894.

TREŚĆ:

Część I.

SPRAWOZDANIE

z czynności Komitetu c. k. Towarzystwa gosp. galic.

za rok 1893.

Komitet c. k. Towarzystwa gosp. galic. ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Świetnej Radzie Ogólnej sprawozdanie z czynności swoich w ciągu r. 1893.

A) Dział naukowy i statystyki.

I. Czynności w sprawach nauki rolniczej i leśnej.

1. Szkoła chmielarska w Starem Siole.

Na utrzymanie tej szkoły otrzymał Komitet w r. 1893 subwencyę państwową w kwocie 1.000 zł. jakoteż krajową w kwocie 400 zł.

Część subwencyi rządowej użyto za zezwoleniem c. k. Ministerstwa rolnictwa na utworzenie czterech stypendyów po 100 zł. rocznie, tyleż stypendyów w tej samej wysokości utworzono ze subwencyi krajowej

Słuchaczów zgłosiło się 18 z tych przyjęto 10 nadając stypendya rządowe Bednarczukowi Józefowi, Pisarczukowi Janowi, Boryszce Zygmuntowi i Wydrzyńskiemu Teofilowi; stypendya zaś krajowe Leonowi Kłymkowi, Teodorowi Michajłyszyn, Hekslowi Józefowi i Wdówce Władysławowi; Juryk Włodzimierz i Schwaabe Józef wstąpili do szkoły na koszt własny.

Z przybyłymi kandydatami rozpoczęto kurs ze względu na ruskie święta nie 1-go ale 12-go Kwietnia; stypendysta Bednarczuk z powodu słabości przybył dopiero 15-go Kwietnia. Stypendysta Wydrzyński opuścił szkołę samowolnie w Listopadzie, przyjmując służbę prywatną — opróżnione po nim stypendyum nadano Jurykowi Włodzimierzowi.

Według rozszerzonego programu tej szkoły uczniowie prócz chmielarstwa pobierają praktyczną naukę rzemiosł, mianowicie: rymarstwa, kołodziejstwa i zwykłego koszykarstwa — wybierając jedno z tych rzemiosł według własnego upodobania.

W roku ubiegłym uczniowie obok nauki chmielarstwa korzystali wiele w koszykarstwie i kołodziejstwie — mniej w rymarstwie — bo na miejscu w Starem Siole nie ma stałego rymarza, a dla dochodzącego instruktora obecna dotacya okazała się za szczupłą.

Wyniku z egzaminów niemożemy przedłożyć, gdyż według zmienionego programu kurs trwający teraz 11 miesięcy kończy się dopiero w Lutym. Zatem dopiero w tym czasie podany będzie do publicznej wiadomości w „Rolniku“ a następnie w przyszłorocznem sprawozdaniu.

2. Szkoła ogrodnicza we Lwowie.

W roku szkolnym 1892/3 było uczniów 11 z których 10 było utrzymywanych przez Zjednoczone Towarzystwo ogrodnicze i pszczelnicze w internacie zaopatrującym wszelkie potrzeby uczniów począwszy od ubrania i wyżywienia a kończąc na książkach i przyborach szkolnych. Jeden uczeń prócz tego był na koszcie prywatnym. — Nauki tak teoretyczne jak praktyczne pobierali uczniowie ci wspólnie z uczniami szkoły ogrodniczej przy c. k ogrodzie botanicznym we Lwowie, — co ułatwiło utrzymanie uczniów — remuneracye bowiem nauczycieli mogły być po połowie rozdzielane na obydwie szkoły.

Obecnie jest w toku sprawa zwinięcia szkoły przy ogrodzie botanicznym i przelania jej przywilejów oraz trzech całkowitych a czterech pomocniczych stypendyów na rzecz szkoły zjednoczonego Towarzystwa — rozchodzi się tylko jeszcze o wyznaczenie przez Wys. Sejm dodatkowej subwencyi potrzebnej koniecznie do utrzymania tej szkoły. Subwencya którą szkoła w tym roku za pośrednictwem naszego Towarzystwa od Wys. Ministerstwa ronlnic. otrzymała wynosiła 2.000 zł. Z jej użycia złożono udokumentowany rachunek, resztę wydatków na szkołę opędza zjednocznone Towarzystwo z własnych funduszów. Kierownikiem szkoły tak jak w latach poprzednich jest profesor Dr. Teofil Ciesielski. — Egzamin uczniów wszystkich odbył się dnia 31. Marca 1893 r. w obecności delegatów c. k. Namiestnictwa, Wydziału krajowego i Towarzystwa gospodarskiego, gminy miasta Lwowa, zaproszonych ogrodników, gości i grona nauczycieli. Wynik egzaminu tego był zupełnie zadawalniający, a 9 uczniów (w tem 4 Towarzystwa) otrzymało nagrody za pilność i zachowanie się. W dniu 29. Września 1893 r. odbył się powtórny egzamin 6 uczniów którzy szkołę opuszczali (z tych trzech Towarzystwa) także w obecności powyżej wymienionych reprezentantów. Delegatem ze strony naszego Towarzystwa był dyrektor Tyniecki, który sam biorąc udział w egzaminowaniu uczniów w obszernem sprawozdaniu złożył chlubne świadectwo tak co do zakresu i kierunku nauk udzielanych w szkole, jakoteż i co do zawodowego wykształcenia uczniów opuszczających zakład.

3. Wędrowne wykłady rolnicze.

Udzielona 'na ten cel subwencya państwowa w kwocie 3.000 zł. została rozdzieloną w sposób następujący:

a) Centralnemu zarządowi „Kółek rolniczych“ na urządzenie lustracyj gospodarstw włościańskich . . . . 1.600 zł.

b) Zjednoczonemu Towarzystwu dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie na urządzenie misyj pszczelniczych . . . . 500 „

c) na wykłady o mleczarstwie . . . . 300 „

d) na wykłady o rybactwie . . . . 300 „

e) na wykłady o uprawie i wyprawie lnu . . . . 300 „

Dwie pierwsze subwencye zostały wypłacone, podobnie jak w latach poprzednich, wspomnianym Towarzystwom — trzy dalsze pozostawiono do dyspozycyi Komitetu na honorarya dla prelegentów, delegowanych do poszczególnych wykładów.

ad a) Subwencye wypłaconą głównemu Zarządowi Towarzystwa Kółek rolniczych w kwocie 1.600 zł. użył rzeczony Zarząd podobnie jak w poprzednich latach na przeprowadzenie lustracyi gospodarstw włościańskich, udzielając włościanom z okazyi tych lustracyj zebranym odpowiednich w popularny sposób podanych pouczeń w rozmaitych gałęziach gospodarstwa.

Przeprowadzenie lustracyi powierzono agronomom teoretycznie i praktycznie wykształconym, którzy już od lat kilku na polu tem dali dowody wytrwałej i sumiennej pracy, a mianowicie: pp. Bazylemu Korolowi, Bolesławowi Gurskiemu, Karolowi Mieleckiemu, Feliksowi Neusteinowi i Władysławowi Szybińskiemu.

Lustracye te wraz z pouczeniami zostały przeprowadzone w następujących powiatach i miejscowościach:

A) **Wporze wiosennej:**

I. p. Bazyli Korol:

1. w powiecie złoczowskim w 8 gminach: Hucisko oleskie, Podhorce, Nowosiołki, Gołogóry, Kondratow, Wicyń, Zborów i Jezierna;

2. w powiecie przemyślańskim w 9 gminach: Stanimirz, Kurowiec, Wyżniany, Poluchów wielki, Zeniów, Słowita, Ciemierzyńce, Dunajów i Przemyślany.

3. w powiecie kałuskim w 5 gminach: Studzianka, Wojniłów, Bereżnica szlachecka, Petranka i Jasień;

4. w powiecie stryjskim w 4 gminach: Sokołów, Uhełna, Oleksice stare i Strzałków.

5. w powiecie gorlickim w 13 gminach: Libusza, Rzepiennik biskupi, Rzepiennik strzyżowski, Rozembark, Binarowa, Biecz, Wojtowa, Kobylanka, Dominikowice, Siary, Szymbark, Łużna i Szalowa;

6. w powiecie nowosądeckim w 15 gminach: Marcinkowice, Chomranice, Zabełcze, Kurów, Tęgoborza, Michalczowa, Łyczanka ad Wronowice, Piwniczna, Mnszyna, Krynica, Tylicz, Łącko, Zagorzyn, Podegrodzie i Świniarsko.

Razem w 54 gminach było 1.372 słuchaczy.

II. p. Bolesław Gurski:

7. w powiecie sanockim w 14 gminach: Besko, Bukowsko, Długie, Jaśliska, Klimkówka, Pakoszówka, Posada górna, Posada sanocka, Posada zarszyńska, Rymanów, Mrzygłód, Załuż, Zarszyn i Bażanówka.

8. w powiecie krośnieńskim w 7 gminach: Iskrzynia, Kombornia, Korczyna, Równe, Suchodół, Targowiska i Żeglce.

9. w powiecie brzozowskim w 10 gminach: Barycz, Dydnia, Golcowa, Górki, Haczów, Jasionów, Trześniów, Turzepole, Wesoła, Dynów i Zmiennica.

10. w powiecie jasielskim w 14 gminach: Brzyska, Cieklin, Czermna, Dembowiec, Lubla, Osiek, Łężyny, Szebnie, Szerzyny, i Tarnowiec.

Razem w 41 gminach było 1.003 słuchaczy.

III. p. Karol Mielecki.

11. w powiecie brzeskim w 8 gminach: Szczepanów, Borzencin, Uszew, Porąbka uszewska, Łoniowa, Biesiadki, Czchów i Tymowa.

12. w powiecie bocheńskim w 8 gminach: Gawłow stary, Okulice, Bogucice, Uście solne, Grobla, Dziewin, Mikluszowice, i Wola zabierzowska.

13. w powiecie wielickim w 9 gminach: Bodzanów, Gdów, Brzezowa, Wiśniowa, Zakliczyn, Mogiłany, Skawina, Rzozów i Radziszów.

14. w powiecie krakowskim w 28 gminach: Morawica, Liszki, Kaszów, Czułowek, Rybna, Czernichów, Wołcewice, Dąbrowa, Jeziorzany, Rączna, Sciejowice, Zabierzów, Modlniczka, Modlnica, Bronowice wielkie, Tonie, Bibice, Branice, Przylasek rusiecki, Wyciąże, Wolica, Stanisławiec, Mogiła, Czyżyny, Bieńczyce Cholerzyn, Mników i Chrosno.

Razem w 53 gminach było 1.666 słuchaczy.

IV. Feliks Neustein.

15. w powiecie jarosławskim w 10 gminach: Szówsko, Nielipkowice, Radawa, Mołodycz, Wiązownica, Skołoszów, Ostrów, Tuczępy, Munina i Pawłosiów.

16. w powiecie dąbrowskim w 12 gminach: Olesno, Radgoszcz, Szczucin, Gręboszów, Samocice, Bolesław, Niecieczą, Uście jezuickie, Wietrzychowice, Miechowice, Wola rogowska i Sikorzyce.

16. w powiecie mieleckim w 19 gminach: Dolcza wielka, Wadowice górne, Radomyśl, Czermin, Wola pławska, Schoenanger, Borowa, Gawłuszowice, Zaduszniki, Józefów, Jaślany, Chorzelów, Złotniki, Czajkowa, Grochowe, Rzochow, Tuszów narodowy, Przybyły i Padew.

17 w powiecie tarnobrzeskim w 18 gminach: Tarnobrzeg, Stale, Mokrzyszów, Zbydniów, Zaleszany, Grębów, Sokolniki, Trześń, Wielowieś, Sielec, Sobów, Gorzyce, Wrzawy, Antoniów, Pniów, Radomyśl, Machów i Chmielów.

18. w powiecie łańcuckim w Łańcucie w czasie zjazdu delegatów „Kółek rolniczych".

19. w powiecie rzeszowskim w 32 gminach: Przewrotne, Bratkowice, Mrowla, Świlcza, Trzciana Rudna wielka, Staromieście, Ruska wieś, Jawornik polski, Dylągówka, Hyżne, Błażowa, Kąkolówka, Kraczkowa, Krasne, Malawa, Chmielnik, Palikówka, Łąka, Słocina, Lutoryż, Wola zgłobieńska, Zgłobień, Czudec, Strzyżów, Godowa, Lutcza, Markuszowa Dobrzechów, Połomya, Baryczka i Niechobrz.

Razem w 92 gminach było 6.103 słuchaczy.

V. Władysław Szybiński.

20. w powiecie rohatyńskim w 10 gminach: Konkolniki, Bouszów, Herbutów, Słoboda konkolnicka, Zagórze konkolnickie, Chochoniów, Bybło, Dytiatyn, Martynów nowy i Żurów.

21. w powiecie podhajeckim w 13. gminach: Horożanka, Hnilcze, Panowice, Zawałów, Wierzbów, Podhajce, Beckersdorf, Rosochowaciec, Siemakowce, Bieniawa, Złotniki, Wiśniowczyk i Dcbrowody.

22. w powiecie brzeżańskim w 6 gminach: Brzeżany, Kotów, Mieczyszczów, Kozłów, Taurów i Hinowice.

23. w powiecie buczackim w 22 gminach: Dobropole, Kujdanów, Bobulińce, Ossowce, Petlikowce stare, Podzameczek, Buczacz, Potok złoty, Porchowa, Koropiec, Nowosiółka koropiecka, Puźniki, Barysz, Dubienko, Słobódka dolna, Bertniki, Kowalówka, Monasterzyska, Słobódka górna, Huta nowa, Korościatyn i Komarówka.

Razem w 51 gminach było 1.600 słuchaczy.

B) **W porze jesiennej**:

VI. p. Bazyli Korol:

24. w powiecie nowotarskim w 12 gminach: Stare-Bystre, Długopole, Odrowąż, Chochołów, Witów, Poronin, Szaflary, Białka, Harklowa, Maniów, Tylmanowa i Ochotnica.

25. w powiecie myślenickim w 4 gminach: Górna wieś, Bysina, Jasienica i Sułkowice.

Razem w 16 gminach było 477 słuchaczy.

VII. p. Karol Mielecki:

26. w powiecie wadowickim w 11 gminach: Zator, Spytkowice, Bachowice, Woźniki, Chocznia, Ponikiew, Frydrychowice, Jnwałd, Zagórnik, Sułkowice i Targanice.

27. w powiecie żywieckim w 6 gminach: Rychwałd, Gilowice, Slemień, Krzeszów, Lachowice i Stryszawa.

28. w powiecie bialskim w 14 gminach: Wilkowice, Mikuszowice, Kozy, Bujaków, Kobiernice, Czaniec, Porąbka, Międzybrodzie, Bestwina, Jawiszowice, Brzeszcze, Brzezinka, Dwory i Polanka.

Razem w 31 gminach było 622 słuchaczy.

VIII. p. Feliks Neustein:

29. w powiecie łańcuckim w 21 gminach: Gorzyce, Jagieła, Gniewczyna, Studzian, Dębów, Handzlówka, Albigowa, Markowa, Gać, Kosina, Rogożno, Nowosielce, Kańczuga, Łopuszka wielka, Pantalowice, Dębina, Czarna, Krzemienica, Leżajsk, Stare miasto i Kuryłówka.

30. w powiecie niskim w 10 gminach: Koziarnia, Tarnogóra, Kopki, Rudnik, Rudki, Nisko, Zarzecze, Ulanów, Jeżowe i Cholewiana góra.

31. w powiecie kolbuszowskim w 10 gminach: Kolbuszowa, Dzikowiec, Wildenthal, Lipnica, Cmolas, Ranizów, Raniszowce, Kamień, Łętownia i Sokołów.

Razem w 41 gminach było 1.549 słuchaczy.

IX. p. Władysław Szybiński:

32. w powiecie tarnopolskim w 16 gminach: Łozowa, Płotycz, Ichrowice, Hłuboczek wielki, Borki wielkie, Czernichów mazowiecki, Stupki, Draganówka, Poczapińce, Chodaczków wielki, Bucniów, Łuka wielka, Nastasów, Myszkowice, Suszczyn i Mikulińce.

23. w powiecie trembowelskim w 12 gminach: Łoszniów, Strussów, Trembowla, Podhajczyki, Słobódka janowska, Młyniska, Kobyleńsko, Mogielnica, Janów, Wierzbowiec, Laskowce i Chmielówka.

Razem w 28 gminach było 1.390 słuchaczy.

Przeprowadzono w porze jesiennej lustracye w 116 gminach w obec 4.038 słuchaczy.

Zatem w ciągu roku 1893 przeprowadzono lustracye gospodarstw w 407 gminach rozrzuconych po 33 powiatach w obecności około 16.000 słuchaczów. — W roku przeszłym odbyło się 315 lustracyj wobecności około 12.000 słuchaczów.

Cyfry te przytaczamy dla porównania z tegorocznemi.

ad b) Subwencya przyznana przez Wys. c. k. Ministerstwo rolnictwa Zjednoczonemu Towarzystwu dla pszczelnictwa i ogrodnictwa we Lwowie w kwocie 500 zł. została użytą na urządzenie misyj pszczelniczych w obrębie oddziałów tegoż Towarzystwa. Zebrań i pouczeń misyjnych urządzono 58 w 17 oddziałach używając do tego 23 prelegentów.

Na misyach tych rozlosowano następujące przedmioty rozesłane do Oddziałów przez Zarząd Centralny Towarzystwa:

1. 1.500 sztuk drzewek kasztanowych w okolicach Podolskich, gdzie prawie zupełny brak kasztanów.

2. 1.000 drzewek owocowych uszlachetnionych

3. 500 krzewów owocowych.

4. 5 cetnarów seradelli, 2 cetnary łubinu żółtego, 100 klgr. fasoli pieszej nadzwyczaj plennej i dobrej, 250 gram. japońskich ogórków.

5. 1 klgr. nasienia „Czerwca trwałego“ — (Seleranthus perennis) celem wskrzeszenia na nim owadu „Czerwca polskiego“ — (Coccus polonicus) niegdyś na cały świat słynnego barwnika.

6. 900 książek i broszur z zakresu pszczelnictwa i ogrodnictwa.

7. Bardzo znaczną ilość zrazów — szlachetnych i klimat nasz wytrzymujących odmian owoców — w tem większą część czerech kleparowskich.

ad c) Na urządzenie kursu mleczarstwa w obrębie Oddziału Tarnopolskiego udzielił Komitet temu Oddziałowi kwotę 150 zł. również kwotę 70 zł. Oddziałowi Podolskiemu na urządzenie odczytu o mleczarstwie objaśnionego demonstracyami podczas ogólnego zebrania tegoż Oddziału. Wiadomość o użyciu tych subwencyi podaną będzie w sprawozdaniach wspomnianych Oddziałów. Reszta subwencyi na wykłady o mleczarstwie przeznaczonej została niezużytą.

ad d i *e)* Na prelegenta o rybactwie wyznaczył Komitet na ten rok już z poprzedniego sprawozdania znanego p. Tadeusza Rozwadowskiego, — do wykładów zaś o uprawie i wyprawie lnu p. Jana Górskiego. Lecz ciągłe słoty a temi spowodowane powodzie i wszelkie inne klęski, które tak ciężko dotknęły rolników w tym roku, nie dawały nawet wytchnienia. Najpilniejszych robót niemożna było pokończyć, więc rolnicy niemieli ni czasu ni swobody o urządzeniu wykładów pomyśleć.

Okólnik do Oddziałów o niezużytych na ten rok funduszach na wykłady rozsyłaliśmy dwa razy — a Oddziały niezgłaszały takowych. Te nawet które już zgłoszone były, potem do skutku nieprzyszły. Na żądanie więc bratniego Towarzystwa krakowskiego wyrobiliśmy dla p. Górskiego od Wydziału krajowego urlop by tenże wykłady swe mógł urządzić w tym roku w zachodniej części kraju — fundusze zaś subwencyjne na wykłady o mleczarstwie, rybactwie i uprawie lnu prawie nietknięte przenosimy na rok następny.

4. Kursa weterynaryi i kucia koni.

Prócz dotacyi rządowej w kwocie 500 zł. rozporządzał Komitet w tym dziale resztą z lat ubiegłych w kwocie 453 zł. 57 ct., t. j. łączną kwotą 953 zł 57 ct., którą rozdzielił w ten sposób iż dla Oddziałów: Żółkiewskiego, Rohatyńskiego i Cieszanowskiego na kursa weterynaryi i kucia koni przeznaczył po 200 zł.; dla Oddziału Pokuckiego na urządzenie takiego kursu w Śniatynie przeznaczył 250 zł., zaś Oddziałowi Przemyślańskiemu na kilkodniowy kurs kucia koni, kwotę 100 zł. Tylko jednak Oddziały: Cieszanowski, Pokucki i Przemyślański przywiodły projektowane kursa do skutku. Oddziały: Żółkiewski i Rohatyński musiały dla rozlicznych klęsk i epidemii w tym roku tak zwyczajnych przeszkód kursa te odłożyć na rok przyszły. Najpierw, bo już z końcem Czerwca zrzekł się subwencyi na rok ten Oddział Zółkiewski. Komitet zatem przyprowadził natychmiast korespondencyę z Oddziałem Przemyskim, który zamierzał kurs kucia koni urządzić w Mościskach i o subwencyę w tym roku kompetował — takowa jednak na razie z powodu wyczerpania na ten cel przeznaczonego funduszu musiała być odmówioną. Oddział Przemyski zabrał się zaraz do przygotowania wspomnianego kursu zażądał na ten cel subwencyi w kwocie 150 zł., która mu przyznaną została, — ale i te usiłowania Rady Oddziału natrafiły na przeszkody — więc i ten kurs na razie zaniechany został.

Kurs popularny weterynaryi wraz z nauką o hodowli bydła, urządzony staraniem Oddziału Pokuckiego w Śniatynie trwał przez dni 10, t. j. od 8-go do 18-go Sierpnia.

Wykłady teoretyczne odbywały się w szkole, zaś ćwiczenia praktyczne na żywych i zabitych zwierzętach w rzeźni na targowicy, — prócz tego dostarczano zwierząt chorych z okolicy.

Prelegentem był Dr. Antoni Barański, profesor weterynaryi ze Lwowa. Słuchaczy stale uczęszczających było 30, mianowicie: 10 nauczycieli ludowych, 14 oglądaczy bydła, 5 właścicieli realności i 1 kowal.

Wszyscy nauczyciele ludowi dostali zapomogi po 10 zł., a 67 złotych rozdzielono między 14-tu oglądaczy bydła. — Nagrody kosztowały 30 zł. — Ogólne koszta wynosiły 409 zł. 49 ct. Rada dowiatowa przyczyniła się datkiem 160 zł.

Kurs urządzony staraniem Oddziału Cieszanowskiego odbył się w Cieszanowie i trwał również dni 10, od 4. do 14. Września. Prelegentem był również Dr. Barański. Słuchaczów uczęszczało na wykłady 32, byli to nauczyciele szkół ludowych, gospodarze i oglądacze bydła; 8-miu nauczycielom, 6-ciu oglądaczom i 3-em gospodarzom wypłacono strawne po 1 zł., względnie po 50 ct. dziennie. Pilniejszą i pojętniejszą część słuchaczów w liczbie 17 po ukończeniu wykładów premiowano.

Koszta urządzenia wykładów wynosiły 351 zł. 30 ct., — nadwyżkę więc ponad kwotę 200 zł. subwencyi opędził Oddział z własnych funduszów.

Kurs w czasie kucia koni zarządzony staraniem Oddziału Przemyślańskiego w Przemyślanach pod kierunkiem p. Pinkasa Königa c. k. weterynarza powiatowego trwał od 10 - 15. Czerwca.

Uczęszczających na wykłady było 11-tu. Byli to po większej części ludzie młodzi, żądni nauki więc z całą pilnością wykładów słuchali, a przy egzaminie odbytym w obec posiedzenia Rady Oddziału, 6-ciu odszczególniono nagrodami w wysokości od 2—8 zł. — Koszt ogólny kursu tego wynosił 100 zł.

5. Subwencye dla czasopism.

W roku 1893 uzyskał Komitet na ten cel subwencyę w tej samej wysokości co w roku poprzednim t. j. 1.500 zł. i rozdzielił takową w ten sposób że:

1. Galic. Towarzystwu dla pszczelnictwa i ogrodnictwa na podtrzymanie wydawnictwa pisma „Bartnik“ dano 100 zł.

2. Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo pisma „Sylwan“ również 100 zł.

3. Całą pozostałą resztę t. j. 1.300 zł. użyto na wydawnictwo „Rolnika“, niezmieniając warunków prenumeraty tego pisma w poprzednich latach określonych.

6. Wydawnictwo podręczników gospodarskich.

Według zamknięcia rachunków z 31. Grudnia 1892 r. została w tym dziale reszta kasowa 500 zł., którą Komitet mógł rozporządzać.

Nowej subwencyi państwowej na rok 1893 nieuzyskano, ale c. k. Ministerstwo rolnictwa udzielając innych subwencyj zawiadomiło Komitet, że kwota 300—500 zł. będzie zarezerwowaną na koszta podręcznika o uprawie tytoniu, jeżeli Komitet w ciągu roku takowy wydać się postara.

Przedewszystkiem zajął się Komitet doprowadzeniem do skutku już w przeszłorocznem sprawozdaniu zapowiedzianego wydawnictwa podręcznika o sztucznych nawozach dla użytku większych gospodarstw, powierzonego p. Władysławowi Szybińskiemu. W Czerwcu 1893 r. został podręcznik ten przez Komisyę złożoną z pp.: Wł. Tynieckiego, Tadeusza Langiego i Adolfa Wiesiołowskiego zbadany — i jako ze wszech miar do druku się nadający uznany. W Sierpniu otrzymał Komitet 1.500 egzemplarzy tego podręcznika z drukarni; — część nakładu rozesłano po Oddziałach, resztę oddano księgarniom w komis. Koszta całego wydawnictwa wynosiły 493 zł. 75 ct. w. a.

Co do drugiego podręcznika „O gospodarstwie stawowem“, także już w przeszłorocznem sprawozdaniu zapowiedzianego, nie może się Komitet mimo podjętych starań żadnym dotąd wykazać rezultatem. Wprawdzie nadeszła z początkiem Marca 1893 r. od p. Tadeusza Rozwadowskiego relacya, że podręcznik ten już prawie skończony, a brakuje tylko rycin tekst objaśniających; jednak mimo kilkakrotnych ponaglających korespondencyj niemogliśmny otrzymać od p. Rozwadowskiego obiecanej pracy; zajęcia bowiem tegoż zawodowe jako inżyniera Wydziału krajowego przydzielonego do Drohobycza, wymagały w tym roku tak we wylewy obfitym, takiego wytężenia sił, że będąc zajętym od rana do nocy po całych dniach w biurze i przy robotach w polu, wspomnianego podręcznika wykończyć nie był w stanie. Chcąc jednak dojść do jakiegoś w tej sprawie rezultatu, udaliśmy się do Wydziału krajowego z prośbą by p. Rozwadowskiemn trzy tygodniowego udzielono urlopu lub na miesiąc jeden kogoś mu dodano do pomocy. Gdy i na te

obydwie propozycye odmowną otrzymaliśmy odpowiedź, musieliśmy doprowadzenie do skutku wydawnictwa wspomnianego podręcznika odłożyć na rok przyszły.

Pomyślniej wypadła sprawa z podręcznikiem „o uprawie tytoniu“. — Za pośrednictwem Towarzystwa uprawy tytoniu w Galicyi podjął się napisania tego podręcznika zalecony przez to Towarzystwo p. Zygmunt Jaklinski c. k. oficyał fabryki tytoniu w Jagielnicy i przedłożył Komitetowi w początku Sierpnia wykończoną już pracę — Komitet oddał ją do przejrzenia pp. Tynieckiemu, Strusiewiczowi i Dr. Pilatowi Tadeuszowi, którzy pracę tę częściowo przerobić kazali, — a że p. Jaklinski do tego żądania się zastosował a zarazem zrzekł się honoraryum autorskiego, aby cena podręcznika niższą wypaść mogła; — wypłacono mu za napisanie tego podręcznika wyznaczoną premię w kwocie 120 zł. a manuskrypt oddano do druku.

Gdy i c. k. Ministerstwo rolnictwa na cele tego wydawnictwa zarezerwowaną kwotę na rok 1994 przeniosło — i maximum tejże 500 zł. wypłacić przyrzekło, jeżeli podręcznik ten przed połową lutego wyjdzie z druku; — Komitet mając do dyspozycyi dostateczne fundusze — postara się o ruskie tłumaczenie tego podręcznika, by dziełko to dla ludu przeznaczone przystępniejszem uczynić w okolicach, gdzie się uprawa tytoniu najbardziej rozwija.

7. Stypendya leśne.

W roku 1893 było tylko jedno stypendyum państwowe pomocnicze dla uczniów wyższej szkoły ziemiaństwa we Wiedniu na oddziale leśnictwa w kwocie 300 zł. opróżnione. — Z pięciu zgłaszających się o to stypendyum kandydatów niajbardziej warunkom konkursu odpowiadającym wydał się Komitetowi p. Sokołowski Stanisław. Tego też kandydata zalecił Komitet na pierwszem miejscu, a Ministerstwo rolnictwa to zalecenie uwzględniło — nadając rzeczone stypendyum p. Sokołowskiemu. Gdy jednak tenże wkrótce potem otrzymał od Wydziału krajowego stypendyum krajowe w rocznej kwocie 600 zł. — zrzekł się pomienionego stypendyum pod koniec Grudnia 1893 roku a Komitet na najbliższnem posiedzeniu w Styczniu zajmie się ponownem rozdaniem takowego.

8. Stypendya szkoły Dublańskiej.

W roku 1893 na wiosnę były opróżnione trzy stypendya, które podług wniosków grona profesorów Szkoły nadane zostały następującym petentom:

1. Stypendyum z fundacyi Amelii hr. Stadnickiej w kwocie 210 zł., Stanisławowi Jełowickiemu z Korzatowy w powiecie Łucko-Żytomierskim — uczniowi II. roku.

2. Stypendyum z fundacyi Amelii hr. Stadnickiej w kwocie 105 zł. Władysławowi Pawelskiemu z Koniuszy w Miechowskiem — uczniowi I. roku.

3. Stypendyum śp. Kazimierza hr. Krasickiego w kwocie 100 zł. Adolfowi Ponińskiemu — uczniowi I. roku.

Po skończonym roku szkolnym znowu 3 stypendya opróżnione zostały, na które w Grudniu rozpisano konkurs.

Kończąc sprawozdanie z tego działu czynności zawiadamia Komitet Świetną Radę, że znowu przybywa jedno więcej stypendyum dla uczniów zakładów rolniczych, gdyż akt fundacyi stypendyjnej im. Henryka Janki przez Wys. c. k. Namiestnictwo zatwierdzony został. — Fundacya ta weszła już w życie, a konkurs na stypendnyum w kwocie 120 zł. rocznie rozpisany został z terminem do 20. Stycznia 1894 r.

II. Czynności w sprawach statystyki rolniczej.

Czynności w niniejszym dziale szły torem wytkniętym w programie Wys. c. k. Ministerstwa i skierowane były nasamprzód do wykończenia prac na poczet roku 1892 a z kolei do prac na poczet r. 1893.

Na poczet r. 1892 przedłożyliśmy mianowicie prace zapowiedziane w zeszłorocznem sprawozdaniu jako podówczas jeszcze niewykończone j. j. oszacowanie zbiorów z r. 1892, wykaz zbioru owoców i wykaz produkcyi miodu i wosku pszczelnego z tegoż roku.

Dzięki wiadomościom, jakie od początku wiosny nadsyłają nam uproszeni korespondenci co dwa tygodnie, miewaliśmy ciągłe wiadomości o przebiegu kampanii gospodarskiej. Wiadomości te pozwoliliśmy chętnie spożytkować w dziennikach, prócz tego, na podstawie tych informacyi składaliśmy krótkie peryodyczne relacye Wys. c. k. Ministerstwu, a wreszcie informacye te ułatwiły nam niepomiernie główną pracę, t. j. zestawienie liczebne rezultatu zbioru ziemiopłodów, już bowiem z pewną świadomością stanu rzeczy zbieraliśmy potrzebne nam daty.

Z pomocą tych dat, dostarczonych nam obficiej niż dawniej, staraliśmy się i w tym roku wydążyć nieco spieszniej z zestawieniem rezultatu zbiorów w r. 1893, mianowicie obliczenie tymczasowe zbioru pięciu głównych ziemiopłodów przedłożyliśmy Wys. c. k. Ministerstwu z początkiem Grudnia, zestawienie zaś całkowite w drugiej połowie Stycznia b. r.

Pozostaje nam znowu wygotowanie wykazów dodatkowych w zakresie tymsamym, co w ubiegłych latach, przedłożymy je stopniowo, tu zaś dzielimy się ważniejszymi szczegółami z elaboratu przedłożonego c. k. Ministerstwu.

W roku 1893 w obrębie Towarzystwa wzięto pod uprawę:

pszenicy ozimej	269.187	hektarów.
pszenicy jarej	21.885	„
żyta ozimego	376.312	„
żyta jarego	13.344	„
jęczmienia jarego	215.132	„
owsa	394.465	„
hreczki	61.615	„
prosa	20.147	„
kukurudzy	99.270	„
grochu	60.729	„
bobu	29.223	„
ziemniaków	255.937	„
buraków cukrowych	1.121	„
buraków pastewnych	11.599	„
kapusty w ogrodach i na łąkach	6.950	„
kapusty w polu	20.737	„
koniczyny na paszę	119.854	„
koniczyny nasiennej	9.260	„
lucerny	3.622	„
esparcety	96	„
wyki nasiennej	28 420	„
wyki na paszę	21.679	„
mieszanki	27.840	„
końskiego zęba	1.945	„
innych roślin pastewnych	1.762	„
fasoli	231	„
rzepaku	6.202	„
chmielu	1.763	„
lnu	14.364	„
konopi	28.477	„
tytoniu	2.017	„

Razem wzięto pod uprawę roli 2,108.906 hektarów, pozostawiono ugorem 492.609 hektarów, z łąk zaś w ogólnym obszarze 696.664 hektarów skoszono 526.533 hektarów. Zwracamy uwagę zarówno na wykazaną powyżej przestrzeń ugoru jak i przestrzeń łąk, z których sprzęt nastąpił.

Przestrzeń ugorów wykazana jest, mianowicie z wyższą cyfrą niż po inne lata, ale w cyfrze tej mieści się nietylko właściwy ugor lecz takż i ta część roli, która pierwotnie uprawna skutkiem klęsk elementarnych sprzętu nie dała i do odłogiem leżącej przestrzeni zaliczoną została.

Przestrzeń łąk spożytkowanych wykazaną została natomiast niższą niż po inne lata (w porównaniu np. z rokiem 1892 wypada, iż spożytkowano łąk mniej o 41.800), skutkiem bowiem licznych powodzi wystąpienia wód w innych latach nieszkodliwych znaczna część łąk nadbrzeżnych jakoteż łąk w niskich podmokłych położeniach stała się niedostępną, a plon z takichże łąk zmarniał.

Co do rezultatu zbiorów przedstawiają się one następnie:

Zebrano	pszenicy ozimej . .	ogółem	2,889.784	htl.	z hektaru	10·70	htl.
„	pszenicy jarej . .	„	177.353	„	„	8·10	„
„	żyta ozimego . .	„	3,927.302	„	„	10·40	„
„	żyta jarego . . .	„	94.633	„	„	7·—	„
„	jęczmienia . . .	„	2,914.053	„	„	13·50	„
„	owsa	„	5,770.490	„	„	17·10	„
„	hreczki	„	331.867	„	„	5·20	„
„	prosa	„	172.599	„	„	8·50	„
„	kukurudzy . . .	„	1,033.169	„	„	10·90	„
„	grochu	„	490.146	„	„	8·10	„
„	bobu	„	330.346	„	„	11·30	„
„	ziemniaków . . .	„	18,159.987	„	„	71·—	„
„	buraków cukrowych .	„	207.219	c. m.	„	185	c. m
„	buraków pastewnych .	„	2,010.676	c. m.	„	174	c. m.
„	kapusty. . . .	„	2,280.074	c. m.	„	80	c. m.
„	koniczyny na paszę .	„	4,566.201	c. m.	„	38	c. m.
„	koniczyny nasiennej .	„	16.050	htl.	„	1·70	htl.
„	lucerny	„	190.408	c. m.	„	53	c. m
„	esparcety . . .	„	2.553	c. m.	„	37	c. m.
„	wyki nasiennej . .	„	307.383	htl.	„	10·90	htl.
„	wyki na paszę . .	„	598.863	c. m.	„	27·60	c. m.
„	mieszanki . . .	„	778.895	c. m.	„	28·—	c. m.
„	końskiego zęba . .	„	83.578	c. m.	„	44·—	c. m.
„	innych roślin pastewnych (przeważnie marchwi) .	„	144.374	c. m.	„	82·—	c. m.
„	rzepaku . . .	„	40.865	c. m.	„	6·50	c. m.
„	chmielu . . .	„	5.795	c. m.	„	3·20	c. m.
„	lnu	„	36.664	c. m	„	2·50	c. m.
„	konopi	„	177.248	c. m.	„	6·20	c. m.
„	siano	„	12,613.586	c. m.	„	24·—	c. m.

Jak widzimy powyższe dane z małym wyjątkiem świadczą źle o plonach roku 1893. Jako wyjątki przedstawiają się nam mianowicie stosunkowo lepsze nieco plony owsa a częściowo i jęczmienia, po za tymi jednak ziemiopłodami wszystkie plony zbożowe wypadły na ziarno skąpo, a taksamo po większej części wypadł i zbiór okopowych. Opierając się na relacyach naszych delegatów, podnieść dalej musimy, że jakość plonów skutkiem uporoczywie nieprzyjaznych warunków klimatycznych, skutkiem sprzętu wśród niemal ustawicznej słoty obniża nader często wartość skromnych ilościowo plonów.

Zbiór traw z łąk i pól, taksamo jak i zbiór słomy roślin kłosowych i strączkowych wypadł na ilość obficie, ale i tu strona jakościowa odbiera plonom w znacznej mierze wartość a nie rzadko jakość jest tak złą, że są one całkiem do użytku nie przydatne.

Zgodnie z tradycyą lat ostatnich podnosimy na tem miejscu, iż uprawa tytoniu w porównaniu z rokiem 1892 wykazuje zwyżkę, (w roku 1893 było pod uprawą tytoniu 2.017 hektarów, w 1892 roku 1942 hektarów), rezultatu plonu jednak nie podajemy, znany on nam bowiem będzie dopiero za kilka tygodni. Natomiast dzielimy się jednym interesującym szczegółem t. j. ilu gospodarzy w naszym kraju zajmuje się uprawą tytoniu? Z wykazów urzędowych, które zawdzięczamy uprzejmości c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu, wynika iż 19 dworów uprawiało tytoń na łącznej przestrzeni 97 hektarów 1.632 metrów (największa dworska plantacya tytoniu wynosiła z górą 10 hektarów, najmniejsza 2 hektary), natomiast na gruntach rustykalnych wynosiła uprawa tytoniu w 284 gminach łączną przestrzeń 1.919 hektarów 3.739 m.

a plantatorów rustykalnych było 23.012. Ostatnia cyfra świadczy wymownie dla ilu osób z ludności wiejskiej uprawa tytoniu jest ważnem źródłem dochodu.

Z wyż wykazanej przestrzeni uprawnej tytoniem było według gatunku:

1.094 hektarów 5.813 m. z gatunku muszkatelki,

465 hek. 4.928 m. gatunku zwanego „oryginalnym galicyjskim",

362 hek. 5.034 m. gatunku „różanego", wreszcie 96 hek. 9.596 m. gatunku zwanego „węgiersko-galicyjskim".

W roku upłynionym poruszono z kilku stron sprawę reformy statystyki zbiorów. Inicyatywę wzięło najpierw wiedeńskie Towarzystwo gospodarskie ale i Wys. c. k. Ministerstwo rolnictwa zażądało od nas opinii co do głównych postulatów zamierzonej reformy.

W program wchodzą następujące reformy:

a) Co lat dziesięć ma mieć miejsce szczegółowe badanie przestrzeni uprawianej w odniesieniu do wszystkich ziemiopłodów.

b) Następnie co roku ma się odbywać sprawdzanie zaszłych zmian w stosunkach uprawy.

c) Co roku na 1-go Czerwca ma być wygotowanym wykaz z rozmiarami uprawy 4 głównych ziemiopłodów.

d) Do połowy Sierpnia ma być gotowe oszacowanie plonu 4 głównych ziemiopłodów, a to na podstawie opinii mężów zaufania z każdego powiatu sądowego.

Znając ujemne strony dotychczasowej metody, według której zarówno badanie stosunków uprawy jak i obliczenie plonów odbywa się na podstawie szacunku w wybranych miejscowościach typowych i wyniki tych szacowań zastosowuje się następnie do większych przestrzeni, oświadczyliśmy się, iż byłoby pożądanem, by bezpośrednie badanie stosunków uprawy na miejscu wyrugowało szacunek a przynajmniej, gdyby się miało pozostać przy metodzie szacowania, by szacunek odnosił się do mniejszych okręgów. Oświadczywszy się za bezpośredniem badaniem stosunków uprawy na miejscu, jako za ideałem, do którego dążyć należy dodaliśmy jednak, iż zastosowanie tej metody w naszym kraju spotkałoby się z wielkiemi trudnościami, bo obecny poziom wykształcenia większej części naszej ludności rolniczej nie pozwala liczyć na jej współdziałanie przy dochodzeniach a rozdrobnienie posiadłości włościańskich utrudniałoby nadmiernie zbadanie stosunków uprawy (opłacających podatek gruntowy liczono w Galicyi w ostatnich latach 1,700.000 a liczba parcel katastralnych wynosiła w r. 1879 cyfrę 15,757.241, z których wiele z biegiem czasu znowu podziałowi uległo.

Gdyby za przykładem Niemiec przyszło do szczegółowego badania stosunków uprawy co lat dziesięć, należałoby po raz pierwszy przeprowadzić nader starannie i bezpośrednio po zamierzonej rektyfikacyi katastru gruntowego i wówczas zyskałoby się podstawę do corocznej korektury w miarę zaszłych zmian w stosunkach uprawy. Tę korekturę przeprowadza się wprawdzie i obecnie przez podejmowanie co roku badań w gminach typowych, na przyszłość jednak w myśl zamierzonej reformy akcya rektyfikacyjna miałaby być podjętą w każdym powiecie sądowym. Podział dzisiejszy na strefy rolnicze odpadłby naówczas a każdy powiat sądowy tworzyłby terytoryalną jednostkę dla badań w celach statystyki zbiorów. Widząc w zamierzonem przeznaczeniu okręgów sądowych na podstawowe jednostki do badań statystycznych rzeczywisty postęp, oświadczyliśmy się za tą myślą podnosząc jednak, iż w obec znacznej liczby okręgów sądowych ustanowienie odpowiedniej liczby delegatów pociągnęłoby za sobą konieczność podwyższenia subwencyi wyznaczonej w ostatnich latach w kwocie 2.300 zł., która to kwota już dziś wydatków z akcyą statystyczną połączonych nie pokrywa.

Sprawa reformy statystyki zbiorów była następnie przedmiotem rozpraw na kongresie rolniczym w dniu 16. i 17. Listopada 1893 we Wiedniu.

Towarzystwo nasze reprezentowali: Prezes towarzystwa JEksc. Książę A d a m S a p i e h a; Wiceprezes dr. T a d e u s z P i l a t; Członek Komitetu poseł D a w i d A b r a h a m o w i c z.

Kongres rolniczy przy współudziale naszych delegatów oświadczył się za wszystkiemi zamierzonemi zmianami, uchwalając siedm rezolucyj Cztery pierwsze rezolucye odnoszą się do co tylko omówionych zmian, piąta wyraża żądanie, by austryackie władze konsularne nadsyłały w porę dokładne sprawozdania o stanie zasiewów i rezultacie zbiorów zagranicą, szósta rezolucya omawia potrzebę, by w poszczególnych krajach powierzono fachowym organom wybór mężów zaufania, zbieranie dat, ocenę materyału i krytyczne zestawienie tegoż, siódma wreszcie odnosi się do badań mających na celu obliczenie produkcyi owoców.

Prócz tego zjazd rolników oświadczył się z całą stanowczością za tem, by zbieranie informacyj dla użytku targów zbożowych w Austro-Węgrzech odbywało się pod opieką i powagą organów państwowych, by w publikacyach statystycznych przedstawiano osobno stosunki małej, średniej i wielkiej własności *), by wreszcie pomoc państwa dla statystyki rolniczej była wydatniejszą, bo wyznaczoną na rok 1894 uznano za niedostateczną.

Materyał statystyczny nagromadzony w szeregu lat od r. 1869 ma swoje braki, zawsze jednak o niektórych działach produkcyi rolniczej można z tego materyału pozyskać informacye. Udzielamy ich chętnie i z zadowoleniem, że te informacye choć w pewnej, choćby nie znacznej mierze przyczynią się do poznania stosunków krajowych. W ciągu roku będącego przedmiotem sprawozdania mieliśmy kilkakrotną sposobność do udzielenia podobnych informacyj i uczyniliśmy to mianowicie na życzenie władz wojskowych, które pragnąc zyskać wytyczną przy zaopatrywaniu potrzeb wojskowych pytały o stan zasiewów, o nadzieje zbiorów, o konjunktury targu zbożowego, o adresy znaczniejszych producentów, bądź też w celach rozmieszczenia wojska zażądały od nas informacyi w przedmiocie siły produkcyjnej niektórych okolic kraju.

W ciągu lat kilku na tem miejscu żaliliśmy się, iż z wielu okolic kraju zbywało nam na pomocy w pracach statystycznych, bo nie mieliśmy w tych okolicach dostatecznej ilości delegatów.

Obecnie miło nam donieść, iż w ostatnim roku stan rzeczy zmienił się na lepsze. W skutek naszych utyskiwań i starań popartych ciepło przez Rady Oddziałowe — niech nam wolno będzie podnieść tu szczególnie skuteczną działalność Rady Oddziału Cieszanowskiego — zyskaliśmy pożądaną pomoc, zastęp bowiem naszych współpracowników powiększył się o dwadzieścia cztery osób. Za poparcie w tym kierunku naszych usiłowań wdzięczni jesteśmy, dodajemy jednak, iż mimo pomnożenia zastępu delegatów statystycznych zawsze nam będzie miły dalszy przybytek sił nowych. Szczególniej pragniemy zyskać pomoc z okolic Sassowa, Olejowa lub Załoziec, Leszniowa lub Szczurowic, Stojanowa, Mostów Wielkich, Rudek, Sądowej Wiszni i z okolic podgórskich jak Bohorodczany, Drohobycz.

Zgłoszenia z tych lub innych okolic przyjmie z miłą chęcią bióro Komitetu.

Na tem miejscu chcemy jeszcze wyrazić naszą wdzięczność dyrekcyom obydwóch cukrowni w kraju, Sędziszowskiej i Tłumackiej. Dzięki ich stałej uprzejmości otrzymaliśmy w tym roku nie tylko dokładne daty uprawy i plonu buraków cukrowych do ogólnego wykazu ale także daty do osobnego wykazu jakiego od nas zażądało c. k. Ministerstwo rolnictwa, interesujące się żywo stanem i rozwojem tej uprawy, mającej w innych krajach już tak duże znaczenie.

Wypłatę wynadgrodzenia a raczej częściowego zwrotu wydatków ponoszonych przez naszych delegatów zarządziliśmy około Nowego Roku.

III. Czynności w zakresie produkcyi roślin.

Subwencyę rządową udzieloną na ten cel w wysokości 2.000 zł. rozdzielił Komitet w następujący sposób:

a) dla ogrodu pomologicznego w Brzeżanach 150 zł.;
b) na podniesienie uprawy czerech kleparowskich 150 zł.;
c) na zakupno nasienia lnu 1.000 zł.;
d) na nasiona pastewne dla włościan 400 zł.;
e) na przeprowadzenie próbnych upraw z nieznanymi gatunkami zbóż i roślin pastewnych 300 zł.

Ad a) Według sprawozdania złożonego przez Zarząd zjednoczonego galic. Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa — dokonano tego roku w ogrodzie pomologicznym w Brzeżanach reperacyi tak domu ogrodnika jak i parkanu kosztem 100 zł. — uregulowano granicę przy potoku i zasadzono w szkółce zaszczepionych 8.000 sztuk jabłoni, 2.000 grusz, 1000 czereśni (w tem przeważnie czerechy kleparowskie), 1.000 śliw, prócz tego zasadzono 1.000 młodych akacyi, 1.000 lip, 1.000 klonów, by te miododajne drzewa rozpowszechnić na Podolu.

Z tego ogrodu wydano w tym roku dla oddziału Podhajecko-Brzeżańskiego 500 szczepów — wysadzono przy drodze wiodącej z Brzeżan do Tarnopola 50 sztuk szczepów, a w samym ogrodzie pomolo-

*) Na różnicę w stosunkach większej i małej własności zważamy w naszych pracach od dawna.

gicznym wysadzono 273 sztuk drzew stanowiskowych (jest ich już teraz 377 sztuk). Łącznie z poprzednich lat ma być obecnie w ogrodzie tym przeszło 23.000 sztuk drzewek. — Komisya jednak z pp Dr. T. Ciesielskiego i St. Lachowskiego złożona — która w tym roku na miejscu dokonała lustracyi — stwierdza, że położenie ogrodu tego na dość znacznem wzniesieniu — jest w ogóle dla szkółek drzew owocowych niekorzystne. Zarazem robią ci Panowie uwagę, że ogród brzeżański, który szczepów i drzewek nie sprzedaje ale je darmo rozdziela, jest wielkim ciężąrem dla zjednoczonego Towarzystwa — już utrzymanie samego ogrodnika kosztuje wyżej 150 zł. rocznie. Tymczasem Wys. Rząd tylko 150 zł. subwencyi dla tego ogrodu przeznaczył — zjednoczone zatem Towarzystwo zdecydowane jest zrzec się dalszego prowadzenia tego Zakładu jeżeli Rząd przynajmniej 300 zł. rocznie nie będzie udzielał subwencyi. — Komitet we wnioskach swych względem subwencyi na rok 1894 uzasadnił jak mógł najlepiej żądanie subwencyi w kwocie 300 zł. dla pomienionego ogrodu — być zatem może, że Wys. Rząd do tego żądania przychylić sie zechce.

Ad b) Na podniesienie uprawy czerech kleparowskich udzielono Radzie Oddziału Lwowskiego, która się już od lat kilku tą sprawą szczegółowo zajmuje, kwotę 150 zł. Sprawozdanie z użycia tej subwencyi umieściliśmy przy sprawozdaniu z czynności Oddziału Lwowskiego.

Ad c) Wykazanej powyżej kwoty użyto na udzielanie opustu plantatorom lnu zamawiającym to nasienie za pośrednictwem Komitetu. Ponieważ z rozszerzaniem się działalności Kółek rolniczych liczba zgłaszających się o to nasienie z każdym rokiem wzrasta — sprowadzono w roku 1893 nasienia rygskiego worów 302, parnawskiego 23 beczek; - (w roku zeszłym sprowadzono rygskiego 208 worów, parnawskiego 18 beczek). Opust na tej całej ilości (20%) udzielony zamawiającym wraz z kosztami transportu wynosi kwotę 1.070 zł. 48 ct., przeto mamy do zanotowania w tym dziale mały niedobór w kwocie 23 zł. Niedobór ten pokryjemy zwiększoną subwencyą, o którą się staramy; we wnioskach bowiem subwencyjnych na r. 1894 żądaliśmy kwoty 1.500 zł. na sprowadzenie nasienia lnu — kwoty zaś 500 zł. na wystawy lnu i na zakupno ulepszonych narzędzi do wyprawy tegoż. W końcu nadmienić musimy, że projektowane w roku zeszłym zakupno w okolicach podgórskich krajowego nasienia, celem przeprowadzenia z temże upraw próbnych w powiecie Kołomyjskim, nie przyszło do skutku, gdyż instruktor pan Górski, który je miał zakupić, nigdzie odpowiednio dorodnego nasienia znaleźć nie mógł.

Ad d) Subwencyę w kwocie 400 zł. przeznaczono na zakupno i bezpłatne rozdawanie włościanom nasienia roślin pastewnych rozdzielono w ten sposób, iż Oddziałom: Złoczowsko-Brodzkiemu, Jarosławskiemu i Sanockiemu dano po 76 zł.; Oddziałom Podolskiemu i Tarnopolskiemu po 57 zł.; Oddziałowi Rohatyńskiemu 38 zł. a Lwowskiemu 20 zł. — czem cała subwencya wyczerpaną została.

Ad e) Na przeprowadzenie prób z uprawą nieznanych dotychczas gatunków nasion pastewnych, jakoteż zbóż, zwłaszcza pszenic jarych, — przeznaczył Komitet kwotę 300 zł. i podał to okólnikiem do wiadomości Oddziałów, które nadsyłają zgłoszenia do Komitetu. — Skoro tylko dostateczna ilość zgłoszeń wpłynie — Komitet na propozycyę Sekcyi rolniczej — rozdzieli między Oddziały kwotę subwencyjną.

Z innych spraw w tym dziale zasługują na wymienienie:

Okólnik, zawierający kosztorys dokładny do urządzenia mleczarń w trzech rozmiarach, wypracowany przez p. Biedronia instruktora mleczarstwa i byłego kierownika spółki mleczarskiej w Haczowie — rozesłany po wszystkich Oddziałach Towarzystwa.

Stwierdzenie skuteczności trutki na myszy wynalezionej przez aptekarza Błachowskiego w Kozowej — i ogłoszenie przychylnej oceny tego środka w „Rolniku“.

Wyjednano u Ministerstwa rolnictwa przeniesienie na rok 1894, na rok ten zarezerwowanej subwencyi w kwocie 300 zł., a przeznaczonej na odbycie konkursu pługów w Dubalnach

Rozesłano po Oddziałach 100 porcyi zarazka tyfusowego Löfflera na myszy i ogłoszono sposób użycia takowego w „Rolniku“.

Na życzenie Dyrekcyi Wystawy krajowej rozesłano po Oddziałach 1.500 egzemplarzy kwestyonarza do opisu gospodarstw dworskich i włościańskich służącego.

Wezwano także Oddziały Towarzystwa do poparcia akcyi w sprawie obesłania wystawy koni — wybierając delegatami pp. Gniewosza Włodzimierza i Artura Cieleckiego.

Rozesłano okólnik do Oddziałów w sprawie wystawy koni i wezwano pp. Gniewosza i Cieleckiego, by w sprawie tej wystawy porozumiewali się nadal wprost z panem Skarbek-Borowskim.

Przesłano Dyrekcyi Wystawy spis wszystkich znakomitszych hodowców bydła i listę jurorów.

Z inicyatywy ks. Prezesa Adama Sapiehy zaproszono prezesów wszystkich Oddziałów Towarzystwa na dzień 23. listopada do biura Komitetu, by omówić wspólnie sprawę obesłania działu rolniczego przyszłej Wystawy krajowej. Na zebraniu tem zapadła jednomyślna uchwała, by Komitet centralny Towarzystwa kierunku całej tej sprawy wziął w rękę – i w zastępstwie Oddziałów zajął się urządzeniem tego działu Wystawy.

Komitet w głębokiem poczuciu ważności tego zadania, — podjął się tego trudnego obowiązku ufając przyrzeczeniu zgromadzonych przedstawicieli Oddziałów: że Oddziały tak materyalnie jak moralnie z całą energią popierać będą usiłowania Komitetu w tym kierunku podjęte.

IV. Czynności w zakresie chowu zwierząt domowych.

1. Sprawy chowu bydła rogatego.

W skład Sekcyi I. hodowlanej, utworzonej w marcu r. 1892 (sprawozdanie z r. 1892 str. 18) z łona Komitetu wybranej, wchodzili w tym roku Panowie:

Wiceprezes Wny Stanisław Brykczyński, jako przewodniczący.

Wny Adolf Wiesiołowski, hr. Klemens Dzieduszycki, książę Witold Czartoryski, członkowie Komitetu, i docent Szkoły dublańskiej Karol Malsburg kooptowany z poza Komitetu.

Wykaz szczegółowy sum zużytych w dziale chowu bydła znajduje się w sprawozdaniu kasowem; tutaj ograniczymy się do przedstawienia działalności Komitetu w poszczególnych kierunkach, przechodząc wszystkie punkta programu akcyi, ułożonego przez Komitet a zatwierdzonego przez Wydział krajowy.

I tak na pierwszem miejscu w programie jest umieszczone zakładanie obór zarodowych pełnej i pół krwi.

W obec wielkiego zapotrzebowania buhajów poprawnych dla gmin, jakie pociągnie za sobą wprowadzenie w życie ustawy o licencyonowaniu, Komitet postanowił w pierwszych trzech latach zapewnioną na lat 10 subwencyą zużytkować tylko na zakładanie obór pół krwi, które mając zawsze większą ilość krów niż obory pełnej krwi, mogą produkować znacznie więcej buhajków.

Obory pełnej krwi już istniejące, podtrzymywać się ma tylko dostarczaniem w miarę potrzeby świeżych reproduktorów. W roku ubiegłym dostarczono świeżych buhajów trzem oborom, a to Wgo Wiktora Kazimierza w Zarszynie (Simenthal), Wgo Schnella Oskara w Firlejówce (Oldenburg), i Wgo Śmiałowskiego Bolesława w Stojańcach (Oldenburg). Zamieniały buhaje dawne, Klebanówka i Zarszyn. Wpływ obór zarodowych pełnej krwi na podniesienie chowu bydła w kraju nie da się zaprzeczyć; — świadczy o tem wymownie okoliczność, że wszystkie buhajki przed skończonym rokiem zawsze są w oborach zarodowych rozkupione, a widocznym jest ten wpływ jeżeli oglądniemy dziś obory sąsiednie, i porównamy z tem, jak wyglądały przed założeniem obory zarodowej w odnośnej miejscowości.

Wszystkie nasze obory zarodowe pełnej krwi rozwijają się prawidłowo i są przeważnie wzorowo utrzymywane.

Obory zarodowe bydła Majdańskiego, przeniesione z Krzyża i Hadli do Czech, Lublińca, Pawłowa, Machnowa i Dynisk, umieszczono w rejonie dla tego bydła przeznaczonym.

Stan zdrowotny jest wszędzie zupełnie zadowalniający, jak świadczą przedkładane świadectwa weterynaryjne.

Obór tych mieliśmy z końcem roku 1893 (Tablica I. wykazów) 15.

Bardzo pocieszający objaw mamy do zanotowania, przystępując do omawiania obór zarodowych pół krwi. (Tablica II.)— W roku ubiegłym powstało nowych obór 18, licząc w to 7 przyznanych w końcu r. 1892, które jednak dopiero w tym roku zostały zorganizowane. Okazuje się z tego, że chów bydła rzeczywiście szybko w kraju się podnosi, gdyż obory zarodowe pół krwi tylko tam Komitet zakłada, gdzie materyał żeński jest już znacznie poprawiony i wyrównany — okazuje się, że nasi hodowcy przyszli już do

przekonania, że racyonalny chów czyni z bydła nie ciężar konieczny przy gospodarstwie, ale nawet znaczne źródło dochodu. W niektórych oborach pół krwi widzi się materyał tak piękny, wyrównany przez długoletnie prowadzenie w jednym kierunku tak już typowy, że buhaje z tych obór stałością w reprodukcyi mało co buhajom pełnej krwi ustępują. W tym roku pokrył Komitet całą potrzebę buhajów subwencyjnych, w ilości 35, prawie wyłącznie z obór pół krwi, jak to tablica Nr. VII. wykazuje.

Buhajów dla tych obór dostarczył Komitet częścią z krajowych obór zarodowych pełnej krwi, częścią z zagranicy dokąd komisya po zakupno jeździła.

We Wrześniu r. b. uprosił Komitet Wgo Kazimierza Wiktora, który wyjechał z inspektorem chowu bydła p. Zakrzewskim na wystawę do Wiednia i w Badeńskie, po zakupno buhajów i jałówek rasy Simmentalskiej tak dla obór zarodowych jakoteż i dla poszczególnych hodowców prywatnych. Zakupno bydła rasowego wypadło bardzo korzystnie co do ceny, bo o 40% można było taniej bydło kupić niż w roku zeszłym w skutek niezwykłego braku paszy, a także koszta transportu i komisyjne wypadły znacznie taniej, ponieważ transport był bliższy i buhaje można było zakupywać większemi partyami w jednej miejscowości. Pod względem zaś jakości materyału wypadła ta podróż pomyślnie, jak to przyznali znawcy, którzy bydło wystawione przez 4 dni w pobliżu głównego dworca we Lwowie oglądali.

Ogólnie zakupiła komisya łącznie z wiceprezesem St. Brykczyńskim we Wiedniu 2 buhaje i 5 jałówek, sama zaś w Badeńskiem 13 buhajów i 12 jałówek — razem 32. Z tych sztuk poszło 4 buhaje do obór zarodowych pół krwi, 1 do obory gminnej, 1 do obory pełnej krwi, 9 zaś do obór prywatnych. Jałówek zakupił 10 p Fihauser do Niebieszczan, 7 p. Wiktor do Zarszyna.

W Październiku powtórnie wysłał Komitet komisyę złożoną z pp. Juliusza Frommla i inspektora Zakrzewskiego do Oldenburga, gdyż okazała się potrzeba sprowadzenia rozpłodników do obór zarodowych pełnej i pół krwi rasy Oldenburskiej. I tu również zgłosili się prywatni hodowcy, tak, że komisya mogła zakupić w Oldenburgu 13 buhajów, a nadto zboczyła do Czech, gdzie zakupiła w Wittingau na życzenie prywatnych hodowców 2 buhaje rasy Szwyckiej. Ceny wprawdzie nie były dużo niższe niż lat ubiegłych, jednak niskie stosunkowo do jakości buhajów, 2 z nich przeznaczono do obór pełnej krwi, 4 do obór pół krwi (subwencyonowanych) reszta t. j. 9 poszło do obór prywatnych.

Miejsce zakupna każdego buhaja jako i miejsce gdzie się obecnie znajduje, wykazuje Tablica VI.

Obecnie wypada nam tylko jeszcze prosić P. T. hodowców, którzy mają już wyrównany materyał rasy Simenthal lub Oldenburg, ażeby zechcieli wnosić podania o obory pół krwi, które i im i krajowi korzyści przynoszą a nam bardzo są pomocne w wypełnianiu naszego zadania.

Zakupno buhajów poprawnych dla gmin. Powiat Staromiejski prosił jeszcze w r. 1892 o udzielenie buhajów gminnych, któreby gminy same utrzymywały. — W roku ubiegłym weszło podanie z Oddziału Pokuckiego, w którem trzy powiaty, składające ten Oddział przeznaczały 1.000 zł. na zakupno buhajów gminnych, niesubwencyonowanych przez Komitet, pod warunkiem, żeby Komitet równą sumą do tego zakupna się przyczynił.

Mając te dwa podania do uwzględnienia, zakupił Komitet dla powiatu Staromiejskiego 5 buhajów za zł. 674·13, zaś dla powiatów Śniatyńskiego i Kossowskiego 10 buhajów za łączną sumę 1.400 zł., na co odnośne Rady powiatowe dały 700 zł.

Musimy tu podnieść, że kilka z tych buhajów zakupiono u włościan z okolic Śniatyna. Chów bydła podnosi się tam szybko; zakupione buhajki są bardzo dobre, bardzo rasowe (Simenthal), i widocznie od małego cielęcia dobrze były karmione.

Obór zarodowych włościańskich założono w tym roku dwie. Jednę na dawnych warunkach w Odrzechowej, gdzie umieszczono u włościan 6 krów pół krwi rasy Simenthal, oddanych pod bezpośredni nadzór właściciela Wgo Władysława Morawskiego, który na razie ofiarował swego buhaja importowanego do pokrywania tych krów, — drugą na nowych warunkach, w Długiem, majątku Wgo Kazimierza Wiktora. Wybrano tam u gospodarzy 25 krów poprawnych, i na każdą dano właścicielowi po 40 zł. subwencyi, za co on się zobowiązał krowy i przychowek podług wskazówek Komitetu żywić i chować, bez pozwolenia Komitetu nie sprzedawać i poddać się jego kontroli. Buhaja dla tych krów zakupiła komisya za granicą. Komitet przychylił się do tej myśli, podniesionej przez Wgo K. Wiktora, ponieważ w ten sposób znacznie większą ilość bydła włościańskiego można mieć pod kontrolą, przez co uczy się włościan wychowywać racyonalnie młodzież, co znów jest główną podstawą do podniesienia chowu.

Obora pełnej krwi włościańska w Kamiennej, założona w r. 1892, rozwija się bardzo pomyślnie. Pod nadzorem właściciela Wgo Grzegorza Głuchowskiego, włościanie żywią i utrzymują tam bydło można powiedzieć wzorowo, i dostarczali już przedtem rok rocznie po kilka bardzo dobrych buhajów dla okolicy, co teraz od czasu założenia obory zarodowej, się jeszcze wzmoże.

Bardzo szczęśliwą myśl założenia Towarzystwa hodowlanego powziął Wny Głuchowski. Mają do niego przystąpić włościanie kamienieccy i hodowcy okoliczni. Statut już jest opracowany przez Sekcyą I., i wkrótce będzie przedłożony do zatwierdzenia Wys. c. k. Namiestnictwu. Skoro Towarzystwo będzie zorganizowane i zatwierdzone, podamy statut i bliższe szczegóły do publicznej wiadomości, w nadziei, że tym przykładem zachęcone, i inne okolice zechcą się w podobne Towarzystwa wiązać. Doniosłe skutki takich związków widzimy w Niemczech, gdzie one doprowadziły do zdumiewających rezultatów.

Stacyi subwencyjnych było w 1892/93 r. 52, — subwencyonowanych 161 — razem 213. — Wobec różnych zmian w prowadzeniu kancelaryi, zaprowadzania licznych obór zarodowych pół krwi, i wypracowywania różnych nowych instrukcyi, nie byli pp. Inspektorowie w stanie zwiedzić w tym roku wszystkich stacyi. W pierwszym rzędzie, co jest o wiele ważniejszem, mieli na oku stacye subwencyjne. Buhaje na tych stacyach będące własnością Komitetu, muszą być częściej oglądane, żeby uniknąć możliwych strat wskutek złego żywienia lub nieodpowiedniego utrzymywania. Z tych zwiedzili pp. Inspektorowie 41 i znaleźli przeważnie buhaje dobrze utrzymane i stacye z pożytkiem prowadzone. Sprawozdania niepomyślne zużytkowano w odpowiedni sposób.

Buhaje zmieniono na 9 stacyach; nowych stacyi w ciągu roku utworzono 12 z funduszów na zakupno buhajów przeznaczonych a pozostałych z roku 1891/92, i z pieniędzy otrzymanych za sprzedane zużyte buhaje. Na r. 1893/94 ilość stacyi subwencyjnych została znacznie podwyższona, bo do cyfry 77, co się dało uskutecznić w skutek zrównania subwencyi we wszystkich Oddziałach na 1 zł. od krowy; na zakupno zaś buhajów dla nowo utworzonych stacyi, mieliśmy znów oprócz preliminowanych na ten cel 2.300 zł., fundusze z reszt kasowych r. 1893, i za sprzedane w tym roku buhaje zużyte. W obec częstych narzekań z dawniejszych czasów, że na stacye przychodzą buhajki nierozwinięte, starali się pp. Inspektorowie zakupywać obecnie o ile możności i prawie wyłącznie buhajki już do skoku gotowe, co wprawdzie nieco drożej kosztuje, ale uchyla wypadki zakupna buhajów, które kupione cielętami, po rozwinięciu okazywały się nieodpowiedniemi.

Stacye subwencyonowane, które w obec mającej wejść w życie ustawy o licencyonowaniu buhajów gminnych, z czasem stracą racyę bytu, w tym roku jeszcze zostawiliśmy niezmienione, ponieważ nie można jeszcze wiedzieć, o ile ta nowa ustawa na razie będzie wprowadzona i zastosowana. Ilość ich nawet nieznacznie wzrosła; na r. 1894 przyznano ich 173 — razem ze subwencyjnemi 250. — Wykaz szczegółowy stacyi, ilość odlatowanych krów i wypłacone subwencye podajemy na tablicy III.

Wspomnieliśmy już wyżej, że dwie obory bydła nizinnego, Majdańskiego, które były w Krzyżu i Hadlach, odkupione zostały od poprzednich właścicieli, rozdzielone na 5 obór, i przeniesione w strefę dla niego przeznaczoną Obory te w miejscowościach gdzie dotychczas były umieszczone, nie mając zbytu na buhajki, cały przychowek rodzaju męzkiego sprzedawały na rzeź, a nie zasilane odpowiednimi reproduktorami, nie rozwijały się dotąd jakby mogły. Dziś przeniesione we właściwą strefę (tablica wykazów Nr. I), kiedy właściciele będą widzieli w ich rozwoju i własną korzyść i rzeczywisty pożytek dla kraju, nie wątpimy, że w krótkim czasie znacznie się podniosą, i będą wytwarzały materyał rozpłodowy prawdziwie poprawny. Będzie to wielką zasługą dzisiejszych właścicieli i chlubą dla nich, jeżeli przez staranną hodowlę, bydło to dziś zaniedbane, ale bardzo wdzięczne w okolicach ubogich w paszę, podniosą i ulepszą.

Nową oborę tego bydła chce założyć w Glinianach JWny hrabia Potulicki, za co mu Komitet tylko wdzięcznym być może, gdyż możemy mieć pewność, że obora tam bardzo dobrze rozwijać się będzie. Rokowania odnośne są już w toku.

Musimy na tem miejscu jeszcze kilka słów o bydle samem powiedzieć, ponieważ podnoszą się głosy, że podtrzymywanie i rozpowszechnianie tej rasy nie ma celu. Przyznajemy, że ani mleczności nadzwyczajnej, ani sztuk opasowych wielkich po tem bydle spodziewać się nie można. Ale w okolicach ubogich, gdzie nawet bardzo niewybredne Simenthalery rozwijać się normalnie nie mogą, gdzie bydle jakiejkolwiek poprawniejszej rasy wyrasta na nieforemny chodzący szkielet, bydło majdańskie form nie traci, i choć drobnem zostaje, jest kształtne i dobrze wygląda. Co do mleczności możemy wykazać zapiskami prowadzonymi bardzo sumiennie w Krzyżu przez czas istnienia tam obory zarodowej majdańskiej, że krowa dawała prze-

ciętnie 1.000 litrów mleka rocznie, co w stosunku do wagi przeciętnej (niżej 300 klgr.) należy uznać jako rezultat zupełnie zadowalniający. Najlepsza krowa „Hubka“ w r. 1891 dała 2.414 litrów, a dodać także trzeba, że gatunek mleka jest bardzo dobry. Według prób dokonanych przez pana Malsburga, docenta wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, zawartość tłuszczu w tem mleku jest między 3·75 a 4·68.

Jeżeli uwzględnimy jeszcze, że bydło to nigdy racyonalnie chowane nie było, a wszystkie rasy przecież tylko przez chów intenzywny i systematyczny na wyżynę swego rozwoju doszły, sądzimy, że i z bydła majdańskiego, jeszcze wiele się da zrobić, i że nad jego udoskonaleniem pracować warto, w obec tego że mamy znaczny pas kraju, na którym włościanin bydła poprawnego zagranicznego dobrze utrzymać nie jest w stanie, gdzie jedynie rasa tak mało wymagająca jak majdańska, szczupłą paszę stosunkowo najkorzystniej potrafi wyzyskać.

W sprawie wynajęcia połonin na paswisko dla młodzieży rozpłodowej, możemy ostatecznie podać coś stanowczego do ogólnej wiadomości. Wynajęliśmy 290 morgów w górach Nadwórniańskich na lat sześć, za czynsz dzierzawny roczny 200 zł. Stajnia na 100 sztuk będzie gotowa w maju 1894, i mamy zapewnionych wielu hodowców, którzy swą młodzież na lato tam wyszlą.

Przystępujemy do działu IIgo programu, o wystawach przeglądowych i premiowaniu bydła włościańskiego.

Wystaw przeglądowych, połączonych z premiowaniem odbyło się w tym roku 15. W wielu okolicach włościanie jeszcze z niedowierzaniem patrzą na te wystawy, nie mając dokładnego pojęcia o ich znaczeniu, i często trudno ich nakłonić do pokazania bydła, ponieważ się obawiają, czy nie chodzi o nałożenie nowych podatków, a piętnowaniu sztuk premiowanych w kilku miejscowościach stanowczo się oparli. — W powiatach o ludności bardziej inteligentnej, wypadły wystawy bardzo pięknie może nawet nadspodziewanie tak co do ilości jak i jakości sprowadzonego bydła.

Najbardziej pocieszającą jest okoliczność, że wiele okolic kraju zaczyna już chować bydło jednolite, że zaczyna znikać ta mieszanina wszystkich możliwych ras, jak się dotąd między bydłem włościańskiem wszędzie widziało, i że włościanie zaczynają już gdzieniegdzie młodzież karmić intenzywnie.

Wykaz szczegółowy ilości sprowadzonego bydła i rozdanych premii na poszczególnych wystawach, podajemy na tablicy Nr. V.

Na premiowanie stajen wzorowych włościańskich mogliśmy wydać w tym roku tylko 200 zł. Mając preliminowanych na ten cel 500 zł. postanowił Komitet przeprowadzać takie premiowania corocznie w czterech Oddziałach, ażeby systematycznie przejść całą część kraju wchodzącą w okręg swej działalności.

W r. 1893 rozesłany został odnośny okólnik do Oddziałów: Jarosław-Łańcut, Stanisławów, Złoczów-Brody-Kamionka i do Podolskiego.

Zgłoszenia przyszły tylko z Oddziału Stanisławowskiego, i premie po 50 zł. dano Dmytrowi Kuśnierczykowi z Tyśmieniczan, i 3 gospodarzom w Kamiennej.

To by były czynności Komitetu w kierunku podniesienia chowu bydła na zewnątrz. Oprócz tego poczyniono pewne ulepszenia w prowadzeniu kancelaryjnem spraw, jak zaprowadzenie ksiąg ewidencyjnych, przez co wprawdzie prace biurowe panów Inspektorów trochę się zwiększyły, ale cały tok spraw każdej chwili może być z łatwością uwidoczniony.

Chcąc mieć rzeczywistą ewidencyę i przeprowadzać dokładną kontrolę wszystkiego co się pod względem chowu bydła w kraju dzieje, uznał Komitet za stosowne kreować dwie posady Inspektorów, co i z innych względów okazało się bardzo korzystnem. Nie ma przez to nigdy żadnych zaległości w pracach biurowych tego działu, i strony mogą zawsze zasięgnąć potrzebnych informacyi, gdyż wyjazdy inspekcyjne urządzają się w ten sposób, że zawsze jeden z pp. Inspektorów jest w biurze.

Czynny udział brała także Sekcya I. w pracach przygotowawczych do wprowadzenia w życie ustawy o licencyonowaniu buhajów gminnych. Podział kraju na okręgi licencyjne jest już przeprowadzony, i ukonstytuowano już poszczególne komisye licencyonujące.

Posiedzeń odbyła Sekcya I. w tym roku 28.

Na zakończenie podajemy rachunek z użycia subwencyi uzyskanych na rok 1893 i pozostałości kasowej z r. 1892, i zarazem preliminarz, w jaki sposób Komitet postanowił zużytkować w r. 1894 reszty kasowe z r. 1893.

Rachunek z użycia subwencyi państwowej i krajowej na podniesienie chowu bydła za rok 1893.

Przychód.

1. Pozostałość z roku 1892		9.155 zł. 90 ct.
2. Subwencya państwowa za r. 1893 .	20.000 zł. — ct.	
„ krajowa	17.000 „ — „	37.000 „ — „
3. Subwencya państwowa na wydawnictwo dzieła „o rasach bydła w Galicyi"		500 „ — „
4. Pobrano za sprzedane buhaje . .	3.470 „ 25 „	
Zwrot za druki i księgi rodowodowe .	40 . 81 „	3.511 „ 06 „
Suma przychodu . .		50.166 zł. 96 ct.

Rozchód.	Wydano w roku 1893	Preliminarz z pozostałości roku 1893 na rok 1894.
1. Na zakupno buhajów do obór zarodowych pełnej i pół krwi	3.205 zł. 96 ct.	2.800 zł. — ct.
2. Na zakupno buhajów dla gmin wiejskich . . .	1.923 — 10 „	1.000 „ — „
3. Na zakupno krów rasy porawnej dla wzorowych hodowców mniejszej własności	1.965 „ 44 „	1.200 „ — „
4. Na zakupno buhajów na stacye subwencyjne . . .	7.091 „ 46 „	1.200 „ — „
5. Na utrzymanie stacyi buhajów do użytku włościan . .	12.547 „ 20 „	600 „ — „
6. Na dalsze usiłowanie uszlachetnienia bydła nizinnego rasy krajowej	2.156 „ 51 „	— „ — „
7. Na wychów młodzieży na połoninach	— „ — „	1.000 „ — „
8. Na premiowanie bydła włościańskiego na wystawach przeglądowych	3.242 „ — „	1.000 „ — „
9. Na premiowanie wzorowych stajen włościańskich . .	50 „ — „	450 „ — „
10. Na dostarczenie gminom pożytecznych roślin pastewnych .	— „ — „	500 „ — „
11. Na koszta badania stosunków hodowlanych . . .	35 „ 10 „	300 „ — „
12. Na koszta zbadania przyczyn choroby zwanej „gruda z brahy"	— „ — „	250 „ — „
13. Na wydawnictwo dzieła „o rasach bydła w Galicyi" .	— „ — „	500 „ — „
14. Na koszta kontroli i administracyi	6.210 „ 60 „	220 „ — „
15. Na wydatki nadzwyczajne i nieprzewidziane . . .	356 „ 22 „	363 „ 37 „
Suma rozchodu . .	38.783 zł. 59 ct.	11.383 zł. 37 ct.
Pozostałość z końcem roku 1893 . .	11.383 „ 37 „	
Zgodnie z sumą przychodu . . .	50.166 zł. 96 ct.	

2. i 3. Subwencya chowu trzody chlewnej i owiec.

Na rok 1893 udzeliło Wysokie Ministerstwo na dział ten subwencyę w kwocie 1.400 zł. na trzodę chlewną i 450 zł. na owce.

Ponieważ zaś z roku 1892 zostały w tym dziale reszty kasowe w ilości 926 zł. 76 ct. na trzodę chlewną, 355 zł. 38 ct. na owce, przeto Komitet mógł w tym roku dysponować większą trochę kwotą wynoszącą łącznie z subwencyą w dziale trzody chlewnej 2.326 zł. 76 ct. a w dziale owiec 805 zł. 38 ct. i o ile ta kwota na to pozwalała, zająć się zaprowadzeniem chlewni centralnych, zarodowych, stacyi knurów subwencyjnych jak i owczarń zarodowych i stacyi tryków subwencyjnych.

Przedewszystkiem zajęła się Sekcya I. hodowlana uregulowaniem stosunku c. k. Towarzystwa gosp. galic. do właścicieli chlewni zarodowych założonych dawniej przez Komitet u poszczególnych hodowców, a które stosownie do brzmienia §. 5 Instrukcyi z r. 1888 przechodzą już w tym roku to jest po 5cio-letniem istnieniu na własność tychże, jeśli warunkom objętym Instrukcyą wyżej wymienioną zadość uczynili.

Prawie wszyscy właściciele chlewni zarodowych bądź to w naturze bądź też w pieniądzach obowiązków swoich na wezwanie Komitetu dopełnili i chlewnie te przeszły na wyłączną ich własność.

Następnie zajęła się Sekcya I. rozpatrzeniem warunków dawniejszych Instrukcyi, a znalazłszy w takowych różne niedokładności i wady nie licujące z postępem czasu i z nowemi instrukcyami wprowadzonemi obecnie w instytucyach tego rodzaju po za granicami Galicyi, wypracowała nowe instrukcye; dzieląc całą czynność rozwoju trzody chlewnej na 3 różne działy, a mianowicie: Zakładanie: 1. Chlewni centralnych. 2. Chlewni zarodowych. 3. Stacyi knurów subwencyjnych.

Gdy Komitet instrukcye wypracowane przez Sekcyę I. hodowlaną zatwierdził, zajęła się też sekcya rozpatrywaniem zgłoszeń, które wpłynęły a z tych uwzględnił Komitet w r. b. następujące:

1. Chlewnię centralną Wgo B. Langa w Wieczorkach.
2. Chlewnię centralną Wgo A. Sozańskiego w Grabowcu.
3. Chlewnię centralną Wgo St. Bielińskiego w Wierzchni.
4. Chlewnię centralną Wgo J. Siemiginowskiego w Jakubówce.

Z powodu wadliwości niektórych sztuk sprowadzonych do chlewni centralnej w Zarszynie okazała się potrzeba wzmocnienia tej chlewni; również trzeba było dać nowego knura do chlewni centralnej w Lipnikach.

Każda z 6ciu chlewni centralnych wyżej wymienionych dostała od Komitetu 1 knura i 4 loszki pełnej krwi wielkiej rasy Yorkshire. Chlewnia w Suchowoli ma od roku 1892 1 knura i 2 lochy, a chlewnia w Lipnikach z dawniej w r. 1892 danych przez Komitet 2 lochy i obecnie posłanego knurka. W końcu roku 1893 jedna z loszek w Wieczorkach dostała ruptury, skutkiem czego potrzeba było ją sprzedać. Zastąpiono ten ubytek przez zakupno loszki podobnej z chlewni centralnej w Zarszynie.

Materyał potrzebny do założenia czterech nowych i wzmocnienia dwóch w roku 1892 założonych chlewni centralnych, został zakupiony w części na wystawie we Wiedniu przez komisyę jadącą za zakupnem bydła za granicę, w części zaś i to większej przez p. inspektora Zakrzewskiego, który w tym celu był wysłany przez Komitet do Wyższej i Niższej Austryi, jak również w celu poznania chlewni austryackich i źródeł zkąd dałoby się w przyszłości dobry materyał sprowadzać.

Szczegóły zakupna wykazuje tablica VIII. dołączona do niniejszego sprawozdania.

Drugą czynnością było założenie 11 chlewni zarodowych w następujących miejscowościach:

W Dydiatyczach	Oddział Rudki-Gródek	W Staremsiole	Oddział Cieszanowski
„ Rożniatowie	„ Kałuski	„ Nowemsiole	„ „
„ Cebłowie	„ Bełzki	„ Balicach	„ Przemyski
„ Bukowie	„ Sanocki	„ Kołodziejówce	„ Stanisławowski
„ Chotylubiu	„ Cieszanowski	„ Hanaczówce	„ Przemyślański

W Cebrowie Oddział Tarnopolski.

Jeszcze dwie chlewnie zarodowe na wniosek Sekcyi I. przez Komitet zatwierdzone zostały, a mianowicie w Oddziale Lwowskim w Zaszkowie i w Sokolnikach, lecz do tych z powodu silnych mrozów dopiero w Styczniu 1894 r. knurki i loszki wysłanemi być mogły.

Każda z chlewni wyżej wymienionych dostała 1 knurka i 2 loszki, które to sztuki Komitet zakupił przeważnie w chlewniach centralnych, częścią zaś odebrał za połowę ceny wartości z chlewni zarodowych dawniej założonych, o czem powyżej była mowa, częścią także odebrał jako sztuki obowiązkowe z chlewni centralnych w Zarszynie, Suchowoli i Lipnikach.

Wykaz, w których miejscowościach zakupił Komitet trzodę chlewną i dokąd poszła, przedstawia dokładnie załącznik do niniejszego sprawozdania Tablica IX.

Do trzeciego wreszcie działu prac Komitetu w tym roku podjętych należy zakładanie „Stacyi knurów subwencyjnych".

Stacyi tych z powodu braku odpowiedniego materyału i spóźnionej pory roku mógł tylko Komitet założyć dwie, a to: w Jagielnicy, Oddziale Podolskim i w Staremsiole, Oddziale Cieszanowskim.

Jak z całego powyższego sprawozdania wypływa, była działalność Komitetu w kierunku hodowli trzody chlewnej w roku 1893 tak znaczną jak nigdy jeszcze dotąd, albowiem:

4 chlewnie centralne założono,	nadto założono 11 chlewni zarodowych,
2 „ „ wzmocniono,	i 2 stacye knurów subwencyjnych.

Do tego potrzebował Komitet ogółem 61 sztuk trzody chlewnej, z których 26 sztuk pełnej krwi wielkiej rasy Yorkshire, zakupione zostało poza granicami Galicyi, reszta zaś t. j. 35 sztuk w kraju.

Z działalności powyższej skorzystało dotąd 9 Oddziałów gospodarskich, a mamy nadzieję, że w roku 1894 będziemy mogli tę samą czynność i w innych Oddziałach gosp. rozwinąć, jeśli tylko spodziewaną a dziś już całkowicie wyczerpaną subwencyę Wysokie Ministerstwo raczy nam udzielić.

W kierunku podniesienia chowu owiec nie dało się i w tym roku z powodu szczupłości funduszów wiele zrobić, jednakże Sekcya I. hodowlana wypracowała:

1. Instrukcyą dla owczarń zarodowych.
2. Instrukcyą dla stacyi tryków subwencyjnych.

Obydwie te instrukcye przez Komitet zatwierdzonemi zostały.

Działalność następna Komitetu zwróconą została w tym kierunku, że postanowiono zakładanie owczarń zarodowych ras mięsnych (angielskich), które mają być umieszczane u większych właścicieli, oraz stacyi tryków subwencyjnych w górzystych częściach kraju u mniejszych właścicieli.

Dążąc do tego celu, zakupił Komitet 1 tryka i 12 owiec rasy Oxfordshiredown z renomowanej owczarni hr. Bolesława Potockiego z Będlewa w W. Ks. Poznańskiem. Owce te są tymczasem w Łuce u W-go Jacka Kieszkowskiego, zkąd na wiosnę do innej miejscowości przeniesione zostaną.

Do Łuki zaś uwzględniając potrzeby tak tej miejscowości jako i okolicy, która trudniąc się wyrobem kilimków potrzebuje owiec długowełnistych, da Komitet tryka i owce rasy Cotswold.

Dla stacyi tryków subwencyjnych zakupił Komitet 2 piękne okazy rasy wołoskiej „Zakle“ u Barona Romaszkana w Horodence, a obecnie stara się zakupić na Podolu rosyjskiem kilka baranów z rasy owiec zwanej „Czuszki“, które byłyby bardzo odpowiednie dla włościan z powodu mleczności, czarnej wełny i znacznej wagi.

V. Czynności w sprawach ekonomicznych i podatkowych.

Czyniąc zadość wezwaniu c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, wysłał Komitet dwóch delegatów pp. Onyszkiewicza Mieczysława i Obertyńskiego Zdzisława do komisyi obradującej nad ułożeniem przepisów wykonawczych do ustawy o soli bydlęcej, celem uproszczenia poboru tejże soli. — Delegaci ci wzięli udział w dwóch posiedzeniach, i proponowane przez ńich ułatwienia zostały przychylnie przyjęte.

Na XXI. targ zbożowy, który się odbył we Wiedniu w miesiącu Sierpniu wysłano jako delegata p. Schellenberga Augusta, który za powrotem zdał Komitetowi sprawozdanie z odbytego targu.

Na IV. kongres rolniczy zwołany na 16. listopada do Wiednia wysłano jako delegatów pp. ks. Adama Sapiehę, Dra Tadeusza Pilata i Dawida Abrahamowicza. — Książę Adam Sapieha został ponownie wybrany prezesem Wydziału tegoż kongresu.

Na żądanie Izby handlowej lwowskiej, by udzielić opinii w sprawie zaprowadzenia sprzedaży spirytusu na wagę, — oświadczył się Komitet stanowczo przeciw temu sposobowi sprzedaży, — zasiągnąwszy poprzednio zdania w tej mierze u wszystkich wybitniejszych właścicieli gorzelń w kraju.

Czyniąc zadość wezwaniu Ministerstwa handlu wybrano do Rady kolejowej we Wiedniu na delegata ponownie Dra Pilata Tadeusza — na zastępcę p. Schellenberga Augusta.

Na wezwanie c. k. Namiestnictwa względem przedstawienia terna do wyboru członka Komitetu doradczego dla spraw chowu koni i tegoż zastępcy — przedstawiono pp. Adama ks. Lubomirskiego, Artura Zarembę Cieleckiego i Andrzeja ks. Lubomirskiego.

C. k. Ministerstwo mianowało ks. Adama Lubomirskiego członkiem Komitetu, a p. Cieleckiego tegoż zastępcą.

Na cenzorów do Banku krajowego zaproponowano pp. Mieczysława Onyszkiewicza i Stanisława Brykczyńskiego.

Czyniąc zadość wezwaniu c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu rozesłano okólnik w sprawie uprawy piołunu potrzebnego we większej ilości do fabrykacyi soli bydlęcej — i postarano się o fachową instrukcyę co do uprawy tej rośliny, którą ogłoszono w „Rolniku".

Na wezwanie Intendantury Xgo korpusu armii zamianowano w Stryju jako mężów zaufania przy dostawach dla armii pp. Włodzimierza kniazia Puzynę, Fortunata Skarzyńskiego i Adama Onyszkiewicza.

Rozesłano okólnik w sprawie otrąb przeznaczonych do rozdania po zniżonych cenach przez intendanturę korpusów Xgo i XIgo.

Na wezwanie intendantury korpusu XIgo rozesłano okólnik w sprawie zapotrzebowania dla tego korpusu drzewa opałowego i węgla.

Na zapytanie Ministerstwa rolnictwa, czy należałoby wyrabiać sole nawozowe z odpadków soli kuchennej jakoteż z innych składników — przesłał Komitet odpowiedź przeczącą zastrzegając tylko bezpłatne udzielanie tych odpadków laboratoryom szkół rolniczych, na każdorazowe zażądanie.

Ogłoszono w „Rolniku" reskrypt Ministerstwa rolnictwa zapowiadający uzyskanie u Ministertwa handlu z powodu klęsk tegorocznych zniżeń taryfowych dla przewozu pasz, nawozów, otrąb i nasion pastewnych, które to zniżenie rzeczywiście od dnia 13. Czerwca zaprowadzone zostało.

Gdy zakaz wywozu paszy, t j. siana i słomy za granicę monarchii wbrew opinii podanej przez Komitet ogłoszonym został, wniósł Komitet do Ministerstwa rolnictwa memoryał żądający wydania zakazu wywozu także i pasz skoncentrowanych, — jakoteż zażądał bezpłatnego rozdawania soli tak obszarom dworskim jakoteż i gminom, by zmulona i mokro zebrana pasza z lepszym pożytkiem w kraju spożytą być mogła.

Ze względu na prawie ogólny nieurodzaj ziemniaków i ztąd grożące niebezpieczeństwo głodu między ludnością w całej środkowej części kraju, udał się Komitet z prośbą do Ministerstwa handlu i do jeneralnej Dyrekcyi kolei państwowych — prosząc zarazem Koło polskie i Namiestnictwo o poparcie, by zaprowadzono jak najprędzej zniżoną tak zwaną „Nothstandstarif" do przewozu ziemniaków. Kroki te uwieńczone zostały pożądanym skutkiem.

Ponieważ nieurodzajem tym ziemniaków i nasze gorzelnie ciężko dotknięte zostały, przeto celem ułatwienia tymże wyrobienia choć jakiego takiego kontyngientu spirytusu, postarał się Komitet na tej samej drodze — wnosząc podania do Ministerstwa handlu i jeneralnej Dyrekcyi kolei państwowych — o zniżenie taryfy do przewozu kukurudzy przeznaczonej na wyrób spirytusu. — Obniżenie to wchodzi w życie od dnia 1. lutego 1894 r. pod warunkami bliżej w odnośnem ogłoszeniu jeneralnej Dyrekcyi zawartymi, które Komitet w najbliższym numerze „Rolnika" ogłosić polecił.

Do ankiety w sprawie zmiany międzynarodowego prawa frachtowego zebrać się mającej we Wiedniu proponowano pp. Doblhoff-Dier i Tausche.

Na kongres leśny do Wiednia delegowano p. Władysława Tynieckiego dyrektora Szkoły lasowej we Lwowie.

Delegatami do Zarządu centralnego Kółek rolniczych zamianowano pp. Dra Tadeusza Skałkowskiego i Mieczysława Onyszkiewicza.

Na obchód jubileuszowy Towarzystwa rolniczego dla księstwa Cieszyńskiego delegowano pp. Włodzimierza Gniewosza, Władysława Czaykowskiego i hr. Jana Potockiego.

Na pogrzeb śp. mistrza Matejki delegowano profesora Dra Juliusza Leo.

Do zwiedzenia stacyi doświadczalnej uprawy torfowisk u hr. Hompescha w Rudniku delegowano Dyrektora Tynieckiego.

Na walne zgromadzenie Towarzystwa rolniczego niższo-austryackiego we Wiedniu delegowano pp. Dawida Abrahamowicza, Włodzimierza Gniewosza i Seweryna Henzla

Na walne zgromadzenie Towarzystwa rolniczego w Styryi delegowano p. Fryderyka Mullera.

Na walne zgromadzenie Towarzystwa rolniczego kraińskiego delegowano Dra Schütza.

Na obchód jubileuszowy Towarz. wzajemnej pomocy oficyalistów delegowano p. Tadeusza Langiego.

Na zebranie Towarzystwa rolniczego w Gorycyi delegowano hr. Coronini.

Na zebranie Towarzystwa rolniczego w Salzburgu delegowano p. Lienbachera.

Na członka Rady kolejowej krajowej przy Wydziale krajowym przedstawiono Ekscellencyę ks. Adama Sapiehę. — Propozycyę tę zatwierdził Wydział krajowy.

Na wezwanie Ministerstwa rolnictwa rozesłał Komitet okólnik i ogłosił takowy w „Rolniku", że c. k. austryackie muzeum handlowe urządziło w Zurichu swoją ekspozyturę, co może wpłynąć korzystnie na rozwój i ożywienie handlu naszego ze Szwajcaryą.

Na wezwanie Ministerstwa skarbu udzielił Komitet opinii swej w sprawie ulg co do opłat przy konwersyi długów hipotecznych, — zalecając najusilniej przedłużenie istniejącej ustawy.

W sprawie przesłanego przez Ministerstwo rolnictwa projektu do ustawy rozszerzającej ubezpieczenie od wypadków i na robotników zatrudnionych przy gospodarstwie rolnem jakoteż w lesie — oświadczył się Komitet zasadniczo przeciw wszelkiemu rozszerzaniu już istniejącego obowiązku ubezpieczania robotników — i przesłał w tej mierze motywowane przedstawienie do Ministerstwa.

Jako delegata do ankiety młynarskiej w sprawie obniżenia taryf dla zboża i wyrobów mącznych wybrano p. Dra Tadeusza Pilata, który porozumiawszy się wpierw z przedstawicielami Izb handlowych jakoteż właścicielami znaczniejszych młynów w kraju, wspólnie z innymi delegatami z Galicyi na ankiecie we Wiedniu postawił odrębne wnioski z żądaniem ulg taryfowych dla naszego młynarstwa i stosunków rolniczych — koniecznych. Wnioski te wziął Wys. Rząd pod rozwagę.

VI. Sprawy organizacyjne i osobiste.

W dziale tym notujemy rzecz w swoim czasie osobnym ogłoszoną okólnikiem, że pan Hipolit Morgenbesser na własne żądanie zwolniony został z obowiązku sekretarza Towarzystwa a na tę posadę powołał Komitet p. Feliksa Skrochowskiego — powierzając mu ją stosownie do regulaminu tymczasowo.

Również i p. Adam Konopka dotychczasowy inspektor chowu bydła zażądał zwolnienia go z tego obowiązku, a że czynność Komitetu znacznie w tym dziale wzrosła — i ciągle wzrastać będzie — okazało się koniecznem utworzyć już teraz dwie posady inspektorów. Posady te obsadzono tymczasowo panami Kazimierzem Fedorowiczem i Janem Zakrzewskim.

W życiu Oddziałów Towarzystwa również i w tym roku musimy zaznaczyć postęp i dodatnie wyniki.

Dzięki wytrwałym staraniom p. Maurycego Mochnackiego wskrzeszonym został Oddział Rawski — i choć dopiero od kilku miesięcy istnieje — mógł już przesłać sprawozdanie z działalności we wszystkich kierunkach podjętej. Przewodniczącym tego Oddziału obrano p. Maurycego Mochnackiego, zastępcą p. Stasiniewicza.

W nowo utworzonym zeszłego roku Oddziale Dynowskim zaszła zmiana w przewodnictwie; ustąpił bowiem p. Seweryn Skrzyński a w jego miejsce obrano Ignacego hr. Krasickiego przewodniczącym Oddziału.

Również i w Oddziale Tarnpolskim w miejsce dobrze zasłużonego p. Jana Viviena obrano przewodniczącym p. Michała Garapicha.

W Oddziale Tłumackim złożył p. Oktaw Doschot przewodnictwo, a w tegoż miejsce obrano Juliana kniazia Puzynę.

Nakoniec w Oddziale Bełzko-Sokalskim w miejsce p. Aleksandra Hulimki obrano p. Alfreda Müntera przewodniczącym Oddziału.

Co do Oddziału Borszczowskiego nadmienić jeszcze wypada, że nad wskrzeszeniem tegoż i nowem zorganizowaniem pracuje dotąd p. Artur Cielecki i sprawa ta pomyślnie postępuje.

Poniżej zestawiamy cyfrowy obraz Oddziałów w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Na istniejących obecnie 23 Oddziałów (wraz z Rawskim nowo powstałym) jest 12, w których liczba członków i suma wkładek od roku zeszłego się zwiększyła, a mianowiciej: Tarnopol, Sambor, Tłumacz, Pokucki, Rohatyn, Cieszanów, Lwów, Stryj, Stanisławów, Przemyślany, Bełz, Podolski. — W 7 Oddziałach ubyło członków i wkładek, mianowicie: w Przemyślu, Dynowie, Jarosławiu, Bóbrce, Rudkach, Złoczowie i w Żółkwi — w ostatnim Oddziale ubytek spowodowany został zorganizowaniem się Oddziału Rawskiego, do którego część członków się przeniosła. Ogólna suma wkładek była jednak w tym roku wyższa, przybyło bowiem wkładek od członków 778 zł. 80 ct., ubyło zaś tylko 263 zł., głównie w Oddziale Przemyskim, gdzie wykreślono 84 członków z wkładką 131 złr.

Prócz nowo wybranych na XXVIII zebraniu Rady Ogólnej członków Komitetu, doznał Komitet bardzo pożądanego wzmocnienia przez kooptacyę sił fachowych w osobach hr. Stefana Zamoyskiego, przewodniczącego nowo powstałej Sekcyi chowu koni, jakoteż p. Juljusza Frommla referenta spraw gorzelnianych w Sekcyi rolniczej. Prócz tego kooptował Komitet Witolda ks. Czartoryskiego do swego grona przydzielając go do Sekcyi chowu bydła i chowu koni.

Natomiast ma Komitet do zaznaczenia bolesne straty przez śmierć c. k. Radcy Aleksandra Litticha naczelnego weterynarza krajowego, i przez raptowny a przedwczesny zgon Adama ks. Lubomirskiego Dzielni to byli współpracownicy, chętni i ofiarni, z tem też większym żalem stwierdzić przychodzi, że tak tylko krótko Komitet z usług tych mężów korzystał.

W miejsce ubyłych, tudzież z turnusu ustępujących członków Komitetu nastąpią nowe wybory.

W dalszym rozwoju w roku przeszłym przyjętej zasady tworzenia w łonie Komitetu Sekcyj do poszczególnych działów czynności, celem gruntowniejszego przestudyowania spraw idących pod decyzye Komitetu i szybszego załatwienia takowych; zarejestrować należy ukonstytuowanie się Sekcyi chowu koni utworzonej na wniosek Członka Komitetu Artura Zaremby Cieleckiego.

Posiedzeń odbył Komitet w 1893 r. 15.

Expedycyj zwykłych i pieniężnych wysłano pocztą . .	5.136
Zaś expedycyj miejscowych	540
łącznie	5.676

(W roku poprzednim wysłano 3.162 expedycyj).

„Rolnika“ wyexpedyowano 26.500 egzemplarzy (w roku zeszłym 18.280).

Protokół podawczy liczył 2.355 exhibitów (w roku poprzednim 1.977 exhibitów).

Ruch kasowy w gotówce w raz z zapasem z roku przeszłego wynosił w przychodzie 128.650 zł. 90 ct. i tyleż w rozchodzie wraz z resztą kasową 4.320 zł. 29 ct. t. j. łącznie 257.301 zł. 80 ct. w. a. naprzeciw 198.825 zł. 88 ct. w roku zeszłym.

Przedłożone Wysokiemu c. k. Ministerstwu rolnictwa rachunki z użycia subwencyi rządowych, na rok 1892 zostały w zupełności zatwierdzone.

Wnioski zaś subwencyjne, przedstawione Ministerstwu na r. 1894 wynoszą w dziale I. (naukowym i statystyki zbiorów) 17.300 zł., a mianowicie na utrzymanie szkoły chmielarstwa w Staremsiole 1.200 zł.

na szkołę ogrodniczą we Lowie	2.000 „
na rolnicze wędrowne wykłady	3.500 „
na kursa weterynaryi i kucia koni	1.200 „
na dwóch instruktorów uprawy tytoniu	2.000 „
na podniesienie rybactwa	1.000 „
na czasopisma: „Rolnik“, „Sylwan“, „Bartnik“	1.900 „
na stypendya leśne	1.200 „
na wydawnictwo podręczników gospodarskich	500 „
na statystykę zbiorów	2.800 „

W dziale II. (na chów zwierząt, produkcyi roślin i wystaw) kwotę 46.9000 zł., a mianowicie:

na podniesienie pszczelnictwa	300 „
„ „ ogrodnictwa	1.000 „
na zakupno lnu	1.500 „
„ „ nasion pastewnych	1.000 „
na próbną uprawę zbóż i nasion pastewnych	300 „
na rozpowszechnienie uprawy szczepu winnego	500 „
na premiowanie lnu na wystawach	200 „
na zakupno poprawnych narzędzi do wyprawy lnu służących . . .	300 „
na chów bydła rogatego	20.000 „
na chów trzody chlewnej	3.100 „
na chów owiec	1.400 „

VII. Wykonanie uchwał na XXVIII. Radzie Ogólnej.

W wykonaniu danego na Radie Ogólnej polecenia, aby Komitet czuwał bezustannie nad utrzymaniem stanu zamknięcia granicy przeciw bydłu stepowemu rumuńskiemu; gdy już w roku przeszłym wnieśliśmy w tej sprawie do ministerstwa obszerny memoryał, żądając zarazem poparcia od innych Towarzystw rolniczych; wystosował Komitet w tym roku pismo do posła Dr. Włodzimierza Kozłowskiego z prośbą by baczną zwracał uwagę, a w danym razie zechciał spowodować Koło polskie do stanowczego wystąpienia, gdyby w Radzie państwa na otwarcie wspomnianej granicy się zanosiło.

Co do uchwał odnoszących się do fałszowania sztucznych nawozów, to takowe dotyczą trzech przedmiotów:

a) zaprowadzenia krajowych stacyj doświadczalnych przy szkołach rolniczych w Dublanach i w Czernichowie,

b) odniesienia się do Koła polskiego względem wydania ustawy przeciw fałszowaniu sztucznych nawozów,

c) wydania broszury o sztucznych nawozach.

ad a) W obec powziętych już przez Wys. Sejm uchwał co do zaprowadzenia stacyj doświadczalnych przy szkołach rolniczych w Dublanach i w Czernichowie, jakoteż udzielonego już Wys. Wydziałowi polecenia wprowadzenia w życie takich stacyj z dniem 1. Stycznia 1894 roku, pierwszy ten punkt wniosku staje się bezprzedmiotowym.

b) Ustawa taka została już w Radzie państwa wniesioną.

c) Broszurę taką z poleceniaKomitetu napisał p. Szybiński, co już poprzednio obszerniej w dziale o wydawnictwie podręczników rolniczych omówione zostało. Wszystkie zatem sprawy tą uchwałą objęte załatwione zostały. Dodać tylko jeszcze wypada, że żądanie wyrażone w końcowym ustępie *ad b)* jest przedwczesne, odnośne bowiem pouczenie może być publikowane dopiero po wydaniu ustawy przeciw fałszowaniu sztucznych nawozów, jakoteż po ogłoszeniu przez Wydział krajowy warunków pod którymi ze stacyj doświadczalnych korzystać będzie można.

Sprawę wyjednania zmian uciążliwych rozporządzeń w ustawie gorzelnianej, tamującej u nas normalny rozwój gorzelnictwa traktował Komitet gruntownie i zasadniczo, — zasięgając najprzód zdania sił fachowych — w końcu oddaliśmy zredagowanie odnośnej petycyi p. Juljuszowi Frommlowi, który z powierzonego zadania wywiązał się znakomicie. Petycya sprawę całą wyczerpująca a kończąca się całym szeregiem wniosków i żądań, przez Sekcyę rolniczą zbadana a przez Komitet na pełnem posiedzeniu zatwierdzona będzie drukowaną, i na ręce Koła polskiego wniesioną do Rady państwa, skoro tylko takowa zwołaną zostanie.

Co się tyczy wniosku: by Komitet dążył do stopniowego pomnażania liczby oddziałów Towarzystwa, to jak tego każdorazowy przyrost Oddziałów najlepiej dowodzi: Komitet uznając praktyczną doniosłość tej tendencyi, działa i działać będzie w tym kierunku licząc na poparcie i obywatelską gorliwość rolników naszych po powiatach.

Odnosnie do uchwały względem wyjednania u Generalnej Dyrekcyi c. k. kolei państwowych refakcyi od przewozu sztucznych nawozów poczynił Komitet potrzebne kroki, to też rozporządzeniem Ministerstwa handlu z dnia 30. Czerwca 1893 r. l. 29.521 taryfy do przewozu nawozów sztucznych zostały zniżone na czas do końca roku 1893 — a Komitet rozporządzenie to natychmiast ogłosił w nr. 3 „Rolnika“ z dnia 22. Lipca.

Nad wnioskiem by Komitet zajął się ułożeniem projektu do regulaminu któryby wszystkie Oddziały miał obowiązywać, przeszedł Komitet po gruntownem roztrząsaniu kwestyi tej tak w Sekcyi rolniczej jak i w pełnym Komitecie — do porządku dziennego — wychodząc z tej zasady, że autonomia Rad Oddziałów musi być szanowaną, a działalność Oddziałów o tak różnorodnych miejscowych warunkach, nie może być według jednego szablonu normowaną.

Nad wnioskiem wyjednania u Wys. Rządu innego terminu do składania jesiennych podatków był również Komitet zmuszony przejść do porządku dziennego; według bowiem ustawy całą Monarchię obowiązującej podatek gruntowy ma być płacony w czterech ratach kwartalnych z dołu, najpóźniej do 31. Marca, 30. Czerwca, 31. Października i 31. Grudnia, wszelkie zatem kroki do zmiany tej ustawy zmierzające byłyby bez skutku.

W sprawie urządzenia składów dla drobnej sprzedaży soli nietylko w miastach ale i po znaczniejszych gminach — wnieśliśmy podanie do Wydziału krajowego — który sprawę tę uwzględnić obiecał.

Ustawa zmierzająca do unormowania stosunków prawnych między służbodawcami a ich oficialistami i służbą gospodarską jest przygotowaną w Wydziale krajowym.

O zaprowadzenie wag mostowych na targowicach miasteczek, w których odbywają się znaczniejsze argi na bydło, wnieśliśmy podanie do Wydziału krajowego i do Namiestnictwa, dotąd jednak nieotrzymaliśmy odpowiedzi.

W końcu donieść musimy że co do wyjednania u Dyrekcyi kolei państwowych refakcyi dla przewozu robotników w czasie żniw i zbiorów jesiennych na oddalenia mniej niż 300 kilometrów wynoszące, wszelkie instancye w tym kierunku czynione, pozostały bez skutku.

Z Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Prezes:
Adam Ks. Sapieha.

Sekretarz:
F. Skrochowski.

Zestawienie subwencyj uzyskanych w r. 1893.

Subwencye państwowe.

A) W dziale naukowym i statystyki.

I.	Na szkołę chmielarską w Staremsiole	1.000 zł.	
II.	Na szkołę ogrodniczo-sadowniczą we Lwowie	2.000 „	
III.	Na wędrowne wykłady rolnicze	3.000 „	
IV.	Na kursa weterynaryi i kucia koni	500 „	
V.	Na wydawnictwo czasopism: *a)* „Rolnik“ 1.300 zł., *b)* „Bartnik“ 100 „, *c)* „Sylwan“ 100 „	1.500 „	
VI.	Na wydawnictwo podręczników gospodarskich (zarezerwowano 500 zł.)	— „	
VII.	Na stypendya naukowe leśne	— „	
VIII.	Na statystykę zbiorów (z przyznanych 2.300 zł.)	1.150 „	
	Razem		9.150 zł.

B) W dziale chowu zwierząt i produkcyi roślin.

I.	Na podniesienie chowu bydła	20.000 zł.	
II.	Na podniesienie chowu trzody chlewnej	1.400 „	
III. IV.	Na podniesienie chowu owiec; Na podniesienie pszczelnictwa	600 „	
V.	Na produkcyę roślin, a to: *a)* na ogrodnictwo i sadownictwo, *b)* na zakupno nasienia lnu, *c)* na zakupno nasion pastewnych, *d)* na czerechy kleparowskie, *e)* na próbne uprawy nasion i zbóż	2.000 „	
	Razem		24.000 zł.

Doliczywszy do tego:

a) wypłacone wprost w Wiedniu stypendya leśne	1.200 zł.	
b) niepodniesioną dotychczas połowę subwencyi statystycznej	1.150 „	
Razem		2.350 zł.

Okazuje się suma ogólna wszystkich w r. 1893 uzyskanych subwencyj rządowych . . . . . 35.500 „

Subwencye krajowe.

I.	Na szkołę chmielarską w Staremsiole (na 4 stypendya)	400 zł.	
II.	Na podniesienie chowu bydła	17.000 „	
III.	Stała roczna subwencya na cele ogólne	3.000 „	
	Ogólna suma wszystkich krajowych subwencyj		20.400 zł.

Wykaz

stanu obór zarodowych pełnej krwi w r. 1893.

Liczba porząd.	Właściciel obory	Miejscowość	Rasa	Stan obory przy założeniu		Stan z końcem r. 1893		Przeciętna mleczność krów w litrach w r. 1893	Przeciętna waga krów w klgr. w r. 1893	Urodziło się		Sprzedano na chów		Wcielono do obory	Uwagi
				buhajów	krów	buhajów	krów			byczków	jałówek	byczków	jałówek	jałówek cielnych	
1	Adam Krajewski	Czechy	Majdańska	1	10	1	10	.	.	.	2	.	.	.	W oborach Majdańskich przenoszonych i rozdzielanych w ciągu roku, mleczności i wagi krów w tym wykazie podać nie możemy.
2	Zdzisław br. Brunicki . .	Lubliniec	"	1	9	1	9	.	.	1	3		.	.	
3	Ks. Kornel Kuzyk . . .	Machnów	"	1	7	1	7	.	.	3	2		.	.	
4	Józef Skulimowski . . .	Dyniska nowe	"	1	7	1	7	.	.	2	3	.	.	.	
5	Roman Ujejski	Pawłów	"	1	13	1	13	.	.	4	4	.	.	.	
6	Róża hr. Koziebrodzka . .	Podhajczyki	Simenthal	1	10	1	9	1405	500	2	7		.	4	
7	Józef Kellerman	Żuklin	"	1	12	2	17	1113*	503	5	12	7	.	4	
8	Kazimierz Wiktor	Zarszyn	"	1	10	2	18	nie podana	nie podana	6	5	2		2	
9	Grzegorz Głuchowski . .	Kamienna	"	1	10	1	20	1776	466	10	8	5	.	5	
10	Tadeusz Fedorowicz . . .	Klebanówka	"	1	8	1	11	1852*	607	4	7	7		3	* W oborach Żuklin i Klebanówka zapiski co do mleczności nie są dokładne, ponieważ nie jest wciągnięte mleko wyssane przez cielęta.
11	Kazimierz Jadowski . . .	Buków	"	1	10	1	11	2128	495	7	2	4		6	
12	Aleksander Hulimka . . .	Mysów	"	1	27	1	28	2105	582	13	11	10	8	4	
13	Gmina Kamienna	Kamienna	"	—	10	—	10	nie prowadzi się		2	6	2	.	.	
14	Bolesław Śmiałowski . .	Stojańce	Oldenburg	1	10	2	18	1779	517	7	7	3		4	
15	Oskar Schnell	Firlejówka	"	1	10	2	15	1615	510	3	8	10	.	9	
				14	163	18	203	.		69	87	50	8	41	

Wykaz

stanu obór zarodowych pół krwi utworzonych przez Komitet c. k. Towarzystwa gosp. gal, po koniec roku 1893.

Liczba porząd.	Właściciel obory zarodowej	Nazwa miejsca	Rasa	Stan obory przy założeniu		Stan z końcem r. 1893		Urodziło się		Przeciętna mleczność w litrach w r. 1893	Przeciętna waga krów w kilogr. w r. 1893
				buhajów rozpłod.	krów rozpłod.	buhajów	krów	buhajów	jałówek		
1	Skibniewski Bronisław* .	Balice	pół krwi Oldenburgska	1	24	2	22	9	5	.	.
2	Giżowski Józef*	Podwysokie	„	1	20	.	.	.	.	.	.
3	Zamoyski Stefan hr. . .	Wysock	„	1	30	1	22	11	10	1813	475
4	Pawlikowski Konstanty .	Brześciany	„	1	30	1	40	20	11	2300	514
5	Augustynowicz Bolesław	Kniaże	pół krwi Simmentalska	1	25	1	17	6	7	1438	.
6	Orzechowicz Bolesław . .	Kalników	„	1	10	1	44	6	6	1315	518
7	Suchodolski Kornel* . .	Sosnów	pół krwi Szwycka	1	21	1	31	9	4	.	.
8	Breyer Jan*	Suchowola	„	1	15	1	24	2	7	.	.
9	Michał Garapich** . . .	Cebrów	pół krwi Simmentalska	1	32	1	34	18	12	1360	548
10	Bolesław Wierzchlejski .	Kabarowce	„	1	20	1	19	.	.	.	.
11	Władysław Morawski . .	Odrzechowa	„	1	24	1	24	2	4	.	.
12	Antoni Gniewosz . . .	Besko	„	1	20	1	19	12	7	.	.
13	Wincenty Kraiński . . .	Leszczowate	„	1	20	1	20	.		.	.
14	Stanisław Fihauser . . .	Niebieszczany	„	1	22	1	22	4	5	.	.
15	Michał Tustanowski . .	Podmichałowce	„	1	20	1	20	1	3	.	.
	Obory przyznane w roku 1893										
16	Krzysztofowicz Eugeniusz	Załucze	pół krwi Simmentalska	1	20	1	20	.	.	.	.
17	Reizenstein Rudolf . . .	Trześniów	„	.	22	.	21	5	4	.	.
18	Dzieduszycki Stan. hr. .	Gwoździec stary	„	1	9	1	9	.	.	.	.
19	Duniewicz Zofia	Brzozów Widacz	„	1	24	2	25	8	4	.	.
20	Waligórski Adolf . . .	Swaryczów	„	1	24	1	24	1	4	.	.
21	Agopsowicz Stanisław .	Błozew górna	„	1	22	1	22	.	.	.	.
22	Münter Alfred	Waniów	„	1	29	1	28	6	5	.	.
23	Torosiewicz Mikołaj . .	Putiatyńce	pół krwi Oldenburgska	2	28	2	28	.	.	.	.
24	Abrahamowicz Dawid . .	Siemianówka	„	1	25	1	25	.	.	.	.
25	Gmina	Odrzechowa gm.	pół krwi Simmentalska		6	.	6	.	1	.	.
26	Gmina	Długie Zarszyn	„	1	25	1	25	.	.	.	.
27	Potworowski Kazimierz .	Koropiec	„	1	19	1	19	.	.	.	.
28	Doschot Oktaw	Pałahicze	„	1	24	1	24	4	4	.	.
				27	610	28	634	124	103	.	.

* Raportu za r. 1893 nie nadesłano.

** Obory od 9—15 przyznane z końcem roku 1892 uregulowane zostały dopiero w ciągu roku 1893; nie mając więc dat z całego roku, nie możemy podać ich mleczności. — To samo tyczy się obór od 16—28.

WYKAZ

stacyj subwencyjnych i subwencyonowanych buhajów dla włościan

w roku 1893.

(Okres subwencyjny od 1. Października 1892. do 1. Października 1893.)

Liczba porządkowa	Oddział Tow. gosp.	Rok 1892–1893													Właściciel stacyi
		Było stacyj							Ilość odlatowanych krów		Wypłacono stacyom				
		Powiat	miejsce	rasa buhajów	subwencyjnych	niesubwencyonowanych	Razem subwencyjnych	Razem niesubwencyonow.	szczegółowo	razem	szczegółowo zł.	ct.	razem zł.	ct.	
	Bełz-Sokal	Sokal	Chorobrów	Szwycka	.	1			60		72	.			Wincenty Kruszewski
		„	Rojatyn	„	.	½			27		32	40			Bronisław Żukiewicz
		„	Waniów	Berneńska	.	1			60		72	.			Alfred Münter
		„	Chłopiatyn	„	.	1			60		72	.			Teodor Hulimka
		„	Rozalówka	„		½			30		36				Józef Żukiewicz
		„	Hulcze	„		1			54		64	80			Jan Krzyżanowski
		„	Parchacz	Simentalska		1			34		40	80			Klemens Skawiński
		„	Waniów	„		½			20		24	.			Alfred Münter
		„	Machnówek	„		½			30		36	.			Bolesław Kapliński
		„	Dłużniów	Krajowa		1			60		72	.			Eustachy Rylski
1								8		435			522	.	
	Brzeżany	Brzeżany	Krasnolesie	Szwycka	.	1			26		26	.			Władysław Gołębski
		„	Litatyn	Holenderska	.	1			60		60	.			Józef Jędrzejowicz
		„	Toustobaby	Simentalska	.	1			60		60	.			Nep. Gołaczewski
		„	Hinowice	„	.	1			60		60	.			Kaźm. Traczewski
		„	Wierzbów	„		1			31		31				Józef Biliński
		Podhajce	Adamówka	Szwycka		1			60		60	.			Kaźm. Zaręba
2								6		297			297	.	
	Bóbrka	Bóbrka	Kołomyja	½ Oldenburg	1				60		72	.			Seweryn Henzel
		„	Czeremchów	Simentalska		1			26		31	20			Kazimierz Gołębski
		„	Strzałki	„	.	1			60		72				Kazimierz Rudnicki
		„	Bortniki	„	.	1			42		50	40			Władysław Nowicki
		„	Ostrów	Oldenburgska	.	1			32		38	40			Szczepan Jasilkowski
3							1	4		220			264	.	
	Cieszanów	Cieszanów	Załuże	Shorthorn	.	½			30		36				Jan Epler
		„	Łówcza	Simentalska	.	½			19		22	80			Ludomił Morawski
		„	Hamernia	½ Oldenburg.		½			19		22	80			Seweryn Kolesiński
		„	Cywków	½ Oldenburg.	.	½			6		7	20			Ludwik br. Wattman
		„	Ruda	Oberinthaler		½			16		19	20			Ludwik br. Wattman
		„	Chotylub	Berneńska	.	½			30		36	.			Tytus Zarzycki
		„	Gorajec	Simentalska	.	½			30						Edward Münter
		„	Basznia	„	.	½			29		34	80			Maryahr. Gołuchowska
		„	Młodów	Krajowa	.	½			30		36	.			Jakób Bauman
		„	Staresioło	½ Oldenburg.	.	.			28		33	60			Maurycy Budzyński
		„	Oleszyce	Simentalska	½				90		108				Zarząd dóbr
		„	Dachnów	„	1	.			53		63	60			Piotr Budzyński
		„	Łukawica	„	½				18		21	60			Ignacy Zboril
4							3	5		398			441	60	
	Jarosław-Łańcut	Jarosław	Chłopice	½ Oldenburg.	1				60		72	72			Wł. Koziobrodzki hr.
		„	Czerwona Wola	Berneńska	.	1			60		72	72			Feliks Neustein
		„	Czarna	„		1			60		72	72			Jakób Kiwała
		„	Laszki	½ Oldenburg.		1			51		61	61			St. Zamoyski hr.
		„	Miękisz Nowy	„	.	1			13		.	.			Tekla Micewska
5															
			Do przeniesienia . .				4	23		1349			1524	60	

Rok 1892—1893

Liczba porządkowa	Oddział Tow. gosp.	Powiat	Było stacyj: miejsce	Było stacyj: rasa buhajów	subwencyjnych	subwencyonowanych	Razem: subwencyjnych	Razem: subwencyonow.	Ilość edlatowanych krów: szczegółowo	Ilość edlatowanych krów: razem	Wypłacono stacyom: szczegółowo zł.	ct.	Wypłacono stacyom: razem zł.	ct.	Właściciel stacyi
			Z przeniesienia .				4	23		1349			1524	60	
	Jarosław - Łańcut	Jarosław	Przeworsk	1/2 Oldenburg	.	1			60		72	.			Wład. Nestorowicz
		„	Pawłosiów	Simentalska	.	1			60		72	.			Tomasz Maziarek
		„	Pełnatycze	Krajowa	.	1			57		68	40			JE. hr. Wł. Dzieduszycki
		„	Siennów	Oldenburgska	.	1			60		72	.			Zdzisław Wolski
		„	Olchowa	„	.	1			60		72	.			Karol Mugler
		„	Radymno	„	.	1			40		48	.			X. Leon Pastor
		Łańcut	Łopuszka Wiel	Simentalska	1				60		72	.			Karol Scipio hr.
		„	Gać	Berneńska	.	1			60		72	.			Wojciech Brózbar
		„	Hawłowice gór.	Oldenburgska	.	1			60		72	.			Eustachy Wolski
		„	Kozina	Berneńska	.	1			60		72	.			Antoni Zabielski
		„	Sieniawa	Oldenburgska		1			60		72	.			Józef Łysakowski
		„	Studzian	Berneńska	.	1			60		72	.			Leonard Dombrowski
		„	Łapajówka	„	.	1			60		72	.			Teofil Sym
		„	Urzejowice	Oldenburgska	.	1			60		72	.			Herman Turnau
		„	Zarzecze	„	.	1			60		72	.			Walenty Socha
		„	Adamówka	Berneńska	.	1			60		72	.			Aleks. Ostrowski
5							2	19		1181			1401	60	
	Kałusz - Dolina	Kałusz	Landestreu	1/2 Simentals.	1				60			.			Jakób Haas
		Dolina	Duba	1/2 „	1				30		30	.			Eliasz Kalicun
		„	Uhrynów	1/2 „	1/2				19		19	.			ks. Włodz. Głodziński
		Kałusz	Nowica	1/2 „	1				60			.			Jan Niebyłowicz
		„	Niegowce	Oryg. Siment.	1				101		101				X. Hipolit Wesołowski
		Dolina	Perehińsk	Berneńska	1	.			60		60	.			Sylwester Hołubowski
		Kałusz	Zawój	1/2 Simentals.	1/2	1			30		30	.			Andrzej Czipko
		„	Kadobna	Berneńska		1			60		60	.			Semko Romanów
		„	Kopanki	„		1			30		30				J. Pojlański
		„	Zawadka	1/2 Simentals		1			39		39	.			Stanisław Komornicki
		„	Perekosy	„	.	1			60		60				Jan Kunaszowski
		„	Humenów	„	.	1			60		60	.			Kaźm. Rojowski
		Dolina	Nadziejów	„	.	1			60		60	.			Michał Ślipak
		„	Broszniów	„		1			60		60	.			Julinsz br. Walisz
		„	Swaryczów	Berneńska		1			30		30	.			Adolf Waligórski
		Kałusz	Dubowica	Simentalska		1			60		60	.			Henryk Mierzeński
		„	Wierzchnia	Berneńska		1			60		60	.			Dmytro Duda
6							6	10		879			759	.	
	Lwów	Lwów	Siemianówka	1/2 Oldenburg.	.	1			60		72	.			Dawid Abrahamowicz
		„	Prusy	1/2 Algauerska	.	1			60		72	.			Jan Wolański
		„	Stroniatyn	Holenderska	.	1			60		72				Ignacy Papara
		„	Chrusno nowe	1/2 Oldenburg.		1			60		72	.			Leopold Kuhne
7										240			288	.	
			Do przeniesienia . .				12	56		3649			3973	20	

Rok 1892—1893

Liczba porządkowa	Oddział Tow. gosp.	Powiat	Było stacyj: miejsce	Było stacyj: rasa buhajów	subwencyjnych	subwencyonowanych	Razem: subwencyjnych	Razem: subwencyonowanych	Ilość odlatowanych krów: szczegółowo	Ilość odlatowanych krów: razem	Wypłacono stacyom: szczegółowo zł.	szczegółowo ct.	razem zł.	razem ct.	Właściciel stacyi
			Z przeniesienia . .		.	.	12	56	.	3649	.		3973	20	
	Podolski	Czortków	Jagielnica	Oryg. Siment.	1	.			60		72	.			Szkoła rolnicza niż.
		Buczacz	Niskołyzy	Simentalska	.	1			60		72	.			Karol Menzel
		„	Ossowce	„	.	1			120		144	.			Aleks. Potocki, hr.
		Zaleszczyki	Chmielowa	Szwycka	.	1			60		72	.			Ignacy Błażewski
		„	Drohiczówka	„	.	1			60		72	.			Tadeusz Cieński
		„	Torskie	„	.	1			60		72				Włodź. Siemiginowski
		„	Myszków	„	.	1			51		61	20			Maryan Kęplicz
		„	Chartanowce	„		1			60		72				Skszyszowski
		Husiatyn	Żabińce	„		1			60		72	.			Kazim. Horodyski
		„	Uwisła	Simentalska	.	1			34		40	80			Kazim. Cieński
8		Czortków	Sosolówka	Szwycka	.	1	1	10	60	685	72	.	822		Adam Noel.
	Pokucki	Kosów	Moskalówka	½ Simentals.	1				60		60	.			Matwij Sorochan
		„	Sokołówka	Oryg. Siment.	1	.			60		60	.			Wasyl Łukieniuk
		Śniatyn	Augustdorf	½ Simentals.	1				60		60	.			Filip Hartung
		„	Demycze	„		1			60		60	.			Józef Cieński
		„	Nowosielica	„		1			60		60	.			Konst. Komierowski
		„	Rudniki	„	.	2			146		146	.			Stefan Moysa
		Horodenka	Okno	„		1			54		54				Ludomir Cieński
		„	Olejowa	„	.	1			60		60	.			Jan Wielowiejski
		„	Załucze	„		1			60		60				Mik. Krzysztofowicz
		Kołomyja	Cieniawa	„		1			60		60				Konstanty Siwicki.
		„	Zamulińce	„		1			60		60	.			Anna Kosińska
		„	Winograd	„	.	1			60		60				Kazim. Kobylański
		„	Kołomyja	„		½			6		6				Albert Mistecki
		„	Sopów	„		1			60		60				Antoni Kunz
9		Horodenka	Kolanki	„		½	3	12	34	900	34		900		Kajetan Passakas
	Przemyślany	Przemyślany	Czupernosow	½ Simentals.	1	.			59		70	80			Aleks Wybranowski
		„	Hanaczówka	„	1	.			26		31	20			Miecz. Jaxa Rożen
		„	Janczyn	„		1			60		72	.			Edmund Sander
		„	Przemyślany	Oldenburska	.	1			60		72				Zarząd dóbr
		„	Gliniany	„		½			4		4	80			Franciszek Potulicki
10		„	„	Krajowa		½	2	3	45	254	54	.	304	80	„ „
	Przemyśl	Dobromil	Dobromil	½ Simentals	1				60		60	.			Piotr Geisler
		„	Grąziowa	„	1				60		60	.			Bron. Nowosielecki
		Przemyśl	Batycze	Oldenburska	1	.			60		60				Henryk Dłuski
		„	Przedzielnica	½ Simentals.	1	.			60		60	.			Julian Terlecki
		Mościska	Koniuszki Nanowskie	„	1				.		.	.			Stefan Nanowski
		Jaworów	Jaworów	„	1				60		60	.			Ferdynand Smolski
		„	Szkło	„	1	.			60		60	.			Ks. Dymitr Hordyński
		Przemyśl	Kresów	„		1			60		60				Władysław Nowacki
		„	Budomierz	„		1			60		60				Dr. Władysław Balko
		„	Ożomla	Oldenburska	.	1			60		60	.			Aut. Kwieciński
		„	Wołczyszczowice	„	.	1			60		60				Bolesław Gurski
		„	Nehrybka	„	.	1			60		60				Jan Bielawski
		„	Medyka	„		1			.		.	.			Mieczys. Romanowski
		„	Strzelczyska	„		1			60		60				Maciej Kuc
11		„	Krzywcza	„	.	1	7	8	51	771	51		771		Bolesław Jocz
			Do przeniesienia . .				25	89	.	6259	.		6771	.	

Rok 1892—1893

Liczba porządkowa	Oddział Tow. gosp.	Powiat	Było stacyj: miejsce	Było stacyj: rasa buhajów	subwencyjnych	subwencyonowanych	Razem: subwencyjnych	Razem: subwencyonowan.	Ilość odlatowanych krów: szczegółowo	Ilość odlatowanych krów: razem	Wypłacono stacyom: szczegółowo zł.	ct.	Wypłacono stacyom: razem zł.	ct.	Właściciel stacyi
			Z przeniesienia . .		.	.	25	89	.	6259	.		6771	.	
	Rohatyn	Rohatyn	Sarnki górne	½ Simentals.	1				60		72	.			Jakób Bittner
		"	Babuchów	"	1	.			60		72	.			Feliks Rożański
		"	Bursztyn	"	1				9		10	80			Franc. Malinowski
		"	Knihinicze	Szwycka	.	½			22		26	40			Wład. Tustanowski
		"	Żelibory	Berneńska	.	½			30		36	.			Aleks. Leszczyński
		"	Martynów now.	"	.	1			40		48				Franciszek Nalepa
		"	Stratyn	"	.	½			30		36	.			Franciszek Fangor
		"	Danilcze	"	.	½			32		38	40			Józef Axentowicz
		"	Kuropatniki	"	.	½			30		36	.			Wiktor Kopystyński
		"	Lipica górna	"	.	1			60		72	.			Kazim. Czermiński
		"	Kutce	"		½			42		50	40			Henryk Rupp
12							3	5		415			498	.	
	Rudki-Gródek	Gródek	Suchowola	Szwycka	1	.			31		37	20			Jan Breuer
		"	Dąbrowica	½ Oldenburs.	1				.		.	.			Ks. F. Reszytułowicz
		"	Czerlany*	"	1				31		.	.			Kółko rolnicze
		"	Dołhomościska	"	1				.		.	.			Zdzisław Gotleb
		Rudki	Hoszany	"	.	1			60		72	.			Stefan Janko
		"	Szeptyce	"		1			21		25	20			Feliks Barański
		"	Komarno	"	.	1			60		72	.			Michał Kos
13							4	3		203			206	40	
	Sambor	Sambor	Wykoty	½ Oldenburs.	.	1			7		7	.			Ludwik Balicki
		"	Kowenice	"	.	1			60		60	.			Stanisł. Tworkowski
		"	Radłowice*	½ Simentals.		1			60		.	.			Karol Barański
14							.	3		127			67	.	
	Sanok	Sanok	Markowce	Simentalska	1	1			60		72				Kazim. Jachimowski
		"	Haczów	"	1				60		72	.			Mieczysław Urbański
		"	Płonna	"	.	1			66		72	.			Włodz. Truskolawski
		"	Niebieszczany	"		1			60		72	.			Stan. Fihauser
		"	Łodzina	"		1			60		72	.			Adolf Raszowski
		"	Tyrawa wołoska	"	.	1			60		72	.			Bolesław Gołkowski
		"	Klimkówka	"		1			60		72	.			Stanisł. Ostaszewski
		"	Prusiek	"		1			30		36				Wasilkowska
		Brzozów	Jabłonica ruska	"	1	.			60		72	.			Zdzisław Madejski
		"	Paszowa	"	1				60		72				Robert Pragłowski
		"	Siemuszowa	"	1	.			60		72				Wojciech Wasilewski
		"	Brzozów-Widacz	"	.	1			60		72	.			Zofia Duniewicz
		Lisko	Olszanica	"	1				60		72	.			Józef Jordan
		"	Rudeńka	"		1			60		72	.			Władysław Bal
		"	Leszczowate	Oryg. Siment.		1			60		72	.			Wincenty Kraiński
15							5	10		870			1044		
	Stanisławów	Bohorodczany	Bohorodczany	Simentalska	1				60		72	.			Mikołaj Kozorys
		Stanisławów	Kończaki stare	"	1				51		61	20			Andrzej Zbyszewski
		"	Błudniki	"	1				60		72	.			Zygm. Jaroszyński
		"	Pukasowce	"	1				60		72	.			Kazimierz Ożegalski
		"	Kołodziejówka	"	1	.			60		72	.			Ks. Zen. Szeparowicz
			Do przeniesienia .		.	.	37	110	.	7874	.		8586	40	

Rok 1892—1893

Liczba porządkowa	Oddział Tow. gosp.	Powiat	Było stacyj: miejsce	Było stacyj: rasa buhajów	rządowych	subwencyonowanych	Razem: rządowych	Razem: subwencyonowanych	Ilość odlatowanych krów: szczegółowo	Ilość odlatowanych krów: razem	Wypłacono stacyom: szczegółowe zł.	ct.	Wypłacono stacyom: razem zł.	ct.	Właściciel stacyi
			Z przeniesienia . .		.	.	37	110	.	7874	349	20	8586	40	
	Stanisławów	Nadwórna	Nadwórna	Simentalska	1				60		72	.			Michał Kuczeszub
		"	Krasna	"	1				60		72	.			Antoni Janelli
		"	Kamienna	"	1				60		72				Michał Tymczuk
		"	Kamienna	Oryg. Siment.	1				51		61	20			Roman Bohadczuk
		"	Kamienna	"	1				60		72	.			Michał Tymczuk
		"	Ladzkie	Simentalska		1			60		72	.			Jakób Jaroszewski
		"	Kłubowce	"	.	1			60		72	.			Zygm Regenstreif
		"	Skopówka	"		1			60		72	.			Mikołaj Pawluk
		"	Hołostków	"		1			60		72				Matwij Bodnar
		"	Cucyłów	"		1			60		72	.			Antoni Iwanicki
		"	Załukiew	"		1			60		72				Jan Janko
16							10	6		942			1130	40	
	Stryj	Stryj	Podhorce	½ Simentals.	1				51		51				Julian Brunicki
		"	Lisiatycze	Berneńska	.	1			60		60	.			Adam Onyszkiewicz
		"	Hrebenów	"	.	1			60		60	.			Nykoła Kinat
		"	Synowódzko w	"	.	1			60		60				Antoni Zarewicz
		"	Kornelówka	"	.	1			60		60	.			Jan Windisch
		"	Kruszelnica	"		1			27		27				Zarząd dóbr
		"	Drohowyże	"	.	1			60		60	.			Stefan Oprysko
		"	Czernica	Oldenburska	.	1			60		60	.			Mikołaj Grzeszczuk
		"	Rudniki	"		1			60		60	.			Stefan Kardasz
		"	Derżów	"		1			60		60				Petro Huzar
		"	Grabowiec	Berneńska	.	1			60		60				Adam Schmidt
		"	Tejsarów	"	.	1			60		60				Leon Jarzymowski
17							1	11		678			678	.	
	Tarnopol	Trembowla	Trembowla	½ Simentals.	1				60		72	.			Dr. Julian Olpiński
		"	Łoszniów	"		1			60		72	.			Ryszard Janicki
		Zbaraż	Bogdanówka	"		1			60		72	.			Semen Calik
		"	Klebanówka	"		1			40		48	.			Tadeusz Fedorowicz
		Skałat	Łuka mała	"		1			60		72	.			Jacek Kieszkowski
		"	Poznanka hetm.	"		1			60		72	.			Jan Vivien
		"	Turówka	Pinzgau.		1			60		72	.			Bron. Rozwadowski
		Tarnopol	Gaje wielkie	Simentalska	.	1			60		72				Ludwik Puntschert
		"	Kutkowce	Szwycka		1			60		72	.			Jakób Gall
		"	Bajkowce	"		1			60		27	.			Maryan Maniewski
18							1	9		580			696		
	Tłumacz	Tłumacz	Tarnowica poln.	½ Simentals	1	.			60		72	.			Józef Pasek
		"	Markowce	"	.	1			60		72	.			Konst. Ładomirski
		"	Puźniki	"	.	1			60		72				Jan Jakóbowicz
		"	Kutyska	"		1			60		72				Anna Gątkiewicz
		"	Bratyszów	"	.	1			30		36				Antoni Abgarowicz
		"	Krzywotuły	"	.	1			60		72				Jakób Bohusiewicz
		"	Pałahicze	"	.	1			60		72	.			Oktaw Doschot
		"	Petryłów	"		1			30		36	.			Stefan Simonowicz
19							1	7		420			504		
			Do przeniesienia . .				50	143	.	10.494	.		11.594	80	

Liczba porządkowa	Oddział Tow. gosp.	Rok 1892—1893			Było stacyj				Ilość odlatowanych krów		Wypłacono stacyom				Właściciel stacyi
		Powiat	miejsce	rasa buhajów	rządowych	subwencyonowanych	Razem rządowych	Razem subwencyonow.	szczegółowo	razem	szczegółowo zł.	ct.	razem zł.	ct.	
			Z przeniesienia .			.	50	143	.	10.594	.	.	1194	80	
	Złoczów-Brody-Kamionka	Brody	Wysocko	1/2 Simentals.	1	.			29		29	.			Oktaw Sala
		„	Korsów	„	.	1			.		.	.			Bogumił Horodyński
		„	Nowiczyzna	„	.	1			.		.	.			Michał Niemczewski
		„	Toporów	Algauska	.	1			60		60	.			Michał Kokurewicz
		Kamionka str.	Niestanice	Berneńska	.	1			60		60	.			Tytus Korytyński
		„	Rzepniów	1/5 Simentals.	.	1			20		20	.			Adam Thullie
		„	Przedm Bełzkie	Berneńska	.	1			60		60	.			Michał Teiluk
		„	Przedm. Lwow.	„	.	1			60		60	.			Jan Lewicki
		Złoczow	Zakomarze	„	.	1			60		60	.			Fedko Romaniuk
		„	Kabarowce	1/2 Simentals.		1			38		38	.			Bol. Wierzchlejski
		„	Olszanica	„	.	1			60		60	.			Wiktor Jasiński
		„	Sienków	Szwycka		1			57		57	.			Ant. Wasilewski
		„	Bieniów	Oldenburska	.	1			21		21	.			Leon Wikarski
		„	Opłucko	Simentalska	.	1			11		11	.			Stan. Sokolnicki, hr.
		„	Sewerynka	„		1			60		60	.			Bronisław Ujejski
		„	Uwin	„	.	1			60		60	.			Tadeusz Wysocki
		„	Sienków	Krajowa	.	1					.	.			Iwaś Szeremta
		„	Czeremchowice	Berneńska		1			12		12				Jan Mazewski
20							1	17		668			668	.	
	Żółkiew	Żółkiew	Skwarzawa now.	1/2 Simentals	1				60		60	.			Mieczysław Mniszek
		„	Krechów***	„		1			60	120					Aleks. Micewski
21							1	1					60		
			Razem .				52	161	.	11.282	.	.	12.322	80	
			Ogółem				213								

* Po zamknięciu rachunków wypłacono za stacye: Landestreu, Czerlany, Miękisz, Radłowice, Nowica	232·80
** Stacyom za rok 1892	224·48
*** Subencyi ze stacyj Krechów zrzekł się właściciel	—·—
Razem . .	12.780·08.

Wykaz

kwot preliminowanych przez Komitet c. k. gal. Towarzystwa gosp. na utrzymanie stacyi buhajów dla użytku włościan na rok 1893/94.

Liczba porządkowa	Oddział Towarzystwa gospodarskiego	Na rok 1893/94 preliminowano stacyj subwencyjnych	subwencyonowanych	złr.	Uwagi
1	Bełzko - Sokalski	.	8	480	Z preliminowanej ogólnej kwoty 15.210 złr. będzie pokrytych subwencyą na rok 1894 — 14.400 złr. reszta zaś 810 złr pozostałością z r. 1893.
2	Bóbrka	1	4	300	
3	Brzeżany	.	6	360	
4	Cieszanów	4	10	840	
5	Dynów	3	.	180	
6	Jarosław - Łańcut	2	22	1440	
7	Kałusz - Dolina	8	9	1020	
8	Podolski	3	12	900	
9	Pokucki	6	12	1080	
10	Przemyśl	7	9	960	
11	Przemyślany	4	3	420	
12	Rawa	3	5	480	
13	Rohatyn	3	5	480	
14	Rudki - Gródek	4	3	420	
15	Sanok	9	7	960	
16	Stanisławów	10	6	960	
17	Stryj	2	12	840	
18	Sambor	.	3	180	
19	Tarnopol	2	9	660	
20	Tłumacz	3	7	600	
21	Złoczów - Brody - Kamionka strumiłowa	1	17	1080	
22	Żółkiew	1	2	180	
23	Lwów	2	4½	390	
	Razem	78	175½	15.210	
	Ogółem	253½			

Wykaz

wystaw przeglądowych bydła włościańskiego połączonych z premiowaniem w roku 1893.

Liczba porządkowa	Oddział Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego	Miejsce wystawy przeglądowej	Kiedy się odbyła		Ile ogółem przyprowadzono bydła	Ile nagrodzono							Ile wydano						Uwaga
						buhaje	krowy	jałówki	woły	cielęta niżej roku: buhajki	cielęta niżej roku: jałówki	Razem	z funduszów subwencyjnych		z funduszów oddziałowych		Razem		
			Dnia	Miesiąca	sztuk	sztuk	sztuk	sztuk	sztuk	sztuk	sztuk	sztuk	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	Kałusz-Dolina*	Rożniatów . .	15	Maja	171	3	7	4	8			22	240	.	.	.	240	.	
2	Kałusz-Dolina*	Kałusz	17	„	222	4	9	5	6	1	.	25	260	.	21	.	281	.	
3	Podolski* . . .	Czortków . . .	13	„	103	5	8	3	3	.	.	19	120	.	30		150		
4	Jarosław . . .	Kańczuga . .	17	„	154	5	33	23	.	.		61	300	.	115		485	.	
5	Jarosław** . .	Radymno . . .	25	„	211	2	37	18		.	3	60	300	.	225		525		
6	Cieszanów*** .	Lubaczów . .	30	„	168	6	14	19			.	39	300	.	50	.	350	.	
7	Rohatyn . . .	Bursztyn . . .	2	Czerwca	31	3	9	3	2	.	.	17	165	.	20		185		
8	Pokucki . . .	Horodenka . .	6	„	85	4	4	6	1			15	150	.	.		150		
9	Przemyski . .	Mościska . . .	8	„	94	3	17	9		.		29	215	.	60		275	.	
10	Bełz-Sokal . .	Bełz	10	„	47	7	12	4	.		.	23	135	.	55		190		
11	Złoczów-Brody	Biały Kamień .	10	„	36	3	5	4	4			16	80	.	40		120	.	
12	Przemyślany .	Przemyślany .	6	„	39	4	2	1	.	.	.	7	90	.	.	.	90	.	
13	Lwów	Szczerzec . . .	15	„	84	5	11	9		.	.	25	260	.	10	.	270	.	
14	Sanok**** . . .	Rymanów . .	27	Lipca	520	1	42	16	11	.	.	70	500	.	100	.	600	.	
15	Tłumacz***** .	Tłumacz . . .	11	Paźdz.	150	3	31	1	6	.	.	41	100	.	69		169		
	Razem odbyło się 15 wystaw przegląd.				2115	58	241	125	41	1	3	469	3215	.	865	.	4080	.	

Uwaga:

* Nadto rozdano całym oborom w Kałuszu i Rożniatowie 8 listów pochwalnych.
** W Radymnie premiowano 6 obór włościańskich.
*** W Lubaczowie 1 list pochwalny.
**** W Rymanowie oborom większej własności 8 listów pochwalnych.
***** W Tłumaczu oborom 4 listy pochwalne.

Wykaz

oryginalnego bydła rozpłodowego sprowadzonego z zagranicy przez Komitet galic. Tow. gosp. w roku 1892.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Powiat	Miejsce	Właściciel obory	Sprowadzono rasy: Simentalskiej – Buhajów	Szwyckiej – Buhajów	Oldenburgskiej – Buhajów
1	Dla subwencyonowanych obór pełnej krwi	Sanok	Zarszyn	Kazimierz Wiktor	1	—	—
		Złoczów	Firlejówka	Oskar Schnell	—	—	1
		Mościska	Stojańce	Bolesław Śmiałowski	—	—	1
2	Dla subwencyonowanych obór zarodowych pół krwi**)	Brzozów	Widacz	Zofia Duniewicz	1	—	—
		Staremiasto	Błozew górna	Stanisław Agopsowicz	1	—	—
		Sanok	Niebieszczany	Stanisław Fihauser	1	—	—
		Kałusz	Swaryczów	Adolf Waligórski	1	—	—
		Lwów	Siemianówka	Dawid Abrahamowicz	—	—	1
		Mościska	Balice	Bronisław Skibniewski	—	—	1
		Rohatyn	Putiatyńce	Mikołaj Torosiewicz	—	—	2
3	Dla obór gminnych***)	Sanok	Długie-Zarszyn		1	—	—
4	Dla obór prywatnych	Kamionka str.	Radziechów	Stanisław hr. Badeni	2	1	—
		Skałat	Okno	Władysław Fedorowicz	2	—	—
		Mościska	Dydiatycze	Stanisław Brykczyński	1	—	—
		Kamionka str.	Kamionka str.	Helena hr. Mierowa	2	—	—
		Brzesko	Gnojnik	Dr. Gotlieb	1	—	—
		Mościska	Krysowice	Stanisław hr. Stadnicki	1	—	—
		Kamionka str.	Busk	Excell. Kaz. hr. Badeni	—	1	1
		Jarosław	Pełkinie	Witold ks. Czartoryski	—	—	4
		Cieszanów	Oleszyce	Władysław ks. Sapieha	—	—	1
		Rzeszów	Czudec	Józef Wiktor	—	—	1
				Razem . .	15	2	13
5	Dla obór w Zarszynie i Niebieszczanach***)	Sanok	Nabieszczany	Stanisław Fihauser	30		
		„	Zarszyn	Kazimierz Wiktor	17 jałówek		
				Ogółem . .	47 sztuk		

*) Obory zarodowe pełnej krwi otrzymały buhaje z 50% opustem z subwencyi państwowej.
**) Obory zarodowe subwencyonowane pół krwi otrzymały buhaje z 50% opustem z subwencyi krajowej.
***) Dla obory gminnej zakupiono buhaja z subwencyi krajowej.
****) Równocześnie zakupił p. Stanisław Fihauser do Niebieszczan 10, a p. Kazimierz Wiktor do Zarszyn 7 jałówek rasy pełnej krwi Simentalskiej.

WYKAZ

buhajów zakupionych w kraju przez Komitet galic. Towarzystwa gospod. w roku 1893.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Powiat w którym kupiono	Miejsce z którego kupiono	Właściciel od którego kupiono	Kupiono rasy: Kraj. Pełnej krwi	Simenthal Pełnej krwi	Simenthal Pół krwi	Oldenburg. Pełnej krwi	Oldenburg. Pół krwi	Szwyckiej Pełnej krwi	Szwyckiej Pół krwi
					Sztuk						
1	Dla subwencyonowanych obór pełnej krwi	Kamionka str.	Firlejówka	Sznell Oskar	—	—	—	1	—	—	—
		Tarnów	Krzyż	JO. ks. Eus. Sanguszko	2	—	—	—	—	—	—
		Przemyślany	Gliniany	Fr. hr. Potulicki	1	—	—	—	—	—	—
2	Dla subwencyonowanych obór pół krwi	Nadwórniański	Nadworna	Bortkiewicz Antoni	—	1	—	—	—	—	—
		Rawa ruska	Staje	Białoskórski Stanisław	—	1	—	—	—	—	—
		Nadworna	Kamienna	Bohadczuk Roman	—	1	—	—	—	—	—
		Zbaraż	Klebanowka	Fedorowicz Tadeusz	—	1	—	—	—	—	—
		Nadworna	Krasna	Janelli Antoni	—	1	—	—	—	—	—
3	Dla stacyi buhajów subwencyjnych	Rawa ruska	Staje	Białoskórski Stanisław	—	—	2	—	—	—	—
		Łańcut	Tryńcza	Domic. Kellermannowa	—	—	2	—	—	—	—
		Łańcut	Łopuszka W.	Scipio Karol hr.	—	—	1	—	—	—	—
		Przemyślany	Czupernosów	Szczepan Franko	—	—	1	—	—	—	—
		Brzeżany	Stronibaby	Kazimierz Obertyński	—	—	—	—	—	—	1
		Sambor	Brześciany	Pawlikowski Konst.	—		—	—	3	—	—
		Tarnów	Krzyż	JO. ks Eus. Sanguszko	1	—	2	—	2	—	—
		Nadworna	Kamienna	Michał Tymczuk	—	1	—	—	—	—	—
		Dolina	Swaryczów	Waligórski Adolf	—	—	1	—	—	—	—
		Brzozów	Buków	Jadowski Kazimierz	—	2	1	—	—	—	—
		Brzozów	Widacz	Duniewicz Zofia	—	—	1	—	—	—	—
		Buczacz	Koropiec	Potworowski Kazim.	—	—	1	—	—	—	—
		Brzozów	Trześniów	Reizenstein Rudolf	—	—	1	—	—	—	—
		Tłumacz	Bohorodyczyn	Szadbej Antoni	—	—	1	—	—	—	—
		Horodenka	Horodenka	Baron Romaszkan Jakób	—	—	3	—	—	—	—
		Mościska	Kalników	Orzechowicz Bolesław	—	—	3	—	—	—	—
		Brzozów	Starawieś	Boroń Ignacy	—	—	1	—	—	—	—
		Sanok	Zarszyn	Wiktor Kazimierz	—	—	2	—	—	—	—
		Sanok	Niebieszczany	Fihauser Stanisław	—	—	1	—	—	—	—
4	Dla gmin wiejskich*)		Odrzechowa	Morawski Władysław	—	—	3	—	—	—	—
		Brzozów	Trześniów	Reizenstein Rudolf	—	—	1	—	—	—	—
		Złoczów	Kniaże	Augustynowicz Bolesław	—	—	1	—	—	—	—
		Śniatyn	Śniatyn	Od włościan	—	—	4	—	—	—	—
		Śniatyn	Dzurów	Włodzimierz Zagórski	—	—	4	—	—	—	—
		Śniatyn	Rudniki	Stefan Moysa	—	—	2	—	—	—	—
					4	8	39	1	5	—	1
					58						

*) Połowę ceny 10ciu zakupionych buhajów w Śniatyńskiem zapłaciły Rady Powiatowe Śniatyńska i Kossowska.

Wykaz

trzody chlewnej wielkiej rasy Yorkshire zakupionej za granicami Galicyi przez Komitet c. k. Tow. gosp. gal. w r. 1893.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Powiat	Miejsce	Właściciel chlewni dla której zakupiono	Gdzie zakupiono?	Sprowadzono w. rasy Yorkshire: knurki	Sprowadzono w. rasy Yorkshire: loszki	Uwagi
1	Dla chlewni central-nych założonych w r. 1892	Sanok		Wiktor Kazimierz	u Ant. Drehera w Schwechat .	1	.	
					u Friesera we Freiling (Wyż. Austr.)	.	2	
					u hr. Carpine w Streitdorf. . .	.	2	
		Mościska	Lipniki	Irsay Stefan	u Friesera we Freiling (Wyż. Austr.)	1		
2	Dla chlewni central-nych założonych w r. 1893	Żółkiew	Wieczorki	Lang Bronisław	u Fuhrmana z Zsupanhof . . .	1	.	
					u Ed. Meyera z Friedrichswerth (Gotha)	.	4	
		Tarnopol	Grabowiec	Sozański Aleksander	u Fuhrmana z Zsupanhof . . .	1	.	
					u Ed. Meyera z Friedrichswerth (Gotha)	.	4	
		Kałusz	Wierzchnia	Dr. Bieliński Stan.	u Friesera we Freiling (Wyż. Austr.)	1		
					u Ant. Drehera w Schwechat .	.	2	
					u hr. Carpine w Streitdorf. . .	.	2	
		Zaleszczyki	Jakubówka	Siemiginowski Jakób	u hr. Carpine w Streitdorf. . .	1	.	
					u Ant. Drehera w Schwechat .	.	4	
3	Dla chlewni prywatnych	Buczacz	Porchowa	Cielecki Zaręba Artur	u Ant. Drehera w Schwechat .	2	2	
						8	22	
						30		

WYKAZ

trzody chlewnej rasy Yorkshire zakupionej w kraju przez Komitet c. k. Towarzystwa gosp. gal. w r. 1893.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Powiat	Miejsce	Właściciel chlewni zarodowej lub stacyi dla której zakupiono	U kogo zakupiono i miejsce zakupna	Powiat w którym zakupiono	Knurek	Loszki	Uwagi
1	Dla chlewni zarodowych	Mościska	Dydiatycze	Brykczyński Stanisław	od Fedorowicza T. z Klebanówki	Zbaraż	1	—	
		—	—	—	„ Breuera Jana z Suchowali	Gródek	—	1	
		—	—	—	„ Irsaya Stefana z Lipnik	Mościska	—	1	
		Dolina	Rożniatów	Janowski Franciszek	„ Fedorowicza T. z Klebanówki	Zbaraż	1	—	
		—	—	—	„ Hulimki Aleks z Mycowa	Sokal	—	2	
		Sokal	Cebłów	Grünwald Józef	„ Breuera Jana z Suchowoli	Gródek	1	—	
		—	—	—	„ Irsaya Stefana w Lipnikach	Mościska	—	2	
		Brzozów	Buków	Jadowski Kazimierz	„ Fedorowicza T. z Klebanówki	Zbaraż	1	—	
		—	—	—	„ Jaroszyńskiego Z Bludnik	Stanisławów	—	2	
		Cieszanów	Chotylub	Zarzycki Tytus	„ Hulimki Alex. z Mycowa	Sokal	1	—	
		—	—	—	„ Wiktora Kaz. z Zarszyna	Sanok	—	2	
		Mościska	Babice	Skibniewski Bronisław	„ Breuera Jana z Sochowali	Gródek	1	—	
		—	—	—	„ Wiktora Kaz z Zarszyna	Sanok	—	2	
		Stanisławów	Kołodziejówka	ks. Szeparowicz Zenon	„ Wiktora Kaz z Zarszyna	Sanok	1	—	
		—	—	—	„ Noela Adama z Sosolówki	Podolski	—	2	
		Przemyślany	Hanaczówka	Rożen Jaxa Mieczysław	„ Wiktora Kaz. z Zarszyna	Sanok	1	—	
		—	—	—	„ Breuera Jana z Suchowoli	Gródek	—	2	
		—	Cebrów	Garapich Michał	„ Breuera Jana z Suchowoli	Gródek	1	—	
		—	—	—	„ Wiktora Kazim. z Zarszyna	Sanok	—	2	
		Cieszanów	Staresioło	Skiba Jaków	„ Jaroszyńskiego Z. z Bludnik	Stanisławów	1	—	
		—	—	—	„ Noela Adama z Sosolówki	Podolski	—	2	
		Cieszanów	Nowesioło	Kostórkiewicz Adolf	„ Zborila Igac. w Łukawicy	Cieszanów	—	1	
		—	—	—	„ Breuera Jana z Suchowoli	Gródek	1	—	
		—	—	—	„ Noela Adama z Sosolówki	Podolski	—	1	
		Lwów	Zaszków	Schoffer Franciszek	„ Wiktora Kazim z Zarszyna	Sanok	1	—	
		—	—	—	„ JO. ks. Wł. Sapiehy z Oleszyc	Cieszanów	—	2	
		Lwów	Sokolniki	Stankiewicz Adolf	„ Wiktora Kazim. z Zarszyna	Sanok	1	—	
		—	—	—	„ JO. ks. Wł. Sapiehy z Oleszyc	Cieszanów	—	2	
2	Dla stacyi knurów subwencyjn.	Czortków	Jagielnica	Wyższa szkoła rolnicza	od Breuera Jana z Suchowoli	Gródek	1	—	
		Cieszanów	Staresioło	Maurycy Budzyński	„ Wiktora Kazim w Zarszynie	Sanok	1	—	
						Razem	15	26	
							41		

Część II.

SPRAWOZDANIA

Oddziałów c.k. Towarzystwa gospodarskiego galic.

z ważniejszych ich czynności

za rok 1893.

1. Oddział Bełzki.

(Powiaty: Bełz, Sokal).

Przewodniczący: P. T. Hulimka Aleksander. **Zastępca**: P. T. Münter Alfred. **Członkowie Rady**: P. T. Kruszewski Wincenty, Kapliński Bolesław, Sołowij Włodzimierz Obrębski Nikodem, hr. Tarnowski Juliusz, Skawiński Klemens.

W roku 1893 liczył Oddział 43. Członków.

Oddział odbył 4 Walne Zgromadzenia, a to dwa w Sokalu a dwa w Bełzie i dwa posiedzenia Rady Oddziału w Bełzie.

Kancelarya załatwiła 103 ekshibitów.

W dniu 10. czerwca 1893 r. urządził Oddział w Bełzie przeglądową wystawę bydła włościańskiego połączoną z premiowaniem. Wskutek długotrwałej przedtem słoty i popsutych dróg przyprowadzono w ogóle niewiele bydła, między którem jednak znaleziono dość pokaźną liczbę sztuk doborowych.

Komisya premiująca z prezesem Oddziału Wnym Aleksandrem Hulimką na czele, przyznała dla 23 sztuk ogółem 199 zł. 20 ct. premij.

W roku bieżącym posiadał Oddział w swoim obrębie 9 stacyj buhajów subwencyonowanych zaś na r. 1893/4 utworzono stacyj 10.

Oddział przyczynił się jednym udziałem do urządzenia we Lwowie w roku 1894 Wystawy krajowej i przesłał kwotę udziałową 250 zł. Dyrekcyi Wystawy.

Na wezwanie Komitetu centralnego sporządził Oddział wykaz producentów swojego okręgu, mogących brać udział w zaopatrywaniu c. i k. Armii w żywność i paszę.

Uchwalono zażądać od Komitetu centralnego subwencyi na urządzenie w roku 1894 kursu kucia koni i kursu mleczarstwa.

Nadesłane przez Komitet centralny 4 porcye zarazka tyfoidalnego na myszy rozdano pomiędzy członków z zaproszeniem do przedłożenia pisemnego sprawozdania o rezultacie po wykonaniu próby.

Uchwalono poprzeć wniosek Pokuckiego Oddziału w sprawie zmiany statutu krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń.

W myśl odezwy Wysokiego Wydziału krajowego z dnia 17. lipca 1893 L. 37.687, zamianowano Członków i tychże zastępców do dwu komisyj licencyonujących buhaje gminne w okręgach

licencyjnych Bełz i Sokal; a mianowicie: na okręg Bełz zamianowano członkiem Wgo p. Bronisława Langa, zastępcą Wgo p. Bolesława Kaplińskiego; na okręg Sokal zamianowano członkiem Wgo p. Klemensa Skawińskiego, zastępcą Wgo p. Józefa Żukiewicza.

Sprowadzono dla Członków z c. i k. wojskowego Magazynu prowiantowego 100 cetnarów metrycznych grysu.

2. Oddział Bobrecki.

(Powiat: Bóbrka).

Przewodniczący: P. T. Zwolski Stanisław. **Zastępca**: Czajkowski Henryk. **Członkowie Rady**: P. T. Niezabitowski Witold, Rudnicki Kazimierz, Niwicki Władysław, Gajewski Adolf, Kamiński Franciszek.

Oddział Bobrecki liczy członków 30.

Walnych Zgromadzeń odbyło się 2 i cztery posiedzenia Rady Oddziału.

Oddział zajmował się tak na posiedzeniach Rady Oddziału jak i na Walnych zebraniach następującemi sprawami:

1. Sprawą melioracyi rolnych a specyalnie sprawą drenowania przedstawioną w osobnej broszurze przez Członka Oddziału Wgo Kazimierza Rudnickiego.

2. Sprawą używania sztucznych nawozów przedstawioną bardzo wyczerpująco przez Wgo Adolfa Gajewskiego.

3. Sprawą uprawy kartofel na stacyi doświadczalnej w Chlebowicach przedstawioną przez Wgo Franciszka Kamieńskiego.

Oprócz tego przedstawił Oddział opinię swoją w sprawie wprowadzenia w życie ustawy o licencyonowaniu buhajów.

Przedstawił opinie swoje co do zamierzonego korczunku w Laszkach i Srokach.

Sprawą Wystawy zajmywała się Rada Oddziału na osobno zwołanem posiedzeniu, lecz niestety ani zamierzona wystawa przeglądowa bydła i koni włościańskich, z której lepsze okazy na Wystawę krajową mogłyby być zgłoszone, do skutku przyjść nie mogła z powodu ustawicznej słoty, ani zamierzona wystawa nasion, zboża, kartofel i warzyw w Oddziele urządzić się nie dała, która później na Wystawę krajową przeniesioną być miała, wskutek braku odpowiednich okazów w roku bieżącym.

W ogóle niepomyślne warunki tegoroczne nie pozwoliły rozwinąć większej akcyi zdążające do podniesienia niejednej gałęzi rolnictwa w obrębie Oddziału.

Oddział Bobrecki miał 4 stacye buhajów subwencyonowanych.

3. Oddział Brodzko-Kamionecko-Złoczowski.

(Powiaty: Brody, Kamionka, Złoczów).

Przewodniczący: P. Antoni Wasilewski, **Zastępcy**: P.T. Horodyński Bogusław, Obertyński Kazimierz. **Członkowie Rady**: Pp. Aulich Albert, Jaworski Kazimierz, Krajewski Adam, Potwoszowski Henryk, Rossowski Michał, Schnell Oskar, Schnell Artur, Treter Wiktor, Wierzchleyski Bolesław, Wikarski Leon.

W roku 1893 nie możemy zaznaczyć bardzo silnego ruchu w Oddziele. Straszny ten rok dla rolników; wielkie straty — nader utrudnione wogóle prowadzenie robót gospodarskich w odpowiednim czasie, to były powody ważne, które ujemnie wpłynęły i na działalność Oddziału.

W roku tym odbył Oddział dwa Walne Zgromadzenia i trzy posiedzenia Rady Oddziału.

Jedną z bardzo interesujących rozpraw na Walnem Zgromadzeniu była rzecz o tuczeniu bydła kartoflami, którą przedstawił Wny Wierzchlejski Bolesław. W rozprawie nader żywo i z wielkiem zajęciem przeprowadzonej wzięli udział prawie wszyscy obecni członkowie a referat w odbitce został wszystkim Członkom Oddziału rozesłany.

Z czynności ważniejszych Oddziału były: uchwalenie trzech subwencyonowanych stacyj ogierów licencyonowanych na które Oddział przeznaczył rocznie 300 zł. w. a. oraz odnośnego regulaminu. Stacye te jednak w rokn 1894 jeszcze zaprowadzone być nie mogą z braku takich ogierów w naszych powiatach. Dalej donosimy, że premiowanie czeladzi folwarcznej już w roku 1894 w życie wejdzie.

Z uchwalonych przez Oddział dwóch wystaw przeglądowych bydła włościańskiego odbyła się tylko jedna w Białym Kamieniu — druga w Brodach do skutku nie przyszła z powodu, że włościanie bydła nie doprowadzili, co z przykrością zaznaczyć musimy. Powodu szukać należy w tem że dotąd takich wystaw w Brodach nie bywało. Mamy jednak nadzieję, że przy staraniach Rady Oddziału przyszła wystawa przeglądowa w Brodach dobrze sie przedstawi.

Oddział ze swoich funduszów przeznaczył na te wystawy kwotę 200 zł., która to kwota jednak tylko w małej części zużytkowaną została.

W sprawie Wystawy krajowej, dla której działają delegaci mianowani z ramienia Komitetu Wystawy, by więc nie krzyżować działalności Delegatów Komitetu Wystawy krajowej, ograniczyliśmy się dotąd do zachęcania naszych Członków do obesłania Wystawy. I tu znowu ten rok ciężki w klęski bogaty staje na przeszkodzie. Może rok przyszły poprawi widoki i da Bóg, Oddział nasz na Wystawie krajowej nie ostatnie miejsce zajmie.

Co do obesłania Wystawy krajowej bydłem włościańskiem uchwalono wystarać się u szan. Komitetu o subwencyę na wystawy przeglądowe bydła włościan i zasilić uzyskane fundusze jakąś kwotą ze strony Oddziału, by urządzić na wiosnę 1894 trzy wystawy przeglądowe bydła w każdym z powiatów naszych po jednej, a tam oznaczywszy odpowiednie sztuki bydła, zachęcić odnośnych właścicieli do przesłania ich na Wystawę krajową.

Co do wystawy produktów rolniczych uchwalił Oddział zamówić w Komitetecie Wystawy 60 metrów kwadr. stołów przy ścianie dla Oddziału naszego.

4. Oddział Brzeżański.

(Powiaty: Brzeżany, Podhajce).

Przewodniczący Oddziału: P. Wny Józef Kopystyński. **Zastępca**: p. Kazimierz Jankowski. **Członkowie Rady**: Pp. ks. Leonard Solecki, Franciszek Wolfarth, Józef Jędrzejowicz, Michał Krzyżanowski, Franciszek Bocheński. **Zastępcy**: Pp. Francizek Wolski, Paweł Asłan, Franciszek Nartowski, August Grodzicki i Władysław Turski.

W roku 1893 Oddział liczył Członków 69, odbył zwykłych posiedzeń Rady 4. Walne Zgromadzenia 2.

Ważniejsze czynności, które Oddział w roku 1893 załatwił, były:

1. Mając na oku poprawę rasy bydła włościańskiego, jako jedną z ważniejszych podstaw gospodarstwa rolnego, w porozumieniu z Komitetem c. k. Tow. gosp. galic. utworzył jedną więcej stacyę subwencyonowaną, tak, że posiada ich obecnie sześć.

2. Wskutek okólnika Świet. Komitetu, którym wezwany został Oddział tutejszy do wzięcia udziału w Wystawie powszechnej krajowej, odbyć się mającej we Lwowie w roku 1894, polecono wszystkim przełożeństwom obszarów dworskich i Zwierzchnościom gminnym w powiatach Podhajeckim i Brzeżańskim zachęcić włościan do jak najliczniejszego obesłania tejże wystawy końmi i bydłem. W tym też celu wybraną została Komisya oddzielnie dla powiatu podhajeckiego, w skład której weszli Wni pp. Józef Krzysztofowicz z Mondzelówki i Kazimierz Jankowski z Rozsohowaćca — zaś

dla powiatu brzeżańskiego Wni pp. Wincenty Podlewski z Pisarówki i Kazimierz Traczewski z Hinowic. Nadto Walne Zgromadzenie Oddziału przyrzekło chętnym wystawcom przyjść z pomocą materyalną, z własnych funduszów w dostawieniu okazów uznanych za odpowiednie na miejsce Wystawy do Lwowa. W końcu powzięto uchwałę, by przyczynić się jednorazowym datkiem na pokrycie kosztów wystawy w części z funduszu Oddziału — w części zaś z ofiarności Pp. Członków Oddziału w wysokości wpłacanego rocznego udziału, do czego też pp. Członkowie zostali zaproszeni.

3. Petycyę Oddziału pokuckiego w sprawie zmiany statutu Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń w Krakowie, poparto w całej osnowie.

Ponieważ w ogrodzie pomologicznym będącym własnością Oddziału, znajduje się od strony wschodniej znacznej wysokości szkarpa, która przez wezbrany graniczący z nią potok została podmulona, a przez to uszkodzona na niekorzyść ogrodu, przeto Oddział pragnąc zabezpieczyć całość tych parcel gruntowych od znacznych strat, postanowił przeprowadzić z gminą m. Brzeżan jako właścicielką przeciwległego brzegu potoka zamianę, a to w ten sposób, że koryto potoka sprostowanem zostanie przestrzenią drogi polowej, a odciętą tym sposobem część ziemi poza potokiem a graniczącą z ogrodem odstąpi Oddział gminie. Tę zamianę za obopólną ugodą wobec komisyi na gruncie doprowadzono do pożądanego rezultatu, a tem samem całość brzegu od ewentualnych uszkodzeń została zabezpieczoną.

5. Petycyę Oddziału Rawskiego w sprawie zamknięcia granicy dla wywozu słomy i siana właściwą drogą załatwiono.

6. W sprawie korczunku pewnej przestrzeni lasu w majętności „Krzywe" własności JW. Aleksandry Zaleskiej w powiecie brzeżańskim położonej z przeznaczeniem na kulturę ekonomiczną, ze względu że nie zachodziły żadne przeszkody po zbadaniu komisyjnem stanu gespodarstwa lasowego przychylnie załatwiono.

7. W sprawie prośby gminy Horożanki o udzielenie jej koncesyi na tygodniowe targi, po zbadaniu tej sprawy ze względu, że podobne częste targi tak w tej miejscowości jak i w sąsiednich miasteczkach nader szkodliwy wywierają wpływ na lud wiejski, zmuszony był Oddział rzeczonej prośbie odmówić wszelkiego poparcia.

5. Oddział Cieszanowski.

(Powiat: Cieszanów).

Przewodniczący: J. O. Władysław ks. Sapieha. **Zastępca**: p. Julian kniaź Puzyna. **Członkowie Rady**: P. T. Zdzisław br. Brunicki, Jan Gnoiński, Edward Münter, Leon Moszyński, Piotr Budzyński.

Z końcem roku 1892 liczył Oddział Członków 48, w ciągu roku 1893 przybyło Członków 17, obecnie liczy Oddział Członków 65.

W ciągu ubiegłego roku wpłynęło do Oddziału 120 pism różnej treści, które w sposób należyty załatwiono. Dnia 31. maja 1893 urządzono w Lubaczowie wystawę bydła włościańskiego.

Na wystawę spędzono buhajów sztuk 13, krów 46, jałówek 99, cieląt 10, czyli razem sztuk 168.

W skład Komisyi wchodzili pp. Władysław br. Brunicki, Edward Münter, Leon Moszyński, Maurycy Budzyński, Ignacy Zbořil, jako członkowie, tudzież p. Jan Zakrzewski, inspektor chowu bydła, Władysław książę Sapieha jako przewodniczący Oddziału. Premiowano 39 sztuk kosztem 350 zł. w. a.

Księdzu Michałowi Węgrzynowiczowi z Ułazowa za jedną krowę i jedną jałówkę własnego chowu udzielono list pochwalny.

Premie po 15 zł. i 10 zł. w. a. w sumie 300 zł. pochodziły ze subwencyi Komitetu, premie zaś po 5 zł. w. a. w sumie 50 zł. stanowiły datek Oddziału.

Staraniem Oddziału odbył się w Cieszanowie w dniach od 4 do 13. września z. r. popularny kurs nauki z dziedziny weterynaryi. Prelegentem był Dr. Antoni Barański, profesor szkoły weterynaryjnej we Lwowie. Na wykłady uczęszczali nauczyciele szkół ludowych i włościanie. Oddział zakupił kilka podręczników o weterynaryi, różne przybory do leczenia i ratowania zwierząt potrzebne i po ukończeniu kursu rozdzielił takowe tytułem premii pomiędzy członków.

Koszta tych wykładów wynoszące 351 zł. 30 ct. pokrył Oddział uzyskaną od Komitetu subwencyą w wysokości 200 zł. w. a., a resztę zaś w kwocie 151 zł. 30 ct. a. w. z własnych funduszów.

W sprawie stacyi buhajów, zawezwano właścicieli stacyi do przedłożenia rachunków za peryod od 1. października 1892 po koniec września 1893.

Przedłożone rachunki wysłano do Komitetu celem wypłaty należytości. Następnie wezwano hodowców bydła do wniesienia deklaracyi na stacye subwencyonowane i subwencyjne na peryod od 1. października 1893 po koniec września 1894 z oznajmieniem, że począwszy od 1. października 1893 świetny Komitet za odlatowanie krowy płacić będzie tylko 1 zł. a. w. a więc mniej o 20 ct. niż dotychczas.

Przedłożone deklaracye przedstawiono następnie świet. Komitetowi do uwzględnienia. W załatwieniu tej sprawy kreowano na peryod od 1. października 1893 do końca września 1894 w powiecie tutejszym subwencyonowanych stacyi 10 a subwencyjnych 4.

Na podstawie umowy zawartej między Komitetem a J. Wnym br. Zdzisławem Brunickim, przyjął tenże i umieścił w swym majątku Lublińcu pewną część obory rasy majdańskiej, pochodzącej z Krzyża. Oddano br. Brunickiemu za zwrotem 50% oszacowanej ceny 10 krów tej rasy i jednego buhaja.

Świeże chlewnie zarodowe założono w ubiegłym roku u pp. Kosterkiewicza Adolfa we folwarkach cieszanowskich, u Tytusa Zarzyckiego w Chotylubiu i Jakóba Skiby nauczyciela w Staremsiole — a nadto p. Maurycy Budzyński ze Staregosioła otrzymał knurka na stacyę subwencyjną.

W sprawie licencyonowania i utrzymania buhajów gminnych w myśl ustawy z dnia 20. lipca 1892 przedstawiła Rada Oddziału wniosek podzielenia powiatu tutejszego na dwa okręgi, odpowiadające okręgom sądowym i kreowania dwóch komisyi; a mianowicie jednej z siedzibą w Cieszanowie a drugiej z siedzibą w Lubaczowie. Na członków i na zastępców do rzeczonych komisyi zaproponował Oddział ze swego grona następujące osobistości:

Do komisyi cieszanowskiej pp. Morawskiego Ludomiła na członka i Zborila Ignacego na zastępcę. Do komisyi lubaczowskiej pp. Leona Moszyńskiego na członka i Piotra Budzyńskiego na zastępcę.

Walne Zgromadzenia Oddziału odbyły się dnia 16. kwietnia i 17. grudnia 1893. Na zebraniu w dniu 16 kwietnia prelegował Dr. Stefan Pawlik, prof. szkoły rolniczej w Dublanach o użyciu sztucznych nawozów, zaś na zebraniu 17. grudnia p. Seweryn Wiśniewski, krajowy lustrator kółek rolniczych o nawozach sztucznych i zielonych (specyalnie o łubinie). Na obydwóch Walnych Zebraniach odbyły się losowania fantów pomiędzy Członków Towarzystwa.

Oto krótki zarys skromnej działalności Oddziału za rok 1893, z którego świetny Komitet przekona się, że mimo szczupłych środków i małej liczby rolników garnących się do Towarzystwa i pragnących zająć się sprawami Oddziału, Rada Oddziału czyni co może, aby gorliwość do pracy wspólnej u ogółu rolników obudzić. Jeżeli Radzie Oddziału choć w małej części udało się cel swoich starań osiągnąć, zawdzięcza to jedynie poparciu moralnemu i materyalnemu, jakiego zawsze od świetnego Komitetu doznaje.

6. Oddział Dynowski.

Prezes: hr. Ignacy Kasicki. **Wiceprezes:** ks. prob. Gabryel Sałustowicz. **Sekretarz:** p. Trzecieski Stefan. **Członkowie Rady:** pp. Zdzisław Skrzyński, Feliks Podolski, Zdzisław Madeyski.

Towarzystwo nasze zawiązane w październiku roku 1892, w ciągu całego roku 1893 słabą jeszcze czynność wykazać może. — Oddział odbył dwa ogólne zebrania tj. 27. lutego i dnia 22. października 1893. Na pierwszem dla bardzo szczupłej ilości przybyłych Członków, uchwalono jedynie podać do Ogólnego Zjazdu delegatów prośbę o potwierdzenie zawiązanego świeżo Oddziału Dynowskiego. Na drugiem posiedzeniu przeprowadzono wybór nowego Prezesa J. W. hr. Krasickiego Ignacego w miejsce ustępującego J. W. P. Seweryna Skrzyńskiego — wybrano Radę Oddziału — jakoteż członka komisyi licencyonującej buhaje. Rada Oddziału odbyła pierwsze swe posiedzenie dnia 6. grudnia 1893 na którem uchwalono porządek dzienny na następne ogólne zgromadzenie, które się ma odbyć 15. stycznia 1894 roku.

7. Oddział Jarosławski.

(Powiaty: Łańcut, Jarosław).

Przewodniczący: P. hr. Zamoyski Stefan. **Zastępca**: P. Bzowski Władysław. **Członkowie Rady**: P. P. książę Czartoryski Witołd, Dombrowski Leonard, Frommmel Juliusz, Górski Władysław, Kolesiński Seweryn, Marynowski Mieczysław, Prek Stefan, ks. kan. Pastor Leon, Wolski Eustachy, Mikiewicz Konstanty.

Na rok 1894 Oddział liczy Członków 228.

W r. 1892/3 Świetny Komitet Centralny udzielił subwencyi na 20 stacyi buhaji dla krów włościańskich — na których odlatowano 1.168 krów — dla 18 stacyj Oddział otrzymał z Komitetu 1.281 zł. 60 ct. i te wypłacił — a 2 stacyom należytość z Świetnego Komitetu wypłaconą być miała.

Na rok 1893/4 Oddział ma przyrzeczoną subwencyę dla 2 stacyi buhaji subwencyjnych i dla 22 subwencyonowanych.

W r. 1893 odbyto trzy Ogólne Zgromadzenia Członków a 4 posiedzeń Rady Oddziału. Na Ogólnych Zgromadzeniach brało udział do 120 Członków i ci wylosowali bezpłatnie różne przedmioty do gospodarstwa służące za 54 zł. 7 ct. a zakupione z funduszów Oddziału.

Z danej subwencyi przez Świetny Komitet Centralny w kwocie 88 zł. zakupiono nasion pastewnych i rozdano bezpłatnie Członkom włościanom na Ogólnem Zgromadzeniu 16. marca 1893 r

Na r. p. również dał Świetny Komitet Centralny subwencyę na ten sam cel w kwocie 76 zł. — za które zakupione nasiona rozdane będą na pierwszem Ogólnem Zgromadzeniu w r. 1894.

Chcąc uczcić pamięć nieodżałowanego Prezesa ś. p. Władysława Bolesty hr. Koziebrodzkiego — z inicyatywy W. Bzowskiego Władysława, uchwalono z dobrowolnych składek Członków, utworzyć jego imienia wieczystą fundacyę stypendyjną dla jednego z synów włościan z powiatów Łańcuckiego lub Jarosławskiego, ucznia niższej szkoły rolniczej. Zebrany na ten cel fundusz po koniec roku i umieszczony na książeczkach oszczędności, wynosi 649 zł. 5 ct.

Z inicyatywy Rady Oddziału a raczej jej Prezesa ś. p. hr. Koziebrodzkiego, urządzono w maju 1893 dwie wystawy przeglądowe bydła włościańskiego: w Kańczudze pod przewodnictwem W. Kellermana Józefa — i w Radymnie pod przewodnictwem J. W. hr. Zamoyskiego Stefana. W Kańczudze spędzili włościanie do 200 sztuk pięknych okazów z których wybrano do nagrody najpiękniejszych 61 sztuk. Ogólne koszta tej wystawy: premie, fanty na loteryę, kupno paszy, urządzenie placu wystawy, muzyka i t. p. wynosiły 818 zł. 92 ct., które pokryto subwencyą Świetnego Komitetu Centralnego w kwocie 300 zł., subwencyą Oddziału w kwocie 100 zł., subwencyą Wydziału Rady Powiatowej Łańcuckiej 100 zł., darem J. O. ks. Sapiehy Adama 50 zł., J. W. hr. Potockiego Romana 50 zł., za losy loteryjne 200 zł. 30 ct., za bilety wstępu na wystawę 50 zł. Razem dochody 850 zł. 30 ct. Pozostałą resztę 31 zł. 38 ct. przeznaczono na fundusz stypendyjny imienia ś. p. hr. Koziebrodzkiego. Druga wystawa w Radymnie subwencyonowana przez Oddział 50 zł. również odbyła się świetnie, lecz urządzający Komitet wystawy dotąd nie przedłożył sprawozdania.

Na żądanie c. k. Starostwa w Łańcucie — dano przychylną opinię co do pozwolenia na korczunek lasu w Rakszawie — a przeciwną pozwoleniu na korczunek lasów w gminie Hanzlówce w Ordynacyi Łańcuckiej.

Rada Oddziału i w tym roku wybrała komisyę mającą się zająć ofertami zboża dla c. i k. armii, lecz z powodu klęsk elementarnych, a z tąd lichej jakości ziarna komisya zaniechała na ten rok wniesienia ofert.

Komitet Centralny przeznaczył dla Oddziału 70 zł. na cele próbnej uprawy zbóż i roślin pastewnych, subwencyę tę Rada Oddziału uchwaliła rozdzielić równo dla W. Górskiego w Rozwienicy i dla W. Mikiewicza w Laszkach — którzy podjęli się żądanej próbnej uprawy.

Wniesiona do Komitetu Centralnego prośba o wyjednanie u Rządu taniej soli bydlęcej dla poprawienia zepsutej tegorocznej paszy, skutku żadnego nie odniosła.

Podniesiono myśl założenia cukrowni w okolicy Jarosławsko-Przemyskiej i uprawy buraków — sprawę tę zakomunikowano Oddziałowi Przemyskiemu do opinii celem rozpoczęcia wspólnej akcyi w tej sprawie.

Wybrano komisyę, która zajmuje się gorliwie przygotowaniem z Oddziału okazów na wystawę krajową w r. 1894.

Uchwalono postawienie wniosku Oddziału na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia Rady Ogólnej we Lwowie w r. p. 1894 w sprawie zmiany §§. 8. i 15. statutu.

Uchwalono wnieść petycyę do p. Ministra Skarbu aby wydał polecenie powstrzymania egzekwowania wszelkich podatków państwowych, dla obecnej nędzy w kraju i przyspieszenie likwidacyi szkód elementarnych, które do tej pory nie są pokończone.

Uchwalono wnieść petycyę do Wysokiego Sejmu — aby składom głównym z poręki Wydziału krajowego, sól w żupach była sprzedawaną, a składy same ją sobie zabierały — lub też przywrócenia dawnego systemu — aby Wydziały Rad Powiatowych wydawały pod kontrolą Wydziału krajowego certyfikaty na pobór soli z Salin. Dzisiejszy system jest niemożebny dla sprzedających sól z poręki Wydziału krajowego wobec żydów handlarzy, którzy tanim kosztem sól sprowadzają i robią konkurencyę ustanowionym do sprzedaży zastępcom Wydziału krajowego.

Oprócz powyższych załatwiono i poruszono wiele spraw innych, na Ogólnych Zgromadzeniach jak i na posiedzeniach Rady.

Protokół podawczy z dniem dzisiejszym wykazuje liczbę 195.

8. Oddział Kałuski.

(Powiaty: Kałusz, Dolina).

Przewodniczący: P. Kazimierz Rojowski. **Zastępca**: P. Adolf Waligórski. **Rada Oddziału**: P. P. Barzykowski, Sylwester Hołubowski, Janowski Franciszek, Komornicki Stanisław, Mierzeński Henryk, Niebyłowicz Jan, Karol Sobota, Szeligiewicz ks., Walisz br. Emil, Dr. Wurst Adolf.

Oddział liczy członków 44.

W roku 1893 miały miejsce oprócz obrad Rady Oddziału w miarę zachodzących potrzeb, trzy Ogólne Zgromadzenia i dwie Wystawy przeglądowe bydła włościańskiego połączone z targami i premiowaniem bydła zarodowego i przychówku a mianowicie dnia 15. maja w Rożniatowie (p. Doliński) zaś dnia 17. maja w Kałuszu.

W Rożniatowie odznaczała się wystawa wielkiem zainteresowaniem się ludności górskiej i okazała iż bydło z okolic nad Łomnicą oraz okolic górskich z Perehińska zasługuje na większą opiekę; dobry materyał bowiem tamtejszy wymaga tylko odpowiedniej ilości dobrej jakości buhajów.

Rozdawano włościanom nagrody po 20 zł., 15 zł., 10 zł., zaś za dobre utrzymanie po 5 zł. — Nagród rozdano 31, zaś medal srebrny przyznano oborze Wgo Adolfa Waligórskiego w Swaryczowie. Za woły opasowe Wmu Franciszkowi Janowskiemu w Rożniatowie i Wmu Emilowi br. Waliszowi.

Z uzyskanego dochodu ze sprzedanych 500 biletów wstępu, zakupiono jednego buhajka i dwie cielice, które to sztuki rozlosowano między obecnych.

Z równie wielką starannością i ożywieniem urządzoną była wystawa przeglądowa w Kałuszu dnia 17. maja. W powyżej wymieniony sposób premiowano 44 włościan nagrodami pieniężnemi. Zaś panu O. Doschotowi z Pałahicz przyznano za przysłane 2 krowy i 2 jałówki czystej krwi rasy Simenthal, dyplom honorowy wraz ze srebrnym medalem Oddziału. Sztuki wystawione imponowały czystością rasy, budową i utrzymaniem.

Nadto przyznano medal srebrny p. Machowi, zaś pp. Władysławowi Kornickiemu i Dr. Wurstowi w Kałuszu medale bronzowe. — Zaś listy pochwalne pp. Karolowi Sobocie właścicielowi dóbr Podhorki, Posadzkiemu i gminie Landestreu.

Z rozsprzedaży 600 biletów wstępu zakupiono dwie jałówki oraz przyrządy gospodarskie i takowe rozlosowano pomiędzy obecnych.

Rada Oddziału załatwiła 304 exhibitów, wnosiła ze swej strony petycye w sprawach soli bydlęcej — otwarcia granic — powiększenia stacyi ogierów — melioracyi gruntów — utworzenia expozytury melioracyjnej w Kałuszu — utworzenia fabryki drenów w powiecie kałuskim. — W roku 1894 powstanie fabryka drenów we Wierzchni polnej która utworzoną zostanie dzięki subwencyi krajowej i staraniom właściciela.

W roku ubiegłym założoną została staraniem Oddziału oddawna pożądana obora zarodowa w Swaryczowie u pana Adolfa Waligórskiego, za co szanownemu Komitetowi i inspektorowi Wmu Zakrzewskiemu Oddział wdzięczność swą wyraża. — Również założoną została w r. b chlewnia zarodowa czystej krwi Yorkshire we Wierzchni polnej u p. Bielińskiego, zaś półkrwi w Rożniatowie u p. Franciszka Janowskiego.

Stacyj subwencyonowanych i subwencyjnych liczy Oddział 17; wszystkie kontrolowane były w roku ubiegłym tak przez Oddział jako też przez Wgo inspektora Zakrzewskiego.

W zjeździe strefowym w Tłumaczu Oddział kałuski z powodu panującej w powiecie cholery udziału wziąść nie mógł.

Świetnym Radom powiatowym w Kałuszu i Dolinie za udzielone subwencye na cele wystaw przeglądowych, składa Oddział winne podziękowanie.

9. Oddział Lwowski.

(Powiat Lwów).

Przewodniczący: P. T. Wiesiołowski Adolf. **Zastępca**: P. T. Paygert Jan. **Członkowie Rady**: P. P. Kubicki Józef, Maślanka Antoni, Sikorski Jan Szczęsny, Dr. Szpilman Józef, Treter Adam i Tyniecki Władysław.

Oddział z końcem roku liczył 93 członków, mianowicie: 16 właścicieli większych, 22 właścicieli mniejszych posiadłości, 6 „Kółek rolniczych“, reszta zaś pp. profesorowie szkół rolniczych w Dublanach i szkoły weterynaryi jakoteż inteligencya miasta Lwowa, zajmująca się sprawami rolnictwa.

Z powodu niepomyślnych stosunków klimatycznych odbyto tylko 2 Walne Zgromadzenia na których poruszano sprawy gospodarskie i ekonomiczne, obchodzące ogół rolników; przyczem odbywały się także odczyty popularne o „hodowli bydła“ i o nowej „ustawie o licencyonowaniu buhajów“. Celem podniesienia w rejonie Oddziału hodowli trzody chlewnej, Rada Oddziału zakupywała każdym razem knurki rasy „Yorkshire“, które pomiędzy członków włościan zostały rozlosowane.

Rada Oddziału odbyła 8 posiedzeń.

Z poszczególnych ważniejszych czynności zostały poruszone i w większej części do skutku doprowadzone następujące: W sprawie wzięcia udziału w powszechnej wystawie w r. 1894, porozumiewano się ze wszystkimi Oddziałami Towarzystwa gospodarskiego.

Otrzymawszy od Komitetu subwencyę w kwocie 250 zł. na podniesienie słynnych z dobroci „czerech kleparowskich“, Rada Oddziału w porozumieniu z Wydziałem krajowym i Dyrekcyą szkół

w Dublanach, założyła tamże pod kierownictwem prof. Dra Szyszyłowicza, szkółkę czerech kleparowskich, na który to cel wydano dotychczas 248 zł.

Szkółka owa postawiła sobie za zadanie rozpowszechniać po całym kraju ten pod każdym względem niezrównany owoc rozsyłając gotowe szczepki, — a nadto przeprowadzane będą badania naukowe, tej jeszcze mało znanej a znakomitej odmiany czerech. Pepiniera owa ma dla siebie przeznaczone osobne miejsce w Dublanach na cały szereg lat — bowiem wdrożone już prace dla jej rozwoju — oparte są na planie programowo opracowanym przez Radę Oddziału wspólnie z Drem Szyszyłowiczem.

Z udzielonej przez Komitet subwencyi w kwocie 42 zł. na wdrożenie włościan do uprawy roślin pastewnych zakupiono koniczynę czerwoną, wykę, buraki pastewne i takowe rozdzielono między „Kółka rolnicze": Prusy, Sokolniki, Dawidów, Krotoszyn, Kamienopol, Barszczowice, Biłka szlachecka i Zaszków z odpowiedniem pouczeniem o należytej uprawie takowych.

Urządzono w Szczercu w dniu 15 czerwca przeglądową wystawę bydła włościańskiego, na której rozdzielono nagrody hodowcom w łącznej kwocie 312 zł., w szczególności za potomstwo po buhajach subwencyonowanych rasy Oldenburgskiej.

W sprawie popierania melioracyi gruntowych na szerszy rozmiar, wniesiono petycyę do Wysokiego Sejmu, którą rozdano wszystkim Posłom: postarawszy się poprzednio o poparcie jej przez liczne w kraju Rady Oddziałów i Towarzystwa okręgowe.

Walne Zebranie Oddziału lwowskiego na ostatniem swem posiedzeniu postanowiło i uchwaliło nadto sprawę melioracyjną wznawiać i petycyonować bezustannie dopóki Wysoki Sejm krajowy tą sprawą nie zajmie się goręcej.

Przyłączono się do Oddziału rohatyńskiego i pokuckiego w sprawie zmiany statutu Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń w Krakowie. Uzyskano oborę zarodową pół krwi Oldenburgów w Siemianówce u p. Dawida Abrahamowicza.

Wystarano się o nowe dwie stacye buhajów subwencyjnych: w Zubrzy dla p. Antoniego Maślanki i w Ceperowie dla p. Aleksandra Strzeleckiego a nadto utrzymano nadal 4 stacye buhajów subwencyonowanych.

Oceniono korczunki lasów: a) w Zimnej wodzie dla p. Müllera, b) w Pustomytach dla p. hr. Grocholskiego i c) w Kukizowie dla p. Strzeleckiego.

Odniesiono się do Rady powiatowej we Lwowie o wyłączenie powiatu lwowskiego z ulg §. 2. i 3. ustawy o licencyonowaniu buhajów jak i o udzielenie subwencyi na podniesienie hodowli bydła i niedopuszczenie pasania wspólnie buhajów na pastwiskach.

Uzyskano dwie stacye chlewni zarodowych w Zaszkowie u p. Schofera i w Sokolnikach u p. Stankiewicza.

Uzyskano przez Komitet od c. k. Ministerstwa rolnictwa 300 zł., 3 medale srebrne i 2 bronzowe na urządzenie w r. 1894 konkursu pługów i w tym celu poczyniono przygotowania, ażeby konkurs ten mógł odbyć się podczas trwania Wystawy krajowej, ku czemu uzyskano już aprobatę ze strony Dyrekcyi tejże wystawy. Na referenta owego konkursu uprosiła Rada Oddziału zastępcę Dyrektora w Dublanach prof. Tomasza Rylskiego.

Celem przeprowadzenia najpilniejszych prac melioracyjnych w okręgu lwowskim ułożono się z p. inżynierem Blauthem o sporządzenie do tego potrzebnej mapy okręgu lwowskiego.

Delegowano do Zarządu powiatowego Towarzystwa „Kółek rolniczych" pp. Wiesiołowskiego i Zielonkę. Prezesem Zarządu wybrano p. Adolfa Wiesiołowskiego.

Do komisyi licencyonowania buhajów powołano:

a) na okręg lwowski p. Ignacego Paparę ze Stroniatyna;

Zastępcą p. Franciszka Schoffera z Zaszkowa;

b) na okręg szczerzecki p. Adama Tretera z Laszek;

Zastępcą p. Filipa Simona z Szczerca;

c) na okręg jaryczowsko-winnicki p. Aleksandra Rollofa z Czyżykowa i Aleksandra Strzeleckiego z Kukizowa.

Protokół podawczy wykazywał 226 spraw, które w zupełności załatwiono.

10. Oddział Podolski.

(Powiaty: Buczacz, Czortków, Husiatyn, Zaleszczyki).

Przewodniczący: P. T. Artur Zaremba Cielecki. **Zastępca**: P. T. Cieński Tadeusz
Członkowie Rady: P. T. Głażewski Ignacy, Kęplicz Maryan, Krasnopolski Władysław, Noel Tadeusz, hr. Potocki Aleksander.

Walnych Zgromadzeń odbyło się w r. 1893 w Oddziele Podolskim trzy; posiedzeń Rady pięć.

Z końcem r. 1892 liczył Oddział członków w ogóle 108; zaś z końcem r. 1893 jest w Oddziele Podolskim członków 129 — z tego płacących 99, co w porównaniu z rokiem przeszłym wykazuje przyrost Oddziału o członków 21. Przyrost sumy wkładek tak niski, gdyż kilku członków, wpierw płacących po 15 zł. obniżyło swe wkładki na 5 zł.

Kancelarya Przewodniczącego Oddziału załatwiła około 150 numerów — nie licząc wiele pomniejszych — nie urzędownie traktowanych.

Rada Oddziału wyjednała i uzyskała od Szanownego Komitetu centralnego w roku 1892 13 stacyi buhaji subwencyonowanych; na premiowanie bydła włościańskiego 120 zł.; na urządzenie Zjazdu delegatów Kółek rolniczych, oraz członków Oddziału z okolicy Monasterzysk i na wykład o mleczarstwie 70 zł. — na zakupno nasion dla włościan 101 zł. Od siebie zaś Rada Oddziału udzieliła subwencyi: Macieży szląskiej szkolnej 15 zł. — zarządom powiatowym Towarzystwa Kółek rolniczych: Buczackiemu i Czortkowskiemu po 15 zł. razem 30 zł. — Szkole niższej rolniczej krajowej Jagielnickiej 100 zł. — a wydała z własnych funduszów na premiowanie bydła włościańskiego i na urządzenie takowego 64 zł. 88 ct.; na urządzenie loteryi fantowej 23 zł. 90 ct.; wreszcie do kasy Komitetu centralnego wypłaciła Rada Oddziału 218 zł. 40 ct.

Z wyż zestawionych cyfr okazuje się już do pewnego stopnia działalność Rady. Jeżeli jeszcze dużo pozostaje do życzenia, aby prawdziwie gorące zainteresowanie się sprawami, dotyczącymi naszego Towarzystwa, ogarnęło ogół ziemian, zamieszkujących te cztery powiaty naszego kraju, w skład Oddziału Podolskiego wchodzące, to jednak widać co raz więcej pewien postęp ku dobremu, a przedewszystkiem w ostatnim roku dużo gospodarzy włościan garnie się ochoczo do naszego Towarzystwa. Wprawdzie Rada Oddziału Podolskiego tych włościan, prócz kilku, na członków Towarzystwa nie przyjmuje, ale jako członków Towarzystwa Kółek rolniczych chętnie zaprasza na Walne Zgromadzenia i urządziła w roku ostatnim, głównie dla włościan, zjazd osobny w Monasterzyskach na dniu 22. października, gdzie oprócz wykładu, wygłoszonego przez przewodniczącego Oddziału — miał także wykład o mleczarstwie p. Biedroń. Potem odbyła się dyskusya nad ważniejszymi sprawami gospodarczymi — loterya fantowa — a wieczorem teatr amatorski, urządzony przez mieszczan Monasterzyckich, którzy odegrali sztukę narodową: „Łobzowianie“. W zjeździe tym wzięło udział przeszło 500 gospodarzy włościan — z których wielu przybyło z sąsiednich powiatów, a zgromadzenie odbyło się w największym porządku, robiąc jak najlepsze wrażenie szerszego zainteresowania się włościan sprawami gospodarczymi. — Oraz może służyć jako dowód coraz większego zbliżenia — szczególniej w powiecie Buczackim między Kółkami rolniczymi, a Oddziałem Towarzystwa gospodarskiego. — Także podczas premiowania bydła włościańskiego i Walnego Zgromadzenia członków naszego Oddziału, które się odbyło w Czortkowie 13. maja b. r. było dwudziestu kilku włościan delegatów Kółek rolniczych z powiatu Buczackiego — nie licząc wielu włościan z powiatu Czortkowskiego.

Powyższe objawy uważać musimy jako świadczące o pewnej dodatniej działalności naszego Oddziału i dodają one otuchy do dalszej pracy naszej Rady, która wadle sił i możności i nadal będzie się starała swój obowiązek gorliwie spełniać i z pożytkiem dla naszego Towarzystwa a tem samem dla kraju pracować.

11. Oddział Pokucki.

(Powiaty: Horodenka, Kołomyja, Kossów i Śniatyn).

Przewodniczący: P. Dr. Mikołaj Krzysztofowicz. **Zastępca**: P. Dr. Henryk Wielowiejski. **Członkowie Rady**: Pp. Cieński Ludomir, Czaykowski Maryan, Jasiński Stanisław, Kleski Jan, Kunz Antoni, Krzysztofowicz Eugeniusz, Moysa Stefan, Siwicki Konstanty, Theodorowicz Antoni, Wielowiejski Jan, Zagórski Włodzimierz.

W roku 1883 odbył Oddział 4 Walne Zgromadzenia i 7 posiedzeń Rady, nadto uczestniczył w strefowem zgromadzeniu odbytem w Tłumaczu.

Z dniem 1. kwietnia 1893 utworzona ekspozytura biura melioracyjnego w Kołomyi rozpoczęła swą działalnośó. Tak więc tylokrotnie omawiana w Oddziale sprawa melioracyi gruntów weszła w wykonanie.

Liczni rolnicy, których konserwatyzm wstrzymywał od nakładów na cele melioracyjne, zachęceni przykładem drugich przystąpili do osuszenia łąk i ról swoich i wielu z nich ujrzy już w roku 1894 rezultat tych nakładów w bujniejszych i lepszych trawach i obfitszym plonie zbóż. Co więcej z przyjemnością przychodzi zaznaczyó, iż przykład dobry podziałał na rolników najbardziej zacofanych tj. na włościan. Już całe gminy zgłaszają się do Wydziałów powiatowych o pozwolenie wykonania funduszami z dodatków uzbieranymi głównych arteryi osuszających.

W sprawie akcyi podniesienia hodowli bydła w kraju powzięte uchwały w Sejmie z dnia 1. i 4. kwietnia 1892 a mianowicie uchwała z dnia 1. kwietnia ustęp 6, o specyalnem uwzględnieniu powiatów, których reprezentacye funduszami swymi przyczyniają się do wydatków na podniesienie hodowli bydła w powiecie, znalazły oddźwięk w 4 powiatach do Oddziału należących. Za inicyatywą bowiem Rady gospodarskiej wszystkie 4 powiaty włożyły w budżeta na rok 1893 łączną kwotę 1800 zł. na powyższy cel. Jednakowoż tylko powiaty Śniatyński i Kossowski zostały z funduszu krajowego częściowo poparte, gdzie z miejscowego materyału — jak się okazało doskonałego, zakupiono za kwotę 1400 zł. 10 buhajków, które stanowiąc własnośó Komitetu i odnośnych powiatów mają byó użyte jako buhaje gminne. Fundusze zaś dotyczące uchwalone w 2 innych powiatach nie zostały na razie zużyte z powodu braku poparcia z funduszu krajowego zastrzeżonego w uchwałach powiatowych.

Ilośó stacyi funkcyonujących w Oddziale została zwiększoną z 12 do 15, zaprowadzone też zostały 2 obory zarodowe pół krwi w Gwoździcu i Załuczu.

Co do ustawy o licencyonowaniu buhajów oświadczyła się Rada za natychmiastowem wprowadzeniem w życie ustawy w Oddziale z zastrzeżeniem ulg co do przymusowego utrzymywania buhajów gminnych dla niektórych gmin.

Dnia 6. czerwca 1893 odbyła się w Horodence wystawa przeglądowa bydła. Z powodu niepogody było przedstawione bydło tylko z najbliższych gmin. Komisya zauważyła pewną różnorodnośó i niejednostajnośó rasy, czemu należałoby przeciwdziałaó. Rozdano z subwencyi rządowej 15 nagród po 10 zł. i proszono, aby resztę subwencyi przyznanej w kwocie 100 zł. zarezerwowaó dla wystawy przeglądowej mającej się odbyó w roku następnym.

Natomiast kurs popularnej weterynaryi odbyty w Śniatynie od 8 do 18 sierpnia powiódł się zupełnie. Słuchaczów zgromadziło się 30 z grona nauczycieli ludowych, oglądaczy bydła i właścicieli realności. Odpowiedzi dawane przez słuchaczów przy popisie świadczyły o zaznajomienin się tychże z zasadniczemi kwestyami weterynaryi. Koszta kursu zostały pokryte subwencyą rządową w wysokości 250 zł. i subwencyą Rady powiatowej w kwocie 160 zł.

Z inicyatywy Rady Oddziału zrobiono próbę z wysyłką bydła w połoniny górskie Próba ta wypadła nader zadowalniająco. Bydło i konie w ilości około 200 sztuk powróciło z połoniny w dobrem ciele zdrowe i odporne, mimo że pogoda w lecie nie była wcale sprzyjającą Koszt utrzymania wielkiej sztuki wyniósł 6 zł. 39 ct. Pomyślny ów wynik zachęcił Radę do podjęcia usiłowań w celu umożliwienia udziału w korzyściach płynących z użytkowania pastwisk górskich szerszemu

Kołu Członków Oddziału. Udało się też Radzie gosp. zadzierżawić trzy najlepsze połoniny rządowe w okolicy Hryniawy za kwotę 1650 zł. rocznie na trzy lata. Przestrzeń obejmująca zwyż 300 hektarów wystarczy na wypas około 500 sztuk bydła dużego.

Sprawa obesłania przyszłej Wystawy krajowej była kilkakrotnie przedmiotem obrad gospodarskich. Wskutek tego sprowadzono różne odmiany zbóż i wzięto je do uprawy. Oświadczono się też za łączną zbiorową wystawą Oddziału, która to myśl podniesiona z różnych stron na zgromadzeniu Prezesów Oddziałów odbytem dnia 23. listopada we Lwowie— została w dalszem jej przeprowadzeniu przyjętą przez Komitet Tow. gosp.

Projekt zmiany §. 84. statutu Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń w kierunku, aby w miejsce Członków Towarzystwa delegaci przez tychże wybrani wchodzili w skład ogólnych Zgromadzeń — wyszedł z łona Oddziału pokuckiego. Odpowiadając ogólnie odczutej potrzebie znalazł on odgłos i żywe poparcie w wielkiej części kraju. Na zgromadzeniu majowem 1894 w Krakowie odbyć się mającem sprawa ta ostatecznie się rozstrzygnie.

Na walnych zebraniach Oddziału odbywały się wykłady, mianowicie p. Sobolewski mówił o melioracyi i drenowaniu gruntów, p Ścibora dyrektor fabryki nawozów sztucznych w Krukienicach „o nawozach sztucznych", poczem bezpośrednio zamówili Członkowie Oddziału 8 wagonów nawozów z rzeczonej fabryki.

Dr. Fischer, inspektor rybactwa krajowego miał wykład o nowej wystawie rybackiej. Mówił o rewirach, o wydzierżawianiu tychże, o odpowiedniem użyciu kłusowników rybnych jako strażników i zachęcał do obejmowania dzierżaw jako mogących się rentować.

Rada gospodarska sprowadziła w tym roku za pośrednictwem biura w Jarosławiu dla poszczególnych Członków partyami robotników sezonowych i sług rocznych z zachodniej części kraju. Chlebodawcy atoli z małymi wyjątkami doznali zawodu, gdyż robotnicy i słudzy sprowadzeni po pewnym czasie porzucali miejsca swego zajęcia bez żadnej przyczyny. Robotnik mazurski jest w ogóle żwawszy i zwiuniejszy niż ruski, jednak w celu uniknięcia zawodu należałoby lepszy na przyszłość wybór czynić między robotnikami i dlatego już z końcem kwietnia ich sprowadzać. Dlatego należy innej skuteczniejszej używać drogi zamiast pośrednictwa biur, które wysyłając do roboty rolnej ludzi w wielkich ilościach, przyjmują i ekspedyują bez wyboru co się nastręczy.

W końcu zaznacza się, że protokół w roku 1893 Oddziału wykazuje 105 numerów załatwionych.

12. Oddział Przemyski.

(Powiaty: Dobromil, Jaworów, Mościska, Przemyśl).

Przewodniczący: Książę Lubomirski Adam. † **Zastępca**: P. Dr. Pawlikowski Jan. **Członkowie Rady**: P. P. Drużbacki Mikołaj, Fryda Adam, Gurski Bolesław, Jocz, Bolesław, hr. Krukowiecki Aleksander, hr. Łoś Maryan, Madeyski Zygmunt, Ritterschild Mieczysław, Skibniewski Bronisław, hr. Stadnicki Stanisław.

Zanim przystąpimy do sprawozdania z czynności naszych za rok ubiegły wypada nam na tem miejscu przedewszystkiem zaznaczyć, że w roku tym został Oddział nasz dotknięty ciężką żałobą z powodu przedwczesnego a niespodziewanego zgonu Prezesa swego ś. p. Adama ks. Lubomirskiego, który dla rozwoju Oddziału swą niezmordowaną pracą i ofiarnością, niepospolite położył zasługi.

Cześć Jego pamięci!

W roku 1893 Ogólnych Zgromadzeń odbyto dwa; Rada miała posiedzeń 9 zaś 1 Ogólne Zgromadzenie i 1 posiedzenie Rady z powodu braku kompletu odbyć się nie mogły. Na Ogólne Zgromadzenia zakupywano z funduszów Oddziału różne przybory gospodarskie, które jak również z daru pochodzące nasiona i drzewka owocowe, rozlosowywano bezpłatnie pomiędzy członków włościan.

Rada Oddziału starała się już to tem rozlosowywaniem na Ogolnych Zgromadzeniach, już to innemi sposobami zachęcać włościan do jak najliczniejszego zapisywania się w poczet członków,

wskutek czego Oddział Przemyski zaliczał się w r. 1893 do najliczniejszych w całym kraju, miał bowiem 274 członków. Gdy jednakowoż część członków obowiązkom swoim płacenia skromnych wkładek zadość nie czyniła, Rada wobec konieczności składania Komitetowi części obowiązkowej i od nieuiszczonych wkładek, zmuszoną się widziała członków tych po bezskutecznych upomnieniach ostatecznie z listy swej wykreślić, wskutek czego liczba członków do 191 zredukowaną została.

Ważniejsze czynności w Oddziele w r. 1893 były następujące:

1. Na zebraniu Rady Ogólnej Tow. Gosp. we Lwowie przedstawili z polecenia Walnego Zgromadzenia referenci Oddziału wnioski dotyczące sprawy ustawodawczego zapobieżenia fałszowaniu nawozów sztucznych, sprawy nieprawidłowości zachodzących przy ściąganiu podatku od włościan i sprawę handlu solą po wsiach. Wnioski te Rada Ogólna przekazała Komitetowi Centralnemu do rozpatrzenia i załatwienia.

2. Już z początkiem roku zastanawiała się Rada nad sprawą obesłania Wystawy krajowej w r. 1894, a po kilkukrotnych naradach postanowiła w zasadzie wziąć udział w tej sprawie.

a) przez obesłanie bydłem rogatem i końmi (włościańskiemi) mianowicie po 3 sztuk bydła i po 3 konie z każdego powiatu w skład tutejszego Oddziału wchodzących, i

b) przez wystawienie map statystycznych Oddziału gospodarskiego, z oznaczeniem jakości gleby, siedliska przemysłów rolniczych, itp. Prace przygotowawcze około sporządzenia tych map, niepomiernej doniosłości, mających dać obraz stanu ekonomicznego naszego Oddziału i stanowić wielokrotnie substrat czynności Rady — aczkolwiek mozolne i kosztowne zostały zainicyowane, atoli nieszczęśliwie składające się okoliczności niepozwoliły na razie projekt urzeczywistnić. Rada gospodarska postanowiła go jednakowoż nie zaniechać, chociażby nawet na Wystawę wygotowanym być już nie mógł.

3. Rada gospodarska zajmowała się sprawą usunięcia uciążliwości połączonych z dotychczasowym sposobem poboru podatków od włościan, która to sprawa niejednokrotnie przez włościan na Zgromadzeniach poruszaną była. Głos Rady w tej mierze nie pozostał tym razem bez skutku, albowiem spowodował dochodzenia administracyjne krajowej Władzy skarbowej w Przemyskim urzędzie podatkowym, a w ślad za tem powiększenie sił urzędniczych, rewizyę ksiąg podatkowych i zarządzenie wyszukania dogodniejszego lokalu na pomieszczenie urzędu podatkowego.

4. Poparto petycyę Rady powiatowej Dobromilskiej do Wydziału krajowego o regulacyę rzeki Wiaru i Wyrwy.

5. Rada gospodarska wydała opinię w sprawie regulacyi wód niespławnych w powiecie Przemyskim i odstąpiła takową Wydziałowi powiatowemu w celu poczynienia dalszych kroków u władzy krajowej.

6. Z przyznanej przez Komitet Centralny subwencyi ministeryalnej ustanowiła Rada gospodarska w obrębie tut. Oddziału 9 subwencyonowanych i 7 subwencyjnych stacyj buhajów.

Tu jednakowoż zaznaczyć wypada że stacya w Żurawicy w tym okresie nie była czynną, z powodu że wcale buhaja nie otrzymała, zaś w Koniuszkach nanowskich z powodu że otrzymała buhajka za młodego, do skoku jeszcze nie zdatnego; — wreszcie stacya w Medyce (z powodu że dopiero w drugiej połowie okresu subwencya ustanowioną została, a powtóre że włościanie tamtejsi przyzwyczajeni byli odstanawiać swoje krowy buhajkami chłopskimi, których w gminie tamtejszej jest kilka) — tylko nieznaczną ilość krów odlatować zdołała — nie wymagając za to żadnego wynagrodzenia.

7. W interesie podniesienia chowu bydła w obrębie tut. Oddziału gospodarskiego Rada gospodarska odnosiła się do Komitetu Centralnego z prośbą o utworzenie przynajmniej dwóch obór zarodowych rasy „Ayrshire“ z tem, by przy podziale kraju na strefy hodowlane, rasę tę najbardziej uwzględnić zechciał, tudzież aby wyjednał u właściwych władz, by takowe w celu umożliwienia polepszenia hodowli bydła u włościan, zajęły się wprowadzaniem lepszej gospodarki na pastwiskach gminnych i przeprowadzeniem ustawy o komasacyi gruntów.

8. Za staraniem Rady Oddziału odbyła się w Mościskach wystawa przeglądowa bydła włościańskiego połączona z premiowaniem, na który to cel otrzymała Rada od Komitetu Centralnego subwencyę w kwocie 300 zł. Na wystawie tej dosyć licznie bydłem włościańskiem obesłanej, rozdała

komisya sędziów nagrody w łącznej kwocie 275 zł. a to 215 zł., ze subwencyi Komitetu, resztę zaś od prywatnych ofiarodawców.

Prócz tego załatwiała pilnie Rada Oddziału, lub jej biuro, sprawy z toku zwykłych czynności wynikające; do dziennika podawczego weszło w ciągu roku 129 liczb.

Skonstatować niestety trzeba, że sprawozdanie z tegorocznych czynności jest niebogate. W połączeniu z wykreśleniem znacznej ilości członków, którego powody wyżej podano, wygląda obraz, który ono podaje, na zastój, a nawet cofnięcie się w rozwoju. Jednakowoż sądu takiego nikt bezstronny wydać nie może. Na Oddział nasz spadły bowiem klęski, które chwilowy ten zastój tłomaczą i zupełnie usprawiedliwiają. Jedną była śmierć nieodżałowanego Prezesa, która w szeregach Rady wytworzyła dotkliwą lukę dotąd niezapełnioną i do zapełnienia trudną, — drugą opłakane stosunki rolnictwa w roku ubiegłym. Klęski powodzi najsilniej może właśnie okolice naszego Oddziału dotknęły; czego nie zabrały wody wezbranych rzek, zniszczyła słota. W tych warunkach każdy myślał o sobie raczej, niż o sprawach Oddziału, a Zgromadzenia, które zazwyczaj zapełniają wielką salę ratuszową w Przemyślu, nie przychodziły do skutku z braku kompletu.. Wykreślenie niepłacących ze względów finansowych stało się koniecznem, a ten krok zresztą jakkolwiek okazały pozór zewnętrzny osłabia, jest raczej sanacyą niezdrowych stosunków.

13. Oddział Przemyślański.

(Powiat: Przemyślany).

Przewodniczący: P. Wybranowski Aleksander. **Zastępca**: P. Wybranowski Stanisław. **Członkowie Rady**: P. P. Kordecki Albert, Madeyski Alojzy, Stanek Bolesław, Stormke Floryan, Zdrzałka Dominik, ks. Teliszewski Ignacy, Szczepan Franko.

Oddział stosownie do statutów odbył kilka posiedzeń w ciągu roku, gdyż sprawy potrzebujące lepszego załatwienia wymagały i częstszego zebrania się Oddziału.

Do spraw takich naglących i żywo ogół obchodzących zaliczyć musi Oddział sprawę przyszłorocznej i powszechnej krajowej wystawy, bo jako organ Towarzystwa rolniczego uważa za pierwszy swój obowiązek wystawę tę należycie obesłać, tak pod względem bydła włościańskiego jak też i koni.

Dalszą czynnością Oddziału odnoszącą się właśnie do przyszłorocznej wystawy krajowej, była wystawa przeglądowa bydła włościańskiego i tegoż premiowanie w Przemyślanach, dnia 6. czerwca r. b. na którą Oddział uzyskał subwencyę 150 zł.

Wystawa ta dla wielkiej niepogody w tym dniu źle się powiodła i dlatego subwencya nie została spożytkowaną przez komisyę do tego wybraną i przez Delegata Komitetu Wgo Zakrzewskiego.

Także i to wymienić potrzeba że na wystawie tej odbył się przegląd i koni włościańskich premiowanych funduszami Oddziału i subwencyą Rady powiatowej.

Konie te jak i lat poprzednich licznie nadesłane z każdym rokiem zasługują na większe odszczególnienie.

Za staraniem Oddziału odbył się kurs kucia koni, na który to cel Oddział uzyskał od Komitetu subwencyę 100 zł.

Stacyi buhaji Oddział posiadał w tym roku 5, a teraz 2 nowe uzyskał.

Oddział jak poprzednich lat tak i w tym roku zakupił 20 fantów i te jako zachętę wylosował między członków. — W zakupnie fantów Oddział kieruje się zawsze myślą, ażeby zakupywać rzeczy potrzebne w zawodzie gospodarskim i zarazem obznajamiać włościan z postępem wynalazków i wyrobów mogącycch ułatwić pracę ręczną.

Oddział liczy 48 członków.

14. Oddział Rawski.

(Powiat Rawa-ruska).

Przewodniczący: P. Mochnacki Maurycy. **Zastępca**: P. Stasiniewicz.

Z czynności przez Radę w ciągu kilkumiesięcznego trwania Oddziału uskutecznionych winienem nadmienić iż sprowadzono polecenia godne nasiona żyta i pszenicy i takowe rozdano między dwudziestu kilku Członków w 10 kilowych woreczkach nie podając nazw — z obowiązkiem zwrócenia po zbiorze danej ilości z dokładnem sprawozdaniem sposobu uprawy, gatunku ziemi, czasu wysiewu itd. tak iż dane te będą stanowić podstawę do obliczenia, które gatunki okażą się najplenniejsze w danych okolicznościach. Próby tego rodzaju głównie są robione przez mniejszych właścicieli, księży, a nadto będą miały tę praktyczną korzyść, że Członkowie mniej zamożni do poprawnego nasienia przyjść będą w możności. Za pośrednictwem Oddziału sprowadzono nawozy sztuczne na dogodnych warunkach — Rada udzielała wskazówek jak się z takowemi obchodzić.

15. Oddział Rohatyński.

(Powiat Rohatyn).

Przewodniczący: Klemens hr. Dzieduszycki. **Zastępca**: Aleksander Krzeczunowicz. **Członkowie Rady**: Józef Aksentowicz, Jakób Bittner, Franciszek Hirsch, Kowalewski Izydor, ks. Józef Makohoński, Feliks Rożański, Artur hr. Russocki, Mikołaj Torosiewicz, Michał Tustanowski i Tomasz Ujejski.

Oddział liczył tak jak i w roku zeszłym 100 Członków, mimo tego wkładki wzrosły o 16 zł. Na r. 1894 Członkowie opłacać mają kwotę 456 zł. co dowodzi, że zainteresowanie się sprawami Towarzystwa utrzymuje się.

Walnych zebrań odbyło się 3, a posiedzeń Rady 5. Z czynności zaś główniejszych wymienić należy:

W dniu 2. czerwca r. z. urządzoną została wystawa przeglądowa bydła włościańskiego w Bursztynie, jako miejscowości środkowej powiatu. W wystawie tej tylko 8 gmin a 19 wystawców udział wzięło, spędzając bydła sztuk 36. Z tych premiowano 17 sztuk kwotą 185 zł. do których Oddział z funduszów swych zł. 20 dołożył.

Na wykłady weterynaryjne Oddział uzyskał z Komitetu zł. 200 z daru W. Torosiewicza zł. 50 i tyle od Rady powiatowej i przedsięwziął wszelkie przygotowania, ażeby te się odbyły podczas wakacyi szkolnych w lecie, atoli z braku dostatecznej ilości słuchaczy i spóźnionych żniw kurs ten odbyć się nie mógł. Następnie wyznaczono nowy termin, który także odroczyć się musiało z powodu cięż kiej słabości prelegenta i niedogodności oznaczonego terminu. Kurs ten w roku przyszłym odbędzie się z pewnością.

Oddział wyjednał na zakupno nasion pastewnych dla rozdania włościanom subwencyi z Komitetu w kwotach zł. 22 i 38. Z tych dopiero użył zł. 6 90 na kupno i rozdanie moharu, resztę użyje na dalsze kupno moharu i nasienia buraków pastewnych.

W obrębie Oddziału odlatowano 415 krów włościańskich buhajami subwencyjnymi i subwencyonowanymi. Prócz tego zaprowadzone zostały stajnie zarodowe w Podmichałowcach rasy Simentalskiej i w Putiatyńcach rasy Oldenburgskiej.

Co się tyczy obesłania Wystawy krajowej w r. 1894 to usiłowania Oddziału w tym kierunku dotychczas dodatnio się nie przedstawiły z powodu niepomyślnych żniw i zbioru paszy uszkodzonej przez słotę. Oddział na fundusz Wystawy złożył zł. 50 a zebrał składek od Członków do listy delegata zł. 71 czyli razem zł. 121.

Do biblioteki Oddziału, która obejmowała 241 tomów treści rolniczej lub społecznej, przybyło 6 tomów prócz różnych czasopism rolniczych.

Oddział wniósł do Sejmu petycyę w sprawie melioracyi gruntowych lecz ją Wysoki Wydział krajowy jako niezałatwioną przez Sejm zwrócił.

Wskutek odezwy Komisyi wojskowej co do zakupna bezpośrednio od producentów żyta i owsa, Oddział zwracał uwagę rolników w powiecie, tudzież zachęcał członków do dostarczenia Komitetowi dat statystycznych produkcyi rolnej.

Oddział wykazał przybliżoną ilość potrzebnej soli dla utrzymania bydła w powiecie z powodu tegorocznej złej paszy.

Wniosek Pokucki zdążający do zmiany statutów Tow. wzaj. ubezp. podniesiony przez Klemensa hr. Dzieduszyckiego był przedmiotem ożywionych rozpraw i uzyskał chętną aprobatę wszystkich Członków.

Regulacya dalsza Gniłej Lipy, która przez powtarzające się wylewy wyrządza olbrzymie szkody, była przedmiotem dyskusyi i postanowiono wnieść petycyę do Sejmu.

Roztrząsano także sprawę kontyngentu gorzelnianego ze względu nieurodzaju tegorocznego kartofli i wniesiono dotyczące przedstawienia do Komitetu.

Dla ułatwienia właścicielom przyszłych zbiorów postanowiono w roku następnym sprowadzić żniwiarzy z gór tatrzańskich dla zamówienia których udać się mają do Nowego Targu 2 Członkowie za zwrotem części kosztów podróży z funduszów Oddziału.

Nadesłane przez Komitet fiolki z zarazkiem tyfusowym na gubienie myszy wyrządzających niezmierne szkody w polu, rozdano dla daświadczeń w Babuchowie, Bołszowcu, Danilczu i Czahrowie.

Zastępca prezesa Wny Krzeczunowicz Aleksander z Bołszowca ofiarował na rzecz losowania między Członków buhajka rasy Shorthorn, a Oddział na tenże cel wydał kwotę zł. 40 zakupując przedmioty gospodarskie.

16. Oddział Rudecki.

(Powiaty: Rudki, Gródek).

Przewodniczący: P. Albin Rayski. **Zactępca**: P. Bolesław Śmiałowski. **Członkowie Rady**: Pp. Bal Stanisław, Barański Feliks, hr. Andrzej Fredro, Giżowski Józef, Janko Stefan, Lewicki Mieczysław, Trojan Józef, Żurowski Stanisław.

Rada Oddziału zebrała się cztery razy. Walne Zgromadzenie odbyło się jedno w Rudkach.

Stacyj subwencyjnych i subwencyonowanych było siedm, a to Dąbrowica subwencyjna, Dołhomościska subwencyjna, Czerlany subwencyjna, Hoszany, Komarno, Suptyce, Lackawola subwencyonowane. W Czerlanach była stacya przy kółku rolniczem a członek Kółka włościanin Józef Baran utrzymywał buhaja. Podnieść tu należy że Rada Oddziału z trudnością tylko może wyszukać odpowiednie na stacye miejscowości i dlatego ilość stacyi w ubiegłym roku spadła z 9 na 7.

Na Walnem Zgromadzeniu rozlosowano znaczną ilość fantów potrzebnych w gospodarstwie.

Dla Członków włościan prenumerowała Rada 17 egzemplarzy czasopisma „Gospodarz wiejski“ wydawanego nakładem „Macierzy polskiej“. Dla światlejszych rolników 2 egzemplarze czasopisma „Ziemianin“.

Rada gospodarcza starała się o zakładanie i rozszerzanie kultur łoziny koszykarskiej a to z powodu, iż niebawem utworzoną zostanie szkoła koszykarstwa w Rudkach, głównie dzięki ofiarności Andrzeja hr. Fredry.

Liczba członków Oddziału niezwiększyła się i wynosi obecnie 117.

Protokół wykazuje ogółem 57 spraw załatwionych.

17. Oddział Samborski.

(Powiaty: Sambor, Staremiasto, Turka).

Oddział posiada 3; stacyi sybwencyjnych buhaji dla włościan i przy szczupłej ilości chętnych Członków (albowiem tylko 13 członków było) słabe — prawie żadne nie były czynności Oddziału. — Zwołani przez prezesa Oddziału Członkowie na dniu 20. grundnia 1893 uchwalili zwołać Ogólne Zgromadzenie, zaprosić wszystkich, którym dobro kraju na sercu leży na dzień 11. stycznia 1894. Na tem Ogólnem Zgromadzeniu zebrało się 32 członków i wybrano prezesem Ludwika Balickiego, zastępcą Wnego Władysława Tchórznickiego. Do Wydziału wszedł hr. Łoś Maryan, Wny Listowski Bolesław, Wny Popiel Władysław, Wny Adam Olszewski.

Dalej wybrano delegatami na Ogólną Radę do Lwowa hr. Łosia Maryana i Tworkowskiego Stanisława — uchwalono oraz, aby Ogólne Zgromadzenie Oddziału zwołać na 15 marca 1894.

18. Oddział Sanocki.

(Powiaty: Lisko, Sanok.)

Przewodniczący: P. Janowski Zygmunt. **Zastępca**: P. Wiktor Kazimierz. **Członkowie Rady**: P. P. ks. Data Józef, Fihauser Stanisław, Gniewosz Antoni, Gniewosz Feliks, Jachimowski Kazimierz, Morawski Władysław, Poźniak Adolf, Reizenstein Alfons, Słonecki Duklan, Urbański Mieczysław, Wasilewski Wojciech.

W ciągu roku 1893 odbyły się 2 Walne Zebrania i 8 posiedzeń Rady.

Spraw zapisano do dziennika podawczego 122.

Sprawę Wystawy krajowej, mającej się odbyć we Lwowie w r. 1894, Oddział postanowił usilnie popierać i przeznaczył na ten cel z własnych funduszów kwotę 250 zł. w. a. Wybrał z każdego powiatu polit. należącego do tutejszego Oddziału po jednym delegacie, których obowiązkiem jest przysparzać Wystawie krajowej wystawców (włościan) oraz okazy bydła rogatego, koni i innych zwierząt domowych, tudzież produktów rolnych. Również rozesłano nadesłane przez Komitet wzory na deklaracye wystawić się mających okazów włościańskich.

Także odniesiono się do Zwierzchności tych gmin, których mieszkańcy znani są z zamiłowania chowu ładnego bydła, aby tychże skłoniły do wzięcia udziału w wystawie krajowej, wymieniając im wszelkie ulgi jakie w tym kierunku uzyskać mogą.

Przedtem jeszcze w lipcu z. r. rozesłano okólnik z kwestyonarzem do wykazania wzorowych gospodarstw włościańskich, z których nam ani jednego nie zwrócono.

Oprócz wymienionych powyżej czynności, odnoszono się do Komitetu o wyjednanie ulg dla włościan, mających wziąć udział we wspomnianej wystawie.

Przeprowadzono wybór przewodniczącego, tegoż zastępcy i Członków do Rady Towarzystwa gospodarskiego.

Uchwalono budżet na rok 1893 i załatwiono ruchunki funduszu Towarzystwa gospodarskiego za rok 1892.

Wybrano delegatów na Radę ogólną we Lwowie.

Uchwalono poprzeć petycyę lwowskiego Oddziału Tow. gospod. wniesioną do Wysokiego Sejmu w przedmiocie przeprowadzenia melioracyj gruntowych.

Objawiono Komitetowi zdanie co do wprowadzenia w życie ustawy o licencyonowaniu buhajów. Wybrano członków i tychże zastępców, tudzież zaproponowano Wydziałowi krajowemu osoby na przewodniczących i tychże zastępców dla komisyj licencyonujących buhaje.

Za udzieloną subwencyę 88 zł. na zakupno nasion, zakupiono następujące nasiona: Hopfenklee, Seradelę i Inkarnatklee i rozdzielono takowe między czterech członków Tow. gospod. rolników do przeprowadzenia prób.

Urządzono wystawę przeglądową bydła włościańskiego w Rymanowie w dniu 27. lipca 1893, na którą Komitet początkowo przyznał 400 zł. w. a. Spęd jednak na nią był tak liczny a nadającego się do premiowania bydła tak dużo, że początkowo przyznana subwencya nie wystarczała, musiał więc Komitet 100 zł. a Oddział z własnych funduszów 206 zł. 21 ct. dodać.

Poruszono sprawę, aby przy zakupnie ogierów rządowych zwracano większą uwagę na jakość i liczbę tychże, tudzież, by pomnożono liczbę ogierów na stacyach.

Zamianowano 3 korespodentów dla okolic Sanoka, Brzozowa i Mrzygłodu, celem znoszenia się z Komitetem w sprawach gospodarskich.

Odnoszono się do wys. Ministerstwa skarbu i Komitetu centr. o wyjednanie całkowitego opustu w podatku gruntowym, z powodu klęsk w ziemiopłodach spowodowanych przez powodzie i ulewy w roku 1893.

Przedstawiono Komitetowi wnioski na przyznanie dla tutejszego Oddziału stacyi subwencyonowanych i subwencyjnych, tudzież przedłożono mu wykazy latowania krów włościańskich w okresie 1892/93 na 15 stacyach, a to 9 subwencyonowanych i 6 subwencyjnych.

Poparto wniosek Pokuckiego Oddziału Towarzystwa gospod. przedstawionego Radzie nadzorczej Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie zdążający do zmiany §. 84 statutu Tow. wzajemych ubezpieczeń.

Oddział przystąpił do Towarzystwa rybackiego krajowego z roczną wkładką 10 zł. jako członek wspierający.

Objawiono zdania ck. Starostwom w Sanoku w sprawie korczunku lasu dworskiego w Tyrawie solnej i Dębnej, własności pp. Nowaków; w Lisku co do lasu w Glinnem własności p. Piotra Kocyłowskiego i w Brzozowie co do lasu we Wzdowie, własności p. Adama Ostaszewskiego.

19. Oddział Stanisławowsko-Bohorodczańsko-Nadwórniański.

(Powiaty: Stanisławów, Bohorodczany, Nadwórna).

Przewodniczący: P. Jaroszyński Zygmunt. **Zastępca**: P. Czołowski Aleksander. **Członkowie Rady**: PP. Burzyński Jan, Jabłonowski hr. Józef, Stojowski Zdzisław, Brykczyński Mieczysław, Ożegalski Kazimierz.

W dniu 31. grudnia 1893 Oddział liczył Członków 51.

Rada Oddziału Tow. gosp. załatwiła w ciągu roku podług protokołu czynności 141 exhibitów spraw bieżących, których ważniejsze wymienia:

1. W myśl uchwały Komitetu gal. Tow. gosp. ustanowiono w obrębie Oddziału obejmującego trzy powiaty, 14 stacyj reproduktorów w celu poprawy rasy bydła włościańskiego, z których 6 subwencyonowane o własnych buhajach, a 8 subwencyjne o buhajach przez Komitet zakupionych.

Stacye w Kamiennej i Krasnej Komitet sam kreował i należytość subwencyjną z pominięciem Rady Oddziału bezpośrednio wypłacił.

Z wymienionych stacyj korzystało 49 gmin, w których została na podstawie instrukcyi obowiązkowo przepisana ilość krów 840, a po nadto około 350 krów odlecionych tak, że przeszło 1190 krów wydało płody rasy poprawnej pochodzenia Bern-Simenthal.

2. Przeprowadzono korespondencyę z Wys. Wydziałem krajowym i Komitetem gal. Tow. gosp. w sprawie założenia powiatowych komisyj do licencyonowania buhajów.

3. Przedłożono Komitetowi elaborat w sprawie parcelacyi gruntów.

4. Na odezwę c. k. Starostw: w Stanisławowie, Bohorodczanach i Nadwórnie przedłożono wyczerpujące orzeczenia w sprawie korczunków lasów w Majdanie, Majdanie leśnym, Strupkowie, Mołodyłowie i Mołotków w zastosowaniu do wewnętrzych i zewnętrznych okoliczności przychylne lub odmowne.

5. Poczyniono liczne usiłowania w sprawie obesłania Wystawy krajowej w roku 1894 i odnośne zgłoszenia złożono Komitetowi wystawowemu.

6. Przedłożono do Wys. Sejmu petycyę w sprawie popierania melioracyj gruntowych na obszerniejsze rozmiary.

7. Złożono Komitetowi Tow. gosp. sprawozdanie o klęskach spowodowanych w rolnictwie przez nieurodzaj i wylewy rzek.

8. Wzięto udział w strefowem posiedzeniu Oddziału tłumackiego i jednocześnie zwidzeniu wystawy bydła.

9. Na wezwanie Komitetu ogłoszono konkurs za pośrednictwem c. k. Starostw w sprawie premiowania włościańskich budynków stajennych. W skutek zgłoszeń udzielono Dmytrowi Kuśnierczykowi z Tyśmieniczan subwencyjną nagrodę w kwocie 50 zł.

10. Wzięto udział w naradzie Prezesów Oddziałów w sprawie wystawy krajowej we Lwowie.

W ciągu roku odbyło się pięć posiedzeń Rady Oddziału i cztery Walne Zebrania Członków Oddziału z których jedno z powodu zbyt małej ilości zebranych Członków nie przyszło do skutku.

20. Oddział Stryjski.

(Powiaty ; Stryj, Drohobycz, Żydaczów).

Przewodniczący: Julian br. Brunicki. **Zastępca**: Karol hr. Dzieduszycki. **Członkowie Rady**: Pp. Stanisław Świdrygiełło-Świderski, Włodzimierz kniaź Puzyna, Stanisław Chojecki, Stanisław Myszkowski.

Oddział liczył w roku 1893 Członków 35; w ciągu roku zmarło jednak 3, a z powodu nieuiszczania wkładek i zupełnego niezajmywania się sprawami Oddziału wykreślono 3; 2 członków natomiast przybyło.

Spraw załatwiono blisko 200, a biuro Oddziału i korespondencyę załatwiał sam przewodniczący.

Walne Zgromadzenie Oddziału odbyło się w styczniu 1893, a załatwiono na niem: sprawy komisyi licencyjnych buhaji, przyjęto nowych członków, mianowano delegatów na Walne Zgromadzenie Towarzystwa we Lwowie, uchwalono sprowadzić sól kamienną dla bydła.

W maju odbyło się Walne Zgromadzenie Członków w Podhorcach u br. Brunickiego, na którem p. inżynier biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym Blauth wygłosił w obec licznie zebranych członków odczyt o melioracyi, ze szczególnem uwzględnieniem drenowania. Po odczycie zwiedzili obecni fabrykę drenów i oglądali roboty przy drenowaniu na polu. Zgromadzenie to zaszczycili swą obecnością pp. Struszkiewicz, inspektor Ministeryum rolnictwa i Klemens hr. Dzieduszycki, poseł sejmowy z większej własności tutejszego okręgu i przewodn. Oddziału Rohatyńskiego.

Na posiedzeniu Rady w sierpniu odbytem, mianowano delegatów Oddziału do komisyj licencyjnych.

Prezydyum Oddziału zajmowało się na wiosnę i w jesieni sprowadzeniem sztucznych nawozów dla członków; sprowadzono na wiosnę wagon żużli i wagon mączki, w jesieni 5 wagonów żużli, 2 wagony superfosfatu, 11 wagonów wapna, 15 c. m. siarczanu amonu. Podnieść należy, że żadna z krajowych fabryk wapna nie stara się o należyty sposób przechowywania odpadków wapna budowlanego, lecz rzuca takowe pod gołem niebem, przez co naciągają wilgoci i tracą zupełnie na wartości, podczas gdy należycie przechowane dałyby znakomity środek nawozowy na grunta ciężkie gliniaste i znalazłyby wielu odbiorców.

W roku 1893 utrzymywał Oddział 11 stacyj subwencyjnych i poczynił kroki celem powiększenia ilości tychże na rok 1894. Przeprowadzono rozmaite badania w sprawie licencyonowania buhaji w myśl nowej ustawy i uzyskano od Rady powiatowej w Stryju znaczne snbwencye (600 zł.) na ten cel. Zebrano znaczną ilość koni włościańskich doborowych na wystawę we Lwowie w r. 1894 i przeprowadzono w tym kierunku korespondencyę z Komitetem wystawy.

Sprowadzono wagon soli kamiennej z Wieliczki i rozsprzedano takowe między Członków. Pośredniczono w zakupnie buhaji dla stacyi subwencyjnych i dla Członków Oddziału.

Brano udział w sprawie zmian statutu krak. Towarzystwa wzaj. ubezp. w kierunku poruszonym przez Oddział pokucki i odniesiono się do Dyrekcyi tegoż Towarzystwa w sprawie nieostrożnego obchodzenia się ze światłem w gorzelniach przez organa straży skarbowej.

Korespondowano z „Societé generale de Maltose“ w Wiedniu w sprawie zakupna dla gorzelni w okręgu Oddziału patentowanego sposobu użycia kwasu fluorowego do desinfekcyi w gorzelni.

21. Oddział Tarnopolski.

(Powiaty: Skałat, Tarnopol, Trembowla, Zbaraż).

Przewodniczący: P. Michał Garapich. **Zastępca**: P. Kieszkowski Jacek. **Członkowie Rady**: P. P. Vivien Jan, Fedorowicz Tadeusz, Kopczyński Julian, Rozwadowski Bronisław, Glogier Konrad, Kierski Stanisław, Nikorowicz Antym, Sozański Aleksander.

W roku bieżącym odbyło sie jedno Walne zgromadzenie i trzy posiedzenia Rady Oddziałowej.

Do ważniejszych czynności Rady w r. b. zaliczyć należy wniesienie wielu petycyi do Rady Państwa i Sejmu, przeprowadzenie kilku spraw korczunkowych oraz podjęte starania w celu przedstawienia Oddziału na przyszłorocznej wystawie krajowej we Lwowie.

W roku bieżącym jak i w poprzednich Oddział sprowadził również kilka sztuk renomowanych maszyn rolniczych, dla dokonania prób z niemi. Prócz tego Oddział pośredniczy w nabywaniu przez członków maszyn już wypróbowanych i za dobre uznanych, zyskując tym sposobem nieraz znaczne opusty na cenach fabrycznych.

Na rok przyszły liczba stacyj buhajów subwencyonowanych powiększyła się u nas o jedną w Mikulińcach, tak że obecnie posiadamy ich 11, w tej liczbie 9 subwencyonowanych i 2 subwencyjne z buhajami zaś Bern-Simenthal, Simenthal i Pinzgau.

Projektowany na wzór lat poprzednich praktyczny kurs mleczarstwa w r. b. nie przyszedł do skutku, gdyż kierownik tegoż p. Biedroń dla braku czasu nie mógł się temu poświęcić we właściwej porze.

W myśl długotrwałych starań Rady Oddziałowej utworzoną została w r. b. nowa owczarnia rasy Oxfordshiredown w Łuce małej u Wgo J. Kieszkowskiego przez zakupno 12 matek i 1 barana wyłącznie z funduszów Komitetu. Gdy jednak owce tej rasy jakkolwiek z gatunku mięsnych, są mniejsze od owiec rasy Cotswold lub Keltschan bardziej cenionych przez tutejszych hodowców, Rada Oddziałowa przeto uzyskała od Komitetu przyzwolenie na zamianę owiec przysłanych na inne z gatunku większych co też prawdopodobnie z wiosną 1894 nastąpi.

Również założoną została w r. b. w Grabowcu u Wgo Aleksandra Sozańskiego chlewnia zarodowa czystej krwi wielkiej rasy Yorkshire, składająca się z knura i 4 loszek.

W ten sposób zabezpieczony został w obrębie Oddziału postęp w kierunku chowu zwierząt domowych, gdyż obecnie posiadamy dwie obory zarodowe bydła rogatego, jedną owczarnię i dwie chlewnie zarodowe. Liczba członków powiększyła się nieco — mamy ich obecnie 74.

22. Oddział Tłumacki.

(Powiat: Tłumacz).

Przewodniczący: P. Kniaż Puzyna Julian. **Zastępca**: P. Ładomirski Zdzisław. **Członkowie Rady**: P. P. Abgarowicz Antoni, Doschot Oktaw.

Oddział Tłumacki przyczynił się kwotą 50 zł. na premiowanie bydła podczas przeglądowej wystawy bydła w Tłumaczu w dniu 11. października 1893.

Prócz zwykłych posiedzeń naszych, wystawa powyższa była najważniejszą czynnością w r. 1893 — sprawozdanie z tej wystawy złożył świetnemu Komitetowi inspektor chowu bydła p. Fedorowicz.

23. Oddział Żółkiewski.

(Powiat: Żółkiew).

Przewodniczący: P. Starzyński Tadeusz. **Zastępca**: P. Mniszek Mieczysław. **Członkowie Rady**: P. P. Gorecki Włodzimierz, Michalski Franciszek, Rozwadowski Eugeniusz.

W roku 1893 odbyły się 3 Walne Zgromadzenia i 3 posiedzenia Rady.

Załatwiono 106 referatów, w których mieściło się 12 okólników bądź to do osób bądź do Zwierzchności gminnych i innych instytucyj tutejszego powiatu.

Oddział wysłał petycyę do Rady państwa o uchwalenie projektowanej ustawy o zwalczaniu tuberknlozy u bydła, uchwalił domagać się wprowadzenia w życie ustawy o licencyonowaniu i utrzymywaniu buhajów przynajmniej w 10 miejscowościach tutejszego powiatu; dotychczas Oddział utrzymywał jedną stacyę z buhajem subwencyonowanym i jedną z buhajem subwencyjnym; na razie udano się do Komitetu o przyznanie kwoty 216 zł. na utrzymanie w r. 1894 trzech stacyi buhajów subwencyonowanych.

Udawano się do innych Oddziałów o udzielenie informacyi co do warunków sprowadzania robotników na letnie miesiące.

Uchwalono poprzeć petycyę do Sejmu w sprawie ustawy melioracyi gruntowych.

Odniesiono się do Komitetu o zmianę warunków dostaw dla c. k. armii w kierunku uzyskania większych ulg dla producentów rolników.

Przedstawiono Komitetowi Członków na delegatów statystycznych dla tutejszego powiatu zamianować się mających.

Załatwiono sprawy korczunkowe w Błyszczywodach, Smerekowie, Kupiczwoli i Woli wysockiej.

Oddział przy współudziale tutejszego Wydziału powiatowego bacząc na korzyści jakieby ludność odnieść mogła z zaprowadzenia w Żółkwi kursu weterynaryi i kucia koni, dążył jak najusilniej do wprowadzenia w życie tegoż w roku 1893, jednakowoż pomimo kilkakrotnych okólników i zachęceń osobistych Członków nie zdołał pozyskać dostatecznej ilości kandydatów i z tego powodu był zmuszony prosić Komitet by uchwaloną Oddziałowi subwencyę zarezerwował dla tutejszego Oddziału na rok przyszły w którym ma nadzieję iż dostateczna ilość kandydatów się zgłosi.

Oddział zajmował się gorąco sprawą obesłania w roku 1894 wystawy krajowej. W tym celu rozesłano kilkanaście okólników do osób prywatnych jakoteż pouczeń do Zwierzchności gminnych z zachęceniem do najdokładniejszego doniesienia Oddziałowi z jakiemiby produktami bądź to z działu rolnictwa, chowu bydła, bądź też przemysłu w wystawie udział wziąść mogli.

Skutkiem dość licznych zgłoszeń ma Oddział nadzieję, iż okazy w dziale rolniczym z tutejszego powiatu będą w dostatecznej ilości na wystawie krajowej przedstawione. Oddział uchwalił fundusz gwarancyjny dla wystawy krajowej w kwocie 50 zł.

Oddział prenumerował z własnych funduszów i subwencyi Wydziału powiatowego „Gospodarza wiejskiego“ dla wszystkich gmin powiatu Żółkiewskiego i rozesłał im takowego bezpłatnie.

Oddział załatwił prócz tego wiele spraw bieżących pomniejszej wagi.

Spis imienny członków
c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego
(według stanu z końcem roku 1893).

A.
SKŁAD KOMITETU
c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego
z roku 1893.

Protektor:

(vacat)

Prezydyum:

P. T. Exc. Sapieha Adam Książę,	Prezes.
„ „ Stadnicki Stanisław Hrabia,	I. Wiceprezes.
„ „ Dr. Pilat Tadeusz	II. Wiceprezes.
„ „ Brykczyński Stanisław . .	III. Wiceprezes.

Członkowie Komitetu:

P. T. Abrahamowicz Dawid.
„ „ Breuer Jan.
„ „ Czartoryski Witold Książę.
„ „ Cielecki Zaremba Artur.
„ „ Dzieduszycki Klemens hr.
„ „ Gizowski Józef.
„ „ Gniewosz Włodzimierz.
„ „ Dr. Kozłowski Włodzimierz.
P. T. Dr. Lubomirski Andrzej Książę.
„ „ Langie Tadeusz.
„ „ Onyszkiewicz Mieczysław.
„ „ Sapieha Władysław Książę.
„ „ Schellenberg August.
„ „ Dr. Skałkowski Tadeusz.
„ „ Tyniecki Władysław.
„ „ Wiesiołowski Adolf.
P. T. Zamoyski Stefan hr.

B.
Członkowie Towarzystwa:

Członek honorowy:

z Najdostojniejszej rodziny Cesarskiej, Jego Ces. Wys. Karol Ludwik, arcyksiążę Austryi, królewicz węgierski i czeski, c. i k. jenerał kawaleryi, właściciel pułku nr. 7. i t. d.

Członkowie honorowi:

Augustynowicz Bolesław.
Borelli - Wrana Franciszek, prez. towarzystwa roln. w Zarze.
Chlumetzky Jan, były c. k. minister handlu w Wiedniu.
Colloredo - Mansfeld, Książę, prezydent niż. austr. c. k. Towarzystwa rolniczego.
Exc. Falkenhayn Juliusz, hrabia, c. k. minister rolnictwa.
Exc. Falkenhayn Franciszek, hr.
Forgach - Ghymes Antoni, hr. c. k. podkom. i kaw. orderu węg. św. Szczepana.
Dr. Gross Piotr, właściciel dóbr.
Exc. Jaworski Apolinary.
Kurnatowski Władysław.
Kwilecki Mieczysław, hr.
Polanowski Stanisław.
Plener Ignacy, rzecz. tajny radca.
Salm Reiferscheid Hugo, Książę, prezes tow. rolniczego w Morawii, kawaler orderu złotego runa.
Schwarzenberg Józef August Fryderyk, Książę, prezes towarzystwa rolniczego w Pradze.
Schwarzenberg Karol, Książę.
Sułdrzyński Zygmunt.
Trap - Trappenberg Jan, prezes tow. rolniczego w Tyrolu.
Zaj Karol, hr., właściciel dóbr w Węgrzech.
Żółtowski Stanisław, hr., właściciel dóbr.

C.

Członkowie korespondujący:

Albert Józef, dr., profesor szkoły leśn. w Aschaffenburgu.
Auleitner Antoni.
Bedö Albert, radca minister. i szef leśnictwa w państwie węgierskiem.
Biegelmeier Ludwik, c. k. radca skarbowy w Wiedniu.
Böttcher, radca kancelaryjny w Berlinie.
Breitenlohner, dr., prof. akademii rolniczej w Wiedniu.
Egan Edward, były insp. mleczarstwa w węg. minist. rolnictwa.
Ejdziatowicz Tadeusz, właściciel dóbr w Królestwie Polskiem.
Exner Wilhelm dr., prof. akademii w Wiedniu.
Fiskali Ferdynand, dyrektor szkoły leśnej w Weisswasser.
Fischbach Karol w Sigmaringen.
Gabrieli Adolf, prof. przy akademii technicznej w Gracu.
Geyer Karol, prof. szkoły leśnej w Aschaffenburgu.
Gourcy Konrad, hr., członek towarzystwa roln. w Paryżu.
Grebe Karol, dr., dyrektor szkoły leśnej w Eisenach.
Hammerschmied Karol, we Wiedniu.
Hartig Robert, dr., prof. w Neustadt - Eberswalde.
Hausmann Wincenty, c. k. profesor w Peszcie
Heinrich Ernest, c. k. profesor w Proszkowie.
Hess Ryszard, dr., prof. leśnictwa na wszechn. w Giessen.
Hohenbruk Artur, baron, radca w min. rolnictwa w Wiedniu.
Horwarth - Gimint Józef, b. prezes Towarzystwa roln. w Salzburgu.
Judeich Fryderyk, dr., dyrektor akademii leśnej w Tharand.
Kaltenegger, prof., radca rządowy w Wiedniu.
Kałusowski Henryk, sekretarz w biurze ministerstwa w Washingtonie.
Karnowicz - Efim Stefanowicz, właściciel dóbr w Rosyi.
Klimkiewicz Antoni, właściciel realności we Lwowie.
Knorr A., br., profesor akademii leśnictwa w Münden.
Kostaki Grzegorz, właściciel dóbr w Mołdawii.
Kraus Jan, c. k urzędnik w Wiedniu.
Landolt, dr. profesor w Zurichu.
Lippert Krystyan, radca min.
Lorenz J. R., dr. c. k. radca w ministerstwie rolnictwa.
Lützwitz Rudolf, br. na Szląsku.
Majewski Władysław, agent gal. Banku dla handlu i przemysłu w Oświęcimie.
Marschet Gustaw, dr., profesor we Wiedniu.
Miączyński Antoni, korespondent towarzystwa roln. w Krakowie.
Micklitz Robert, dyrektor szkoły leśn. w Eulenburgu.
Osser Jan, dr., prof. akademii leśn. w Mariabrun.
Ostrowski Aleksander, hr. właściciel dóbr, w Królestwie Polskiem.
Pavić, ks. prob. w Cucerye.
Pawłowski Adam, rządca w Sławucie na Wołyniu.
Pląskowski Aleksander, właść. dóbr w Królestwie Polskiem.
Pribil, dr., sekretarz stał. Wydz. kong. roln.
Przystański Stanisław, dyr. muzeum przemysł. w Warszawie.
Rambousek Karol, właściciel stacyi nasion w Zborowie, w Czechach.
Rubens Ferd., w Hohenhausen.
Schlessinger Józef, prof. akademii leśnej w Wiedniu.
Schönweitz Antoni, dr. chirurgii.
Schuberg Karol, profesor leśn. na politechnice w Carlsruhe.
Settegast Henryk, dyr. akademii rolniczej w Berlinie.
Sprengel Karol, dr., kr. prusk., radca gosp. w Berlinie.
Steiner-Siard, prof. na wszechnicy w Peszcie.
Strumiło Józef, właściciel dóbr na Litwie.
Szczawiński Hipolit, właściel dóbr w W. Ks. Poznańskiem.
Szubin Michał Mikołajewicz, właściciel dóbr w Rosyi.
Temple Rudolf, były kapitan w c. k. armii, w Peszcie.
Tantzen Henryk, w Hiddingen w Oldenburgu.
Wachtel Kalikst, c. k. radca Namiestnictwa.
Weeber H. L., inspektor leśnictwa w Bernie.
Wessely Józef, jeneralny inspektor dóbr koronnych.
Wiesner Juliusz, dr., profesor szk. politechniczej w Wiedniu.
Woroniecki Karol, Książę, właścicie dóbr w Królestwie Polskiem.
Zbyszewski Celestyn, c. k. major i prof. mechaniki w Wiedniu.

D.

Członkowie czynni według stanu z początkiem r. 1894.

A. Nienależący do żadnego Oddziału.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 2

Czaykowski Adolf.
Grocholski hr. Ludgard.

Razem . 2

B. Przydzieleni do Oddziałów.

1. Oddział Bełzki.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki . 7

Hulimka Aleksander.
Lanckoroński Zbigniew, hr.
Lang Bronisław.
Munter Alfred.
Parnas Maksymilian.
Rozwadowski Tomisław.
Skawiński Klemens.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki . 5

Krzyżanowski Jan.
Łomnicki Stanisław.
Tarnowski Juliusz hr.
Wattman Ludwik br.
Wiśniewski Stanisław, hr.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki . 25

Białoskórski Inocenty.
Białoskórski Stanisław.
Biliński Karol.
Doening Adolf.
Eitelberg Bruno.
Falkowski Michał.
Grunwald Józef.
Hoszowski Charyton.
Hulimka Teodor.
Kapliński Bolesław.
Kownacki Tadeusz.
Kruszewski Wincenty.
Krzyżanowski Władysław.
Obertyński Zdzisław.
Obrębski Nikodem.
Pochmarski Jan.
Paszkudzki Edgar.
Rojecki Władysław.
Skulimowski Józef.
Sołowij Jan.
Sołowij Włodzimierz.
Wolski Franciszek.
Żukiewicz Bronisław.
Żukiewicz Konstanty.
Żukiewicz Józef.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 7

Razem . . 44

2. Oddział Bóbrecki.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 3

Czaykowski Jan.
Tauczyński Stefan.
Zwolski Stanisław.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki 3

Czajkowski Henryk.
Gołębski Kazimierz.
Henzel Seweryn.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 24

Brzuchowski Teodor.
Bastgen Karol.
Czajkowski Włodzimierz.
Frankowski Stanisław.
Gajewski Adolf.
Jarymowicz Jan, ks.
Jasilkowski Szczepan.
Kamieński Franciszek.
Korzenny Wiktor.
Krymski Apolinary.
Kuryłowicz Karol.
Link Tadeusz.
Mahler Fabian.
Myszkowski Stanisław.
Niezabitowski Witold.
Niwicki Władysław.
Orłos Władysław.
Ostafilski Władysław.
Ożarowski Adam.
Pauli Edmund.
Rudnicki Kazimierz.
Rojek Zenon.
Smalawski Ignacy.
Trzecieski Czesław.

Razem . . 30

3. Oddział Brzeżany-Podhajce.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 6

Baworowski Józef, hr.
Bocheński Franciszek.
Horowitz Hersch.
Lityński Edmund.
Potocki Jakób, hr.
Thom Józef.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 47

Asłan Paweł.
Axentowicz Ludwik.
Biliński Józef.
Błażowski Julian.
Borowski Michał.
Czechowicz Władysław, br.
Faranowski Włodzimierz.
Grabowski Ignacy.
Gołaszewski Napoleon.
Gołębski Władysław.
Gołębski Juliusz.
Grodzicki August,
Hohendorf Edwin,
Jankowski Kazimierz.
Jełowicki Juliusz.
Jędrzejowicz Józef.
Kopystyński Józef.
Krzysztofowicz Józef.
Krzyżanowski Michał.
Krzyżanowski Edmund.
Łepki Sylwester, ks.
Łysakowski Jan.
Maresz Ferdynand.
Maiblum Markus.
Marmosz Sylwester.
Marmorosz Tomasz.
Matczyński Konstanty.
Medycki Gabryel, ks.
Miliński Józef.
Nartowski Franciszek.
Pieniążek Stanisław.
Podlewski Wincenty.
Polański Józef.
Romanowski Ignacy.
Romanowski Aleksander.
Rottenberg Leib.
Schätzel Stanisław, dr.
Solecki Leonard, ks. kan.
Skibicki Stanisław.
Stobiecki Franciszek.
Starzyński Witold.
Traczewski Kazimierz.
Tyszkowski Antoni.
Wolfarth Bronisław.
Wolfarth Franciszek.
Zaremba Kazimierz.
Znamirowski Włodzimierz.

c) Członkowie uwolnieni od wkładek 13

Razem . . 66

4. Oddział Cieszanowski.

a) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki 2

Gnoiński Jan.
Sapieha Władysław, książę.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 5

Morawski Ludomił.
Münther Edward.
Puzyna Julian, kniaź.
Wattmann Ludwik, br.
Zarzycki Tytus.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 58

Razem . . 65

5. Oddział Dynów.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 3

Skrzyński Seweryn.
Skrzyński Zdzisław.
Starzeński Albert, hr.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki 4

Kanner Izak.
Krasicki Ignacy hr.
Loffler Wilhelm.
Tokarz Jan, ks.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 16

Będaszewski Konstanty, ks.
Bobczyński Aleksander.
Dobrzyński Konstanty.
Dwernicki Włodzimierz.
Jüngst Teodor.
Lenartowicz Józef.
Lic Henryk, dr.
Mączka Walenty, ks.
Madeyski Zdzisław.
Nowosielecki Zdzisław.
Ostaszewski Stanisław,
Owoc Wojciech, ks.
Podolski Józef.
Sałustowicz Gabryel, ks.
Weissenwolff Jadwiga, hr.
Zaczkiewicz Tadeusz, ks.

Razem . 23

6. Oddział Jarosławski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 12

Badeni Exc. hr. Kazimierz.
Czartoryski Jerzy, książę.
Czartoryski Witołd, książę.
Czartoryski Władysław, książę.
Drohojowski Stanisław.
Dzieduszycki Exc. hr. Włodzimierz.
Kellerman Józef.
Micewski Edward.
Siemieński Stanisław, hr.
Siemieński Exc. Wilhelm, hr.
Ustrzycki Włodzimierz.
Zamoyski Stefan, hr.

b) Członkowie płacący po 11 zł. wkładki 2

Lubomirski Andrżej, książę.
Mieroszowski Sobiesław, hr.

c) Członkowie płacący po 9 zł. wkładki 28

Anlauf Józef.
Bzowski Władysław.
Dembowski Zygmunt.
Drohojowski Bolesław.
Drohojowski Zygmunt.
Fedorowicz Adam.
Frommel Juliusz.
Górski Władysław.
Kozłowski Włodzimierz, dr.
Langie Tadeusz.
Ligęza Tadeusz.
Lisowiecki Maryan, dr.
Łastowiecki Zygmunt.
Marynowski Mieczysław.
Mycielski Jan, hr.
Neymanowski Tadeusz.
Oborski Wacław.
Potocki Roman, hr.
Prek Stefan.
Scipio Karol, hr.
Turnau Herman.
Turnau Jerzy.
Wolski Zdzisław.

d) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 6

Łysakowski Józef.
Mikiewicz Konstanty.
Niklaus Karol
Słoniewski Władysław.
Wolski Eustachy.
Żurowski Teofil.

e) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 185

Razem . . 228

7. Oddział Kałuski.

a) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 37

Bazykowski Bronisław.
Bieliński Stanisław, dr.
Bogusz, c. k. insp. szkół.
Czarkowski Konstanty.
Dworzak Jan.
Fedorowicz Włodzimierz.
Górski ks. kan.
Głodziński Włodz. ks.
Haas Jakób.
Hołubowski Sylwester.
Janowski Franciszek.
Komornicki Stanisław.
Kunaszowski Jan.
Mierzeński Henryk.
Michalewski Wincenty.
Nebyłowicz Jan.
Noskiewicz Hieronim.
Pojlański Jan.
Postruski Witołd.
Postruski Włodzimierz.
Przestalski Ignacy.
Raciborski Aleksander, dr.
Rojowski Kazimierz.
Rozwadowski Franciszek.
Scazeghino Feliks.
Senek Onufry, ks.
Skarzyński Stanisław.
Sobota Karol.
Stanecki Mieczysław, dr.
Szeligiewicz ks. prob.
Ujejski Kordyan.
Waligórski Adolf.
Walisch br.
Walisch br. Emil.
Wurst Adolf, dr.
Wesołowski Hipolit, ks.
Załęski Stanisław.

b) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 7

Razem . . 44

8. Oddział Lwowski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 8

Abrahamowicz Dawid.
Kozieradzki Władysław.
Kozłowiecki Czesław.
Paygert Jan.
Romanowicz Tadeusz.
Strzelecki Aleksander.
Exc. Wodzicki Ludwik, hr.
Wiesiołowski Adolf.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki 1

Treter Adam.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 26

Bieliński Stanisław, dr.
Blauth Jan.
Breuer Jan.
Czajkowski Robert, dr.
Czerkawski Władysław.
Ekielski Józef, dr.
Fedorowicz Kazimierz.
Gubrynowicz Władysław.
Jägerman Józef.
Kędzior Andrzej.
Kółko rolnicze w Dublanach.
Krasnopolski Władysław.
Lekczyński Czesław.
Morgenbesser Hipolit.
Müller Henryk.
Papara Ignacy.
Pilat Tadeusz, dr.
Porceri Xawery.
Rutowski Tadeusz, dr.
Schellenberg August.
Skrochowski Feliks.
Śniadowski Józef.
Wajgart Walery.
Wang Julian.
Wierzbicki Ludwik.
Zakrzewski Jan.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki i uwolnieni od wkładek . . 57

Razem . . 92

9. Oddział Podolski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 25

Baworowski Emil, hr.
Błażowski Maryan, br.
Bogucki Władysław.
Cielecki Zaręba Artur.
Czajkowski Władysław.
Gołuchowski Adam, hr.
Kęplicz Maryan.
Kobylański Leon.
Krasnopolski Władysław.
Mandyczewski Kajetan.
Mysłowski Alfred (senior).
Ochocki Władysław.
Ochocki Stanisław.
Paygert Kornel, dr.
Płatner Piotr.
Poniński Kalikst, książę.
Potocki Aleksander, hr.
Schnurpfeil Edmuud.
Siemiginowski Włodzimierz.
Siemieński hr. Wilhelm, Exc.
Skrzyszowski Seweryn.
Słonecki Józef.
Szawłowski Ludwik.
Wolański Mikołaj, hr.
Wybranowski Leoncyusz.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki 4

Czajkowski Bronisław.
Głażewski Ignacy.
Piniński Miecz., hr.
Sobolewski Stanisław.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 58

Antoniewicz-Bołoz Jan, dr.
Bogdanowicz Maryan.
Bogdanowicz Stanisław.
Borysikiewicz Franciszek.
Cieński Adolf.
Cieński Kazimierz.
Cieński Ludwik.
Cieński Tadeusz.
Czekoński Stanisław.
Czmoła ks. proboszcz.
Doschot Alfred.
Dzieduszycki Tomasz, hr.
Drzewiecki Władysław.
Geringer Karol.
Głowiński Kazimierz, ks. prob.
Gniewosz Włodzimierz.
Gromnicki Jan.
Gasperski Alfred.
Heydel Franciszek, br.
Horodyski Kazimierz.
Horodyski Leon.
Horodyski Jerzy.
Horodyski Leonard.
Komornicki Stefan.
Krokowski Józef.
Kęplicz Władysław.
Kowcz Grzegorz, ks. prob.
Łucki Michał.
Melbachowski Adam.
Mencel Karol.
Mołodecki Józef, hr.
Morawski Włodzimierz.
Mysłowski Franciszek.
Mysłowski Józef.
Noel Adam.
Noel Tadeusz.
Ochocki Tomasz.
Ochocki Roman.
Orłowski Wincenty.
Orłowski Oktaw.
Potocki Oskar hr.
Potocki Szeliga Tadeusz.
Potworowski Kazimierz.
Rudrof Stanisław.
Rudrof Władysław.
Rozwadowski Henryk.
Siemiginowski Jakób.
Słoniewski Władysław.
Smalawski Zdzisław.
Sokołowski Józef.
Starzyński Juliusz.
Swieżawski Antoni.
Szawłowski Stanisław.
Ujejski Zdzisław.
Ujejski Stanisław.
Wachowicz Ignacy.
Walewski Colonna Antoni.
Wysoczański Adryan.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 12

Razem . . 99

10. Oddział Pokucki.

a) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 56

Abgarowicz Józef.
Abrahamowicz Adolf.
Agopsowicz Antoni.
Agopsowicz Jakób.
Agopsowicz Kazimierz.
Antoniewicz Dominik.
Asłan Mikołaj.
Banert Julian.
Biskupski Bolesław.
Bieńkowski Marceli.
Bogdanowicz Feliks.
Cheuł Józef.
Cieński Ludomir.
Cieński Leszek.
Cieński Józef.
Czajkowski Maryan.
Czuczawa Adolf.
Dobek Józef.
Dzieduszycki Stanisław, hr.
Jasiński Stanisław.
Kłeski Jan.
Kobylański Kazimierz.
Komar Edmund.
Komierowski Konstanty.
Kosiński Antoni.
Kosiński Ignacy.
Krzysztofowicz Eugeniusz.
Krzysztofowicz Mikołaj, dr.
Krzysztofowicz Roman.
Krzysztofowicz Szczepan.
Kunz Antoni.
Łomżyński Stanisław.
Łopatyński Leopold.
Łukasiewicz Mikołaj.
Łukasiewicz Zygmunt.
Mathias Franciszek.
Mistecki Albert.
Mojsa Stefan.
Passakas Kajetan.
Przybyłowski Stanisław.
Puzyna Roman, kniaź.
Puzyna Roman, kniaź (junior).
Puzyna Leon, kniaź.
Romaszkan Jakób, br.
Siwicki Konstanty.
Strzelbicki Antoni.
Starzeński Edmund, hr.
Szymanowski Tomasz.
Theodorowicz Antoni.
Theodorowicz Józef.
Theodorowicz Roman.
Wielowiejski Jan.
Wielowiejski Henryk, dr.
Wielowiejski Władysław.
Zadurowicz Bohdan.
Zagórski Włodzimierz.

b) Członkowie płacący niżej 5 złr. wkładki 1

Razem . . 57

11. Oddział Przemyski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 14

Borowski Skarbek Józef.
Czosnowski Franciszek hr.
Dębicki Ludwik, hr.
Hagen Stanisław, baron.
Jocz Bolesław.
Konopka Jan.
Łubieński Kaź., hr.
Lubomirski Hieronim, książę.
Pawlikowski Mieczysław.
Sapieha Adam, książę.
Skibniewski Bronisław.
Stadnicki Stanisław, hr.
Szeptycki Jan, hr.
Younga Władysław.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 55

Balko Władysław, dr.
Bielawski Jan.
Bogdański Władysław.
Brzezina Stanisław.

Białobrzeski Zygmunt.
Cehak Ferdynand.
Czajkowski Władysław, dr.
Dębicki Adam.
Doliński Franciszek, dr.
Drohojowski Roman, hr.
Drużbacki Mikołaj
Dworski Aleksander, dr.
Fischer Zygmunt.
Gamski Franciszek.
Gurski Bolesław.
Haszczyc Włodzimierz, dr.
Hoszowski Leon.
Irsay Stefan.
Janicki Karol.
Jarużelski Józef.
Kędzierski Kazimierz.
Korybski Julian.
Kostheim Alojzy.
Kozłowski Włodzimierz, dr.
Kraiński Władysław.
Kwieciński Antoni.
Łoś Maryan, hr.
Łoziński Władysław.
Łucki Adam.
Lewitowicz Michał.
Myczkowski Józef.
Madejski Zygmunt.
Nanowski Stefan.
Nażymski Stefan.
Nowacki Władysław.
Nowosielecki Bronislaw.
Nowosielecki Józef.
Nowosielecki Zenon.
Pawlikowski Jan, dr.
Podolski Feliks.
Paszkudzki Mieczysław.
Ritterschild Mieczysław.
Romanowski Mieczysław.
Skwirczyński Wincenty.
Stankiewicz Stanisław.
Studnicki Julian
Szczepański Michał.
Smólski Ferdynand.
Terlecki Julian.
Tarnawski Leonard, dr.
Wasilkowski Emil.
Woźniakowski Edward.
Younga Włodzimierz.
Załęski Gabryel.
Zbyszewski Kazimierz.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 121

Razem . . . 190

12. Oddział Przemyślański.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 1

Torosiewicz Michał.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 14

Czerkawski Władysław.
Eder Mirosław.
Goławski August.
Kordecki Albert.
Kełbiński ks.
Padlewski Włodzimierz.
Potulicki Franciszek, hr.
Romer Konstanty, hr.
Sander Edmund.
Skałkowski Władysław.
Tyszkowski Leon.
Wybranowski Aleksander.
Wybranowski Roman.
Wybranowski Stanisław.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 33

Razem . . . 48

13. Oddział Rawski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 12

Dębicki Ludwik, hr.
Jędrzejowicz Franciszek.
Kruzenstern Aleksander, hr.
Lewandowski Stanisław.
Mochnacki Maurycy.
Marmorosz Kazimierz.
Obertyński Zdzisław.
Stasiniewicz Zygmunt.
Świątkowski Miecz.
Urbański Jan.
Zarząd dóbr Magierów.
Żelechowski Tadeusz.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki 9

Bietkowski Franciszek.
Goldberg Jankiel.
Głowiński Alfred.
Jordan Wiktor.
Kämpfe Hermann.
Świątkiewicz Mieczysław.
Szolz Rudolf.
Skulimowski Józef.
Zarząd dóbr Ulicko.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 10

Biliński Feliks.
Dwornicki Antoni, ks. kanonik.
Gottlieb Henryk.
Marynowski Mieczysław.
Kozak Jan, ks.
Kołpaczkiewicz, ks.
Łaczyński Izydor.
Romiszewski Kazimierz.
Szumlański Julian.
Tarczyński Feliks, ks. kanonik.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł. i uwolnieni od wkładki . . . 14

Razem . . . 45

14. Oddział Rohatyński.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 18

Dzieduszycki Klemens, hr.
Dogilewski A.
Gelber A.
Jabłonowski Stanisław, książę.
Jaruntowski Franciszek.
Krasicki Michał, hr.
Krasiński Ludwik, hr.
Krzeczunowicz Aleksander.
Russocki Artur, hr.
Słonecki Albin.
Tustanowski Michał.
Tustanowski Stefan.
Tustanowski Władysław.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki 4

Harsdorf Tadeusz, br.
Harsdorf Oktaw, baron.
Kępliczowa z Morawskich Stefania.
Ujejski Tomasz.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 25

Abgarowicz Kazimierz.
Axentowicz Józef.
Bittner Jakób.
Cętar Wojciech.
Czermiński Kazimierz.
Dziembowski Teofil.
Fangor Franciszek.
Kowalewski Izydor.
Kopystyński Wiktor.
Leszczyński Aleksander.
Madeyski Tadeusz.
Malinowski Franciszek.
Maniewski Stanisław.
Nalepa Franciszek.
Onyszkiewicz Mieczysław.
Palmer H.
Rey Mikołaj, hr.
Rozborski Józef.
Rupp Henryk.
Rożański Feliks.
Torosiewicz Mikołaj.
Wczelik Alojzy.
Wojakowski Mieczysław.
Wołodkowicz Edmund.
Żelechowski Wincenty.

Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 58

Razem . . . 100

15. Oddział Rudecko-Gródecki.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 11

Bruckmann Ludwik, br.
Fredro Andrzej, hr.
Irsay Stefan.

Jaruntowski Jan.
Lanckoroński Karol, hr.
Niezabitowski Stanisław.
Orzechowicz Bolesław.
Rayski Albin.
Śmiałowski Bolesław.
Trojan Józef.
Weissmann Edward.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 27

Agopsowicz Stanisław.
Barański Feliks.
Bobowski Franciszek.
Brunicki Alfred, br.
Brunicki Konstanty, br.
Ewy Michał.
Filipowski Julian.
Głowacki Jan.
Głowacki Henryk.
Gizowski Kazimierz.
Gizowski Józef.
Gottlieb Zdzisław.
Gurski Bolesław.
Illasiewicz Stanisław.
Janko Stefan.
Jaruntowski A.
Kamiński Michał, ks.
Kulmatycki Jan, ks.
Lewicki Mieczysław.
Pawlikowski Eugeniusz.
Stankiewicz Antoni.
Trzecieski Czesław.
Weissmann Stanisław.
Wiszniewski Karol.
Younga Zdzisław.
Zbrożek Piotr.
Żurowski Stanisław.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki i uwoln. od wkładki . 79

Razem . . 117

16. Oddział Samborski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 4

Agopsowicz Stanisław.
Dolański Ludwik.
Maniewski Jan.
Serwatowski Maciej Zenon.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki 3

Dunin August, hr.
Łoś Maryan, hr.
Olszewski Adam.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 11

Balicki Ludwik.
Barański Karol.
Baraniecki Sylwester, ks.
Chłopecki Włodzimierz.
Chmielowski Juliusz.
Jarociński Wincenty, ks.
Jędrzejowicz Karol.
Listowski Bolesław.
Stefanowski Stanisław.
Tworkowski Stanisław.
Zieliński Jan.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 12

Razem . . 30

17. Oddział Sanocki.

a) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 60

Adamski Robert.
Bal Władysław.
Bigo Józef, ks.
Czarnomski Zygmunt.
Czaszyński Franciszek, ks.
Data Józef, ks.
Dwernicki Włodzimierz.
Dydyński Stanisław.
Dzieduszycki August, hr.
Etmajer Henryk.
Fihauser Stanisław.
Gniewosz Antoni.
Gniewosz Feliks.
Gniewosz Włodzimierz.
Gołkowski Bolesław.
Gołkowski Antoni.
Grotowski Leon.
Hićkiewicz Władysław.
Jachimowski Kazimierz.
Jadowski Kazimierz.
Janowski Ferdynand.
Janowski Zygmunt.
Jordan Józef.
Komornicki Stanisław.
Kraiński Władysław.
Kraiński Wincenty.
Krasicki hr. Edmund.
Lemer Tytus, dr.
Łępkowski Tadeusz.
Madejski Zdzisław.
Morawski Władysław.
Nanowski Józef.
Nowosielecki Zdzisław.
Ostaszewski Stanisław.
Pohorecki Adam.
Pohorecki Tadeusz.
Potocki Jan, hr.
Poźniak Adolf.
Pragłowski Robert.
Raszowski Adolf.
Reizenstein Alfred.
Rodkiewicz Kazimierz.
Skrzyński Zdzisław.
Słonecki Duklan.
Słonecki Zenon.
Stasicki Bronisław, ks.
Strzelecki Tadeusz.
Studziński Leon.
Truskolaski Włodzimierz.
Tarnawiecki Aleksander.
Tokarski Tomasz.
Urbański Mieczysław.
Wasilewski Wojciech.
Wiktor Adam.
Wiktor Kazimierz.
Wiktor Władysław.
Wisłocki Kazimierz.
Wysocki Stanisław.
Ziętarski Adam.
Żurowski Wiktor.

Razem . . 60

18. Oddział Stanisławowski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 9

Brykczyński Mieczysław.
Cieński Stanisław.
Dubs Alfred, dr.
Halpern Hersch.
Horodyski Tomasz.
Jahn Emil.
Jaroszyński Zygmunt.
Potocki Emil, hr.
Potocki Oswald, hr.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 30

Budziński Józef.
Burzyński Jan.
Czołowski Aleksander.
Dobrowolski Zenon.
Doschot Oktaw.
Głuchowski Jakób.
Gumiński August.
Janko Jan.
Iwanicki Antoni.
Jabłonowski Józef.
Jaroszewski Jakób.
Kęplicz Sydon.
Łukasiewicz Kajetan.
Menzel Karol.
Ożegalski Kazimierz.
Passakas Feliks.
Piotrowski Aleks.
Pinterhofer Jan.
Potworowski Henryk.
Potworowski Seweryn.
Regenstreif Zygmunt.
Rodakowski Aleksander.
Stojowski Zdzisław.
Świdrygełło książę Julian.
Szeliński Józef.
Szeparowicz Zenon, ks.
Walnicki Michał, ks.
Wereszczyński Stanisław.
Winiarski Ignacy.
Zakrzewski Mścisław.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 12

Razem . . 51

19. Oddział Stryj, Drohobycz, Żydaczów.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 11

Barański Włodzimierz.
Barański Tadeusz.
Brunicki Julian, br.
Dzieduszycki Karol, hr.
Onyszkiewicz Adam.
Pawlikowski Stanisław.
Podlewski Mikołaj.
Schmidt H.
Świdrigiełło-Świderski Stan., książę.
Tarnowski Stanisław, hr.
Weissbach Adolf.

c) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki 2

Matkowski Stanisław.
Skarzyński Fortunat.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 16

Chojecki Stanisław.
Czajkowski Julian.
Gmina m. Drohobycza.
Godlewski Józef.
Gordon Walerya, margrabina.
Motyka Jan.
Myczkowski Stanisław.
Podlewska Olimpia (senior).
Podlewski Mikołaj.
Puzyna Włodzimierz, kniaź.
Romanowski Tadeusz.
Seelieb Albrecht.
Sielski Józef.
Smoluchowski Jan.
Trzepiński Jan, ks.
Winnicki Kazimierz.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 5

Razem . . 34

20. Oddział Tarnopolski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 25

Bieniedzki Wł.
Fedorowicz Tadeusz.
Fedorowicz Władysław.
Gall Jakób.
Garapich Michał.
Garapich Włodzimierz.
Glogier Konrad.
Grocholski Roman.
Janicki Ryszard.
Kieszkowski Jacek.
Kierski Stanisław.
Kopczyński Bronisław.
Kopczyński Julian.
Mochnacki Zygmunt.
Nikorowicz Antym.
Ostrowski Włodzimierz.
Podlewski Edward.
Rosenstock Bernard.
Rosenstock Maurycy.
Rozwadowski Bronisław.
Rozwadowski Edward.
Serwatowski Teodor.
Sittauer Oskar.
Sozański Aleksander.
Vivien Jan.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki 7

Baworowski Michał, hr.
Janicki Mieczysław.
Piniński Aleksander, hr.
Roguski Julian.
Sochanik Ignacy.
Suchodolski Kornel.
Winiarz Jan.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 38

Borkowski Jerzy, hr.
Brudziński Ludwik, dr.
Buber Max
Czarniakowski Franciszek.
Czosnowska Modesta.
Cisło Aleksander, ks.
Fedorowicz Leon.
Gingold Herman.
Gładyszowski Emil, dr.
Grabowski Józef, ks.
Kaliniewicz Józef.
Kański Edward.
Kęplicz Władysław.
Konopacki Mieczysław.
Kopczyński Ignacy.
Koziebrodzki Szczęsny, hr.
Lenkiewicz Wł.
Leszczyński Włodzimierz.
Lipski Józef.
Mandl Stanisław, dr.
Maniewski Maryan.
Mieczkowski Józef.
Missberger Michał.
Morawski Tymon.
Pawłowicz Franciszek.
Piniński Leon, hr.
Piniński Stanisław, hr.
Puntschert Ludwik.
Trzciński Szczęsny.
Tuczyński Kazimierz.
Ujejski Aleksander.
Wallenta Aleksander, ks.
Willner Jakób.
Zagórski Eustachy.
Zawadzki Dyonizy, c. k. starosta.
Zawistowski Władysław.
Zawistowski Stanisław.
Zbyszewski Wiktor.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 4

Razem . . 74

21. Oddział Tłumacki.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 1

Puzyna Julian, kniaź.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 21

Abgarowicz Antoni.
Abgarowicz Roman.
Altheim Józef.
Bohusiewicz Jakób.
Doschot Oktaw.
Gątkiewiczowa Anna.
Guminski August.
Jakubowicz Jan.
Jahn Emil.
Kisielewski Sabin, ks.
Ładomirski Konstanty.
Ładomirski Zdzisław.
Łukasiewicz Dominik.
Orski Alfred.
Rokossowski Mieczysław.
Sieradzki Marceli, ks.
Simonowicz Stefan.
Szweicer Karol, dr.
Szczepański Piotr.
Szadbej Antoni.
Topolnicki, ks.

Razem . . 22

22. Oddział Brodzko-Kamionecko-Złoczowski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 8

Augustynowicz Bolesław, czł. honor.
Badeni Stanisław, hr.
Baworowski Wacław, hr.
Bohdan Hipolit.
Gnoiński Wincenty.
Horodyński Bogusław.
Poten Karol.
Schnell Oskar.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki 1

Polanowski Stanisław, czł. honor.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 41

Aulich Albert.
Bohdan Tadeusz.
Dzięciołowski Tadeusz.
Garapich Antoni.
Garwoliński Henryk.
Gniewosz Władysław.
Jankowski Włodzimierz.
Jasiński Wiktor.
Jaworski Kazimierz.
Jaworski Tadeusz.
Karniewski Tadeusz.
Kokurewicz Michał.
Komarnicki Mieczysław.

Korytyński Tytus.
Krajewski Adam.
Kubistal Ignacy, ks.
Łodyński Stanisław.
Mazewski Jan.
Obertyński Kazimierz.
Paygert Jan.
Pausza Ernest.
Pilatowski Jan.
Rotter.
Rossowski Michał.
Rozwadowski Bronisław.
Sala Oktaw.
Skalski Antoni, ks.
Schnell Artur.
Sokolnicki Stanisław, hr.
Stachoń Jan, ks.
Stecki Alfred.
Świsterski Andrzej, ks.
Torosiewicz Klemens.
Thullie Adam.
Treter Wiktor.
Ujejski Bronisław.
Wasilewski Antoni.
Werełyński Piotr, ks.
Wierzchlejski Bolesław.
Wikarski Leon.
Wysocki Tadeusz.

d) Członkowie honorowi:

Jaworski Apolinary 1

Razem . . 51

23. Oddział Żółkiewski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki 3

Lang Leopold.
Micewski Aleksander.
Starzyński Tadeusz.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki 12

Bogdanowicz Maksymin.
Głogowski Artur.
Gorecki Włodzimierz.
Krzysztofowicz Deodat.
Łączyński Stanisław.
Michalski Franciszek.
Mniszek Mieczysław.
Obertyński Jan.
Obertyński Adam.
Rozwadowski Eugeniusz.
Sarnecki Stanisław.
Udrycki Adolf.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki 3

Razem . . 18

Zestawienie wszystkich członków czynnych
c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego
według stanu z końcem roku 1893
(wykazanych przez Oddziały na rok 1894).

L. porządkowa	Nazwa Oddziału	Ilość członków płacących po złr. 15	11	10	9	5	4	3	2.50	2	1	1.20	—.50	Uwolnionych	Razem Członków	Suma wkładek złr.	ct.
1	Bełz	7	.	5	.	25	.	.	.	5	2	.	.	.	44	292	
2	Bobrka	3	.	3	.	24	.	.	.	.	.	.	.	.	30	195	
3	Brzeżany	6	.	.	.	47	.	.	.	.	.	.	.	13	66	325	
4	Cieszanów		.	2	.	5	.	4	.	8	8	.	40	.	65	97	
5	Dynów	3	.	4	.	16	.	.	.	.	.	.	.	.	23	165	
6	Jarosław	12	2	.	23	6	8	3	.	12	162	.	.	.	228	666	
7	Kałusz	.	.	.	.	37	.	7	.		.	.	.	.	44	206	
8	Lwów	8	.	1	.	26	.	2	.	12	.	.	6	37	92	293	
9	Podolski	25	.	4	.	58	.	.	.	12	.	.	.	.	99	729	
10	Pokucki	.	.	.	.	56	.	.	.	1	.	.	.	.	57	282	
11	Przemyśl	14	.	.		55	.	1	2	7	111	.	.	.	190	618	
12	Przemyślany . .	1	.	.	.	14	.	1	.	20	12	.	.	.	48	140	
13	Rawa	12	.	9	.	10	.	9	.	2	3	.	.	.	45	354	
14	Rohatyn	13	.	4	.	25	.	1	.	36	21	.	.	.	100	456	
15	Rudki	11	.	.	.	27	.	2	.	14	17	.	19	27	117	360	50
16	Sambor . . .	4	.	3	.	11	.	.	.	12	.	.	.	.	30	169	
17	Sanok	.	.	.	.	60	.	.	.		.	.	.	.	60	300	
18	Stanisławów . . .	9	.	.	.	30	.	.	.	11	.	.	.	1	51	307	
19	Stryj	11	.	2	.	16	.	.	.	4	.	1	.	.	34	274	20
20	Tarnopol	25	.	7	.	38	.	.	.	3	1	.	.	.	74	642	
21	Tłumacz	1	.	.	.	21	.	.	.	.	.	.	.	.	22	120	
22	Złoczów-Kamionka-Brody	8	.	1	.	41	.	.	.	.	.	.	.	1	51	335	
23	Żółkiew	3	.		.	12	.	.	.	2	1	.		.	18	110	
	Razem .	176	2	45	23	660	8	30	2	159	338	1	65	79	1.588	7 435	70

Ogólne zestawienie wszystkich członków Towarzystwa.

I. Członków honorowych . . . 21

II. Członków korespondentów . . 64

III. Członków czynnych:

a) po za obrębem Oddziałów . . 2 z wkładką . 30 złr. — ct.

b) w Oddziałach . . . . 1.588 . . 7.435 „ 70 „

Razem . 1.675 „ . 7.465 złr. 70 ct.